

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ο ιερός Ναός της Αγίας Κορναζής

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»

(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ) ΠΟΛΕΙ 1900)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες τῶ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ
ἐξωτερικοῦ καθὼς καὶ τοὺς φίλους τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ Εὐρυτανίας.

Περίοδος Β' — Χρόνος 11ος
Ἄριθ. φύλλον 4—5
Ἀπρίλης — Σεπτέμβριος 1979
Ἐτήσια Συδρομή:
Ἐσωτερικοῦ δρχ. 200
Ἐξωτερικοῦ δολλ. 20
Ἐταιρειῶν, ΝΠΔΔ κλπ. δρχ. 1000

Ἐπεύθυνοι σύμφωνα με τὸ νόμο:
Σύνταξης: Μέν. Κουτσούκης, Ἀ-
γλαῦρου 19—21, Ἀθήνα (404),
τηλ. 92.38.197
Τυπογραφείου: Π. Ροδάκης, Ρήγα
Παλαμῆδη 5 (Δ' ὄροφος), τηλ.
32.43.158, Ἀθήνα.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Η ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΜΑΣ	1
ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ	2
ΕΙΔΗΣΕΙΣ — ΚΡΙΣΕΙΣ — ΣΧΟΛΙΑ	3
ΕΓΚΑΙΝΙΑ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	11
ΧΩΡΙΟ ΠΟΛΥΠΛΑΓΚΤΟ (ποίημα Κ. Μερσιώτη)	14
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ (Γεωργίου Ἐλ. Παπαδῆ)	15
Η ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ	20
ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ	24
Η ΠΕΣΤΡΟΦΑ	27
ΑΝΑΓΚΕΣ, ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΑ- ΝΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗ (Γ. Σταυράκη)	29
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ (Δ. Κ. Κοκ- κάλα)	32
ΠΟΙΜΕΝΙΚΟ (ποίημα, Μ. Χ.)	36
ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ	36
ΠΡΩΤΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ	38
ΜΑΣ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ	41
ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ	41
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ — ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ	43

Η ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΜΑΣ

Σε πολλούς ἄρεσε ἡ νέα περιοδικὴ ἔκδοση τοῦ Ἐνημερωτικοῦ Δελτίου τῆς Ἀδελφότητος. Μὲ ξεχωριστὴ συμπάθεια τὸ εἶδαν οἱ ξενητεμένοι συμπατριῶτες μας. Ἰδιαίτερα εὐχαριστοῦμε ὅσους βρῆκαν τὸ χρόνο νὰ μᾶς γράψουν δυὸ λόγια. Ὅλα μᾶς πείθουν, ὅτι ἀξίζει νὰ συνεχισθεῖ ἡ νέα προσπάθεια τῆς Ἀδελφότητος γιὰ νὰ συνδέσει μεταξύ τους τοὺς διασκορπισμένους Μικροχωρίτες, ἀλλὰ καὶ νὰ προβάλει τὶς ὁμορφιές, τὰ προβλήματα καὶ τὴν ἱστορία τῆς γενέθλιας γῆς.

Θὰ θέλαμε νὰ σημειώσουμε, συμπληρωματικά, ὅτι τὸ περιοδικό, σὰν ὄργανο τῆς Ἀδελφότητος δὲν ἔχει καμμιά ἰδεολογικὴ πολιτικὴ χροιά ἢ δέσμευση. Ἀνήκει μόνο στοὺς Μικροχωρίτες καὶ στὸν εὐρύτερο Εὐρυτανικὸ χῶρο. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ προβάλλει τὰ προβλήματά τους πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις καὶ καλεῖ ὅλους νὰ τὸ βοηθήσουν στὶς παραπάνω ἐπιδιώξεις του.

Εὐχαριστοῦμε ἐπίσης ὅλους, ὅσοι πρόθυμα μᾶς ἔστειλαν συνεργασίες, τὶς ὁποῖες θὰ προσπαθήσουμε νὰ δημοσιεύσουμε μὲ τὴ σειρά πού τὶς λάβαμε.

Τὸ περιοδικό μας ὄχι μόνο φιλοξενεῖ ἀλλὰ καὶ ἐπιζητεῖ τὴ συνεργασία συγχωριανῶν ἢ ἄλλων πού θὰ ἠθέλαν νὰ συμβάλουν στὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς ὕλης του καὶ τὴν ἀρτιώτερη ἐμφάνισή του.

Τέλος εὐχαριστοῦμε αὐτοὺς πού ἔσπευσαν νὰ ἐνισχύσουν καὶ χρηματικὰ τὴ συνέχιση τῆς ἔκδοσής του.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

Ἡ Κοινότητα καὶ ἡ Ἀδελφότητα

Στις 27 Ἰουλίου πραγματοποιήθηκε κοινὴ συνεδρίαση τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀδελφότητας Μικροχωριτῶν στὰ γραφεῖα τῆς Κοινότητας. Τὰ δύο Συμβούλια σὲ ἀτμόσφαιρα φιλικῆς συνεργασίας συζήτησαν θέματα κοινῆς ἐνδιαφέροντος, ἀνέπτυξαν τὶς ἀπόψεις τους καὶ ἔθεσαν τὶς βάσεις τῆς περαιτέρω συνεργασίας τους.

Στὴ συνάντηση ἐκεῖνη ἀποφασίστηκε ἡ κοινὴ συνεστίαση, τῆς 16) 8) 79 ποὺ ὀργανώθηκε μὲ ἐπιτυχία καὶ ἀπὸ τὰ δύο Συμβούλια. Γιὰ τὴν συνεστίαση αὐτὴ γράφουμε σὲ ἄλλη σελίδα.

Ὅλοι οἱ συμμετασχόντες στὴ συζήτηση τόνισαν πόσο ἐπιφέλιξ ἡ συνάντηση ἦταν, τόσο γιὰ τὴν ἀλληλοενημέρωσή τους, ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἄρση διαφόρων παρεξηγήσεων, οἱ ὁποῖες θὰ μπορούσαν νὰ ὀλάφουν τὰ γενικότερα συμφέροντα τῶν Μικροχωριτῶν.

Ἡ γενικὴ συνέλευση

Στις 15 Ἀπριλίου 1979 ἔγινε ἡ Γενικὴ Συνέλευση τῆς Ἀδελφότητας. Πρόεδρος τῆς ἐκλέχθηκε διὰ βοῆς ὁ κ. Τρύφων Κομπορόζος καὶ γραμματέας ὁ κ. Κλ. Κουτσούκης. Στὴν ἀρχὴ μὲ πρόταση τοῦ προέδρου τοῦ Δ.Σ. κ. Δημόπουλου τηρήθηκε σιγὴ ἑνὸς λεπτοῦ εἰς μνήμην συγχωριανῶν μας ποὺ πέθαναν πρόσφατα ὅπως Αἰκατερίνης Κότκου, Χαράλ Μαστρογεωργόπουλου, Μαρίας Μουχρίτσα, Εὐάνθιας Μπιλέτα, Εὐθυμίας Πέτσικα, Κώστα Πλάκα (Κοτρώνη), Κώστα ἑκκλησίες μηχανικὸς Λαμίας κ. Φ. Παπανάγνου.

Ἀνάμεσα στὰ θέματα ποὺ συζητήθηκαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ Δ.Σ. ἦσαν τὸ θέμα τοῦ Ξενοδοχείου στὸν παλαιὸ οἰκισμὸ, διάνοιξη δεύτερης εἰσόδου στὸ χωριό, ἐπισκευὴ ἐκκλησίας, ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ ἔτος τοῦ παιδιοῦ κ.ἂ. Ἡ Συνέλευση υἱοθέτησε τὸ σύνθημα «ἐπιστροφή στὶς ρίζες μας» καὶ σὰν ὑλοποίηση αὐτοῦ προτρέπει ὅλους τοὺς Μικροχωρίτες νὰ μεταφέρουν τὰ ἐκλογικὰ τους δικαιώματα πίσω στὸ χωριό. Μιὰ τέτοια ἐνέργεια ἀποκτᾷ ἰδιαίτερη σημασία καὶ γιὰ τὴν Εὐρυτανία γενικότερα.

Γιὰ τὶς ἀρχαιρεσίες ἐκλέχθηκαν οἱ κ.κ. Στ. Μπάκης καὶ Γ. Παπαθανασίου, ὡς μέλη τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Συνολικὰ ψήφισαν 73 μέλη ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ 40 ψήφισαν μὲ ἐξουσιοδότηση. Ἀπὸ τὶς ἐκλογὲς ἀναδείχθηκαν καὶ ἄ-

ποτέλεσαν τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, τὸ ὁποῖο συγκροτήθηκε εἰς σῶμα ὡς ἑξῆς: Πρόεδρος Γ. Δημόπουλος, Ἀντιπρόεδρος Α. Θάνος, Γραμματέας Κ. Κουτσούκης, Ταμίας Δ. Κρίκος, μέλος Π. Μπάρλας. Στὴν Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκλέχθησαν κατὰ σειρά οἱ κ.κ. Ν. Κουτσούκης, Σ. Κυρίτσας, Α. Φλέγγας.

Ἡ ἐπισκευὴ τῆς Μεταμόρφωσης

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφίαν ποῦ εἶχε μὲ τὶς ἀριμύδιες ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς, πῆρε τὴν πρωτοβουλία καὶ ἀνέθεσε σὲ εἰδικὸ μηχανικὸ τὴν ἐκπόνησιν μελέτης γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς ἐκκλησίας τῆς Μεταμορφώσεως. Τῇ μελέτῃ ἐκπόνησε καὶ παρέδωσε στὸ Δ.Σ. ὁ εἰδικὸς στὶς βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ἐκκλησίες μηχανικὸς Λαμίας κ. Φ. Παπανάγνου.

Γιὰ πρώτη φορά, ἀπὸ τότε ποῦ χτίστηκε ἡ Μεταμόρφωση ἔγινε μελέτη ποῦ λείπει ἀπὸ τί πάσχει ἡ ὠραία, βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ἐκκλησία μας καὶ τί πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ τὴ διάσωσή της. Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος ἐκφράζει τὶς εὐχαριστίες τοῦ πρὸς τὸν κ. Παντελὴ Λιάπη γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ καὶ τὴν πολλαπλὴ βοήθειά τοῦ κατὰ τὴν προετοιμασία τῆς ἀνωτέρω μελέτης.

Τὸ Δ.Σ. ἐπιφυλασσόμενο νὰ παρουσιάσει ἀργότερα τὶς λεπτομέρειες γιὰ τὴν ἐνίσχυση καὶ ἐκτέλεση τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργου, περιορίζεται λόγῳ χώρου σ' αὐτὰ τὰ λίγα πρὸς ἐνημέρωση ὄλων. Προσθέτει ἀκόμη, ὅτι ἡ μελέτη παραδόθηκε ἀμέσως στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τῆς Κοινότητος.

Μὲ φροντίδες τοῦ π. Παπαδημήτρη, ἡ μελέτη διαβιβάσθηκε στὴν Ἱ. Μητρόπολιν Εὐρυτανίας (Καρπενησίου) γιὰ τὴν ἔγκρισή της ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. Ὅλοι ἐλπίζουν καὶ εὐχονται ἡ διαδικασία γιὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς μελέτης νὰ τελειώσῃ γρήγορα, ὥστε νὰ ἀρχίσῃ τὸ ταχύτερον ἡ ἐπισκευὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπισκευὲς Ξενοδοχείου

Μετὰ ἀπὸ τὶς προσφορὰς ποῦ πῆρε, τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος γιὰ τὴν ἀντικατάσταση τῶν «τσαμλικιῶν» τῆς βορ. δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ Ξενοδοχείου «Χελιδόνα» ἔκρινε, ὅτι ἡ πιὸ συμφέρουσα ἦταν αὐτὴ τοῦ κ. Π. Μπάρλα. Ἦδη ὁ κ. Μπάρλας ἀνέλαβε καὶ προβλέπεται νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργο μέσα στὸν Ὀκτώβριον.

Στρώσιμο τῆς πλατείας

Τὸν Μάιο ὁ κ. Μάχος Κομπορόζος ἐγνώρισε στὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος, ὅτι προτίθεται νὰ κάμῃ δωρεὰν 100 χιλ. δραχμῶν γιὰ τὸ στρώσιμο τῆς πλατείας στὸν Πλάτανο, στὴ μνήμη τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μάνθου. Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ.

πού είχαν τήν ευκαιρία νά βρεθοῦν στό χωριό τὸ καλοκαίρι, ἀφοῦ ζήτησαν τή γνώμη διαφόρων ειδεικῶν κατέληξαν ὁμόφωνα στήν ἀποψη, ὅτι γιὰ τήν ἄρμονία τοῦ τοπίου καί τὸ ὑπάρχον παραδοσιακὸ χρῶμα θὰ πρέπει ἡ πλατεία νά στρωθεῖ μὲ πλάκες Πηλίου, ἀκανόνιστες, κολυμπητές σὲ τσιμέντο.

Ὁ δωρητὴς ἔμεινε σύμφωνος μὲ τήν ἀποψη αὐτὴ καί ἤδη τὸ Δ.Σ. παρήγγειλε τὰ τσιμέντα στὸ Καρπενήσι καί τὶς πλάκες στὸ Ν. Καλαμάκι Βόλου.

Τὸ Δ.Σ. αἰσθάνεται τήν ὑποχρέωση νά εὐχαριστήσῃ τὸν κ. Χ. Ψαλλίδα, εἰδικὸ ἐργολήπτη, τόσο γιὰ τήν πολύτιμη βοήθειά του καί τὶς τεχνικὲς συμβουλές του στὸ θέμα αὐτό, ὅσο καί γιὰ τὸ ἄριστο τεχνικὸ δέσιμο τοῦ πλάτανου τῆς πλατείας μετὰ τὸ σχίσιμο πού ἔπαθε τὸν περασμένον χειμῶνα.

Ἡ διάνοιξη δρόμου

Μὲ τὴ συμπαραστάση τῆς κοινότητος, τὸ Δ.Σ. μὲ δαπάνη τῆς Ἀδελφότητος ἀνοίξε τὸν Αὐγουστο τὴ δευτέρη εἴσοδο τοῦ παλαιοῦ οἰκισμοῦ μέσα ἀπὸ τὸν χώρο τῆς κατολισθήσης. Βασικά τὰ αὐτοκίνητα πού ἔρχονται στὸ χωριό θὰ μποροῦν νά χρησιμοποιοῦν τὸ νέο δρόμο, ὁ ὁποῖος προβλέπεται νά στρωθεῖ καί μὲ χαλίκι. Προηγουμένως τὸν Ἰούλιο ἡ Νομαρχία ἔστειλε τὰ συνεργεῖα τῆς κτ' ἔστρωσαν μὲ χαλίκι τὸ δρόμο νέου - παλαιοῦ οἰκισμοῦ. Εὐχαριστοῦμε τήν ἀρμόδια Δ) νση τῆς Νομαρχίας γι' αὐτό. Θὰ περιμένουμε τοῦ χρόνου, νά τὰ ξαναστείλῃ μαζί μὲ τὸν ὁδοστρωτήρα γιὰ νά σκορπίσει ἢ νά πατήσῃ τὸ χαλίκι. Οἱ κ.κ. Α. Γιουρᾶς καί Δ. Κοκάλας βοήθησαν μὲ τὶς ἐπανελλειμμένες παραστάσεις τους στὴ Νομαρχία γιὰ τὸ θέμα αὐτό.

Τὰ αὐλάκια

Ἐνα ἀπὸ τὰ ζωτικότερα θέματα πού ἀντιμετωπίζει ἡ Ἀδελφότητα εἶναι ἡ διάνοιξη καί ὁ καθαρισμὸς αὐλακιῶν γιὰ τὸ συμμάζεμα βρόχινων καί ἄλλων νερῶν πού κατακλύζουν τὸ χειμῶνα τὸν παλαιὸ οἰκισμό.

Λόγω ἀδυναμίας τῆς κοινότητος καί τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Νομαρχίας νά βοηθήσουν φέτος σὲ μιὰ ἀποτελεσματικὴ λύση στὸ θέμα αὐτό, τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος ἀποφάσισε νά προβεῖ καί πάλι στὸν καθαρισμὸ τῶν αὐλακιῶν πού ὑπάρχουν. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ὁ γιατρός κ. Ι. Δερματᾶς θὰ προσφέρει τὸ ποσὸ τῶν 15 χιλ. δραχμῶν, τὸν ὁποῖο τὸ Δ.Σ. εὐχαριστεῖ γιὰ τὴν πρωτοβουλία του αὐτῆ.

Ὁ φωτισμὸς τῶν δρόμων

Μὲ δαπάνη τῆς Ἀδελφότητος ἀγοράσθηκαν καί τοποθετήθηκαν νέοι λαμπτήρες στοὺς στίλους τῆς ΔΕΗ μὲ ἐθελοντικὴ ἐργασία τῶν κ.κ. Δ. Κρίκου, Μ. Κουτσούκη, Η. καί Π. Ν. Λιάπη, Α. Ματσούκα, Ν. Παπαδημητρίου, Τ. Φλέγγα.

Ίδιαίτερες φροντίδες κατέβαλε ὁ συγχωριανὸς μας κ. Π. Βενέτης, ὑπάλληλος τῆς ΔΕΗ, τὸν ὁποῖο εὐχαριστοῦμε γὰρ τὶς τεχνικὲς συμβουλές του.

Ἡ βράβευση μαθητῶν

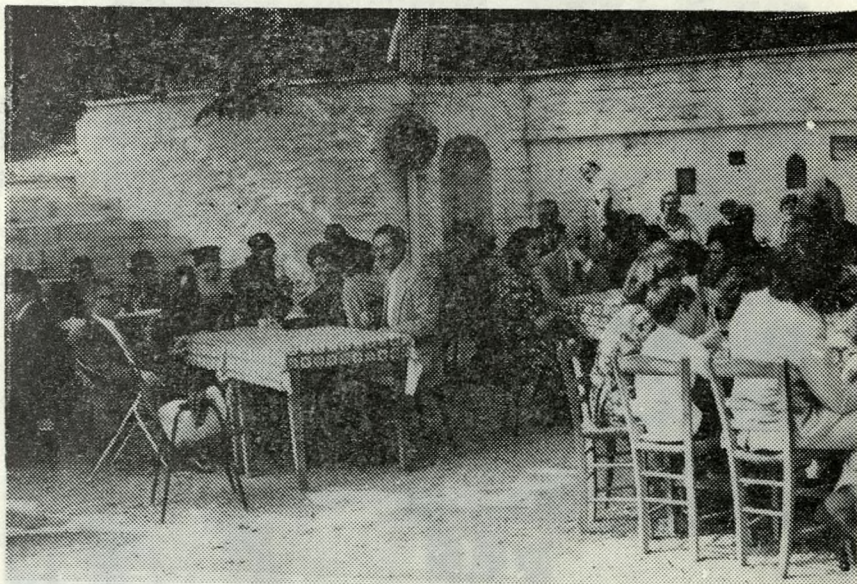
Τὸ χρηματικὸ βραβεῖο ποὺ δίνει κάθε χρόνο ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀδελφότητα σὲ δύο ἀριστεροὺς μαθητὲς τῆς Ἑκτης Δημοτικοῦ τοῦ Σχολείου τοῦ χωριοῦ πῆραν φέτος οἱ μαθητὲς Μαρία Ν. Ζάρρα (10) καὶ Κώστας Τσινιάς (9).

Μαθαίνουμε, ὅτι καὶ οἱ δύο γράφτηκαν στὸ Γυμνάσιο Καρπενησίου. Εὐχόμαστε σ' αὐτοὺς καὶ σ' ὅλα τὰ παιδιά τοῦ Σχολείου καλὴ πρόοδο.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΚΡΙΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

Οἱ ξενητεμένοι μας

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ συγκίνηση διαπιστώσαμε φέτος τὴν παρουσία στὸ χωριό μας πολλῶν Μικροχωριτῶν ποὺ λείπουν ἀπὸ χρόνια στὴν Ἀμερική, Κανα-

Πολλοὶ Μικροχωριτεὲς χάρηκαν φέτος τὸ πανηγύρι. Ἐνάντι τους καὶ ὁ θαλερὸς Παπα—Θανάσης. (Ἀριστερά).

καὶ ἄλλοῦ. Σὲ ἄλλη στήλη ἀναφέρουμε τὰ ὀνόματά τους, ὅσα συγκεράτησαμε.

Τὸ χωριό μας καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀδελφότητα ὀφείλουν πολλὰ, πάρα πολλὰ σ' αὐτούς,

που όσο μακριά κι' αν βρίσκονται δὲν ξεχνοῦν τὸ χωριὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους του. Μᾶς συγκινοῦν πάντα μὲ τὸ ἐνδιαφέρον τους ποὺ δείχνουν μὲ τὰ καλά τους λόγια, τὰ γεμάτα πατριωτισμὸ γράμματά τους καθὼς καὶ μὲ τίς χρηματικὲς ἢ ἄλλες ὕλικές δωρεές τους.

Φέτος, ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς θρέθηκαν κοντὰ μας ζέσταναν μὲ τὴν παρουσία τους τὸ χωριὸ μας, ποὺ ἀναζητεῖ κι' ἀγκαλιάζει πάντα μὲ ἀγάπη καὶ στοργή τὰ ξενητεμένα παιδιὰ του.

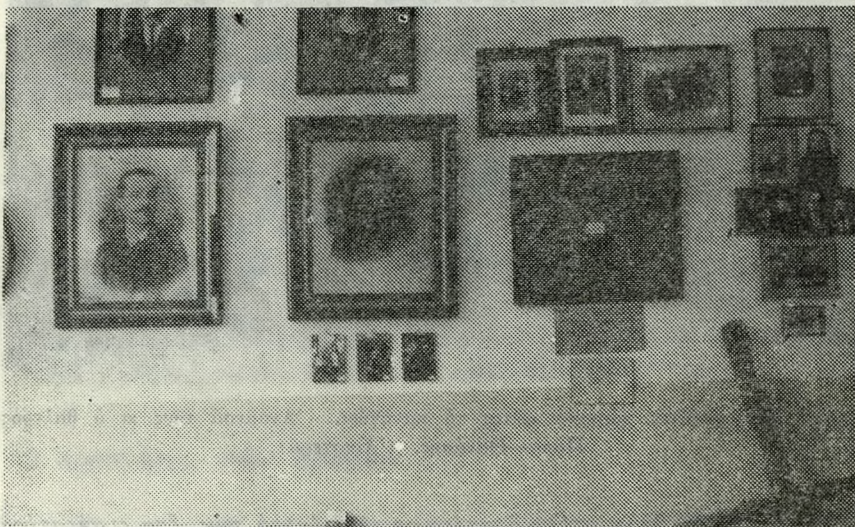
Εὐχὴ ὅλων μας εἶναι γὰ ἔλθουν κι' ἄλλοι τοῦ χρόνου κι' ὅσο μποροῦν πιὸ συχνά! Τὸ χωριὸ πάντα τοὺς περιμένει ὅλους.

Ὁ ΕΟΣ Ἀθηνῶν

Πληροφοροῦμαστε, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Ὀρειβατικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν ἐνοίκιασε γιὰ 15 χρόνια τὸ σπίτι τοῦ Κ. Πριόβολου στὸν παλαιὸ οἰκισμὸ. Μετὰ τίς σχετικὲς ἐπισκευές, ὁ ΕΟΣ θὰ τὸ χρησιμοποιοῦν ὡς κατάλυμα γιὰ τὰ μέλη του στὶς συχνές ὀρειβατικὲς ἀποστολές ποὺ πραγματοποιεῖ στὰ βουνὰ τῆς Εὐρυτανίας καὶ μάλιστα στὴ δική μας Χελιδόνα.

Ποντιακὸ συγκρότημα στὸ Χωριὸ μας

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν τοῦ δάσους (20 Ἰουλίου — 15 Αὐγούστου) ἐπισκέφθηκε τὸ χωριὸ μας τὸ χορευτικὸ συγκρότημα τῆς «Ἐνώσης Ποντίων Ἐλασσόνας». Τὸ συγκρότημα, ποὺ τὸ ἀποτελοῦσαν κορίτσια καὶ ἀγόρια, χό-

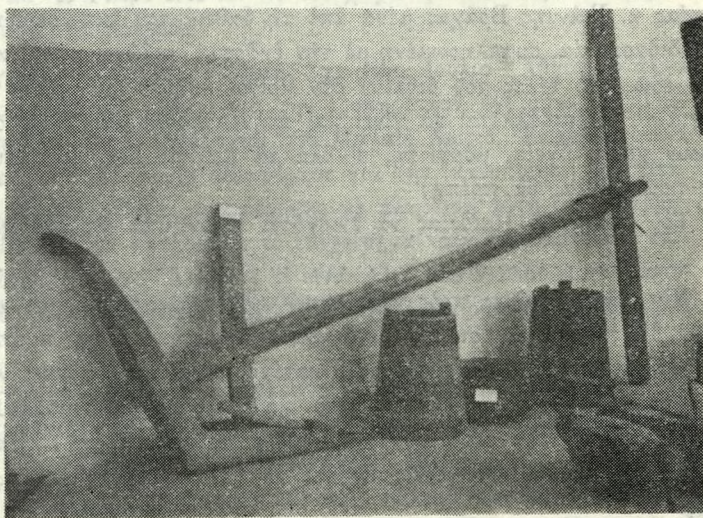
Μερικὰ φωτογραφικὰ κειμήλια στὸ Μουσεῖο.

ρεψε πολλούς ωραίους ποντιακούς χορούς κάτω από τον πλάτανο και καταχειροκροτήθηκε.

Κατά την επίσκεψη στο Μουσείο μας ο αρχηγός του συγκροτήματος με ιδιαίτερη χαρά αποτύπωσε το σχέδιο ενός δρεπανιού, που υπάρχει στο Μουσείο, γιατί, όπως είπε, είναι το ίδιο γνήσιο δρεπάνι που χρησιμοποιούσαν στον Πόντο! και το αναζητούν για χρόνια. Με βάση το Μικροχωρικό δρεπάνι τώρα θα το αναπαράγουν γιατί ένας από τους έντυπωματικούς χορούς που εκτελεί το συγκρότημα, απαιτεί έξη (6) τέτοια δρεπάνια!

Ένισχυση του μουσείου μας

Έδώ και μερικά χρόνια, όπως όλοι γνωρίζουν, χάρις στην πρωτοβουλία του Προέδρου της Αδελφότητας κ. Γ. Δημοπούλου, άρχισε η συγκέντρωση παλαιών σκευών και άλλων αντικειμένων παραδοσιακής αξίας, στο χώρο της Πνευματικής Γωνιάς. Ήδη μιιά αίθουσα του παλιού Δημοτικού Σχολείου είναι γεμάτη από τέτοια αντικείμενα, τα οποία έντυπωσιάζουν, πραγματικά, όσους τα επι-

Το «Ήσιόδειον ἄροτρον». Άξιόλογο ἀπόκτημα τοῦ Μουσείου.

σκέπτονται. Θα λέγαμε, ότι αυτό είναι το Μουσείο του Μικρού Χωριού που πρέπει συνεχώς να εμπλουτίζεται.

Φέτος, που είναι «έτος εθνικής παράδοσης» και γίνεται παρότρυνση από τις αρμόδιες αρχές για δημιουργία τέτοιων, έστω μικρών, λαογραφικών συλλογών, μήπως θάπρεπε να προσεχτεί από τις αρχές του τόπου και να προβληθεί σαν παράδειγμα το Μουσείο του Μικρού Χωριού; Μήπως ακόμη, πέρα από την ήθική,

θαπρεπε να δοθει και κάποια ύλική ένισχυση ή τουλάχιστο να σταλει κάποιος ειδικός για την πιό «τεχνική» διευθέτηση των έκθεμάτων;

Φεστιβάλ παιδιού

Μας ξάφνιασε και μας λύπησε ή άρνηση πολλών γονέων του χωριού (όπως μας πληροφορούν) ν' αφήσουν τα παιδιά τους να πραγματοποιήσουν, μαζί με το Δάσκαλό τους, Διευθυντή του Σχολείου κ. Γενιτσαρόπουλο, εκπαιδευτική έκδρομή στην Αθήνα, με δαπάνη της Οργανωτικής Έπιτροπής του 2ου Φεστιβάλ του Παιδιού (Πεύκης).

Χάρης στην πρωτοβουλία και τις φροντίδες της κυρίας Ναυσικας Ε. Παπαδάκη, εκτός των άλλων, τα παιδιά επρόκειτο να φιλοξενηθούν οε σπίτια χωριανών μας για τέσσερις μέρες. Δέν ξέρουμε τί έφταιζε άλλ' όπωσδήποτε τα παιδιά του Σχολείου έχασαν μιάν ευκαιρία να δούν και να μάθουν πολλά πράγματα. (Σε άλλη σελίδα δημοσιεύουμε τή σχετική άλληλογραφία).

Νά τί γράφει σχετικά με την αξία αλλά και την ανάγκη των σχολικών έκδρομών ο έξαίρετος Εύρυταν. συνταξιούχος εκπαιδευτικός, λογοτέχνης και συγγραφέας κ. Γιάννης Βράχας μέσα από τή θαθείά του εκπαιδευτική πείρα:

«Η διδασκαλία, συμπληρωμένη με την έκδρομή, ριζώνει καλά, καρποφορεί, Γι' αυτό έδω, στο τέλος του διβλίου δέν κρίνω άσκοπο να γράψω δυό λόγια ακόμη για το τί επιβάλλεται να γίνει και στην πατρίδα μας, ώστε οι έκδομές να δώσουν χαρά, υγεία, μόρφωση, σ' όλα τα παιδιά. Για να επιτύχη λοιπόν αυτή ή προσπάθεια, θά πρέπει:

1. Το Υπουργείο Παιδείας να ένισχύσει οικονομικά τις έκδομές.
2.

3. Να γίνουν όμιλίες προς την κατεύθυνση των γονέων για να πεισθούν και αυτοί ότι πρέπει να βοηθούν το Σχολείο σ' αυτή του την προσπάθεια. Το πνεύμα δυσπιστίας και φοβίας που τους κατέχει σιγά, σιγά πρέπει να διαλυθί. Τα ίδια τα παιδιά τους γυρίζοντας από τις έκδρομές θά συμβάλουν σ' αυτό. Η δική μας πίστη στην αξία των έκδρομών, θά παραμερίση κάθε εμπόδιο. Πάντα με την πειθώ. Οι γονείς πρέπει να γίνουν συμπαραστάτες μας στις έκδρομές.

3, 4, 5) "Ανθρωποι από τα άπώτατα σημεία της γης κατά χιλιάδες έρχονται να επισκεφθούν την ένδοξη χώρα μας και μεϊς — είναι ντροπή να το γράφουμε — να μñ έχομε επισκεφθί, όχι μόνο οι μαθητές αλλά και οι δάσκαλοι, την Ακρόπολη, τους Δελφούς, την Ολυμπία, τις Μυκήνες το Μεσολόγγι, τα Καλάβρυτα, το Άγιο Όρος!...».

(Απόσπασμα από το διβλίο του Γιάννη Βράχα ΕΚΔΡΟΜΕΣ: ΥΓΕΙΑ — ΧΑΡΑ — ΜΟΡΦΩΣΗ, για την Δ', Ε' και ΣΤ' τάξι. Τρίτη έκδοση βελτιωμένη και επηυξημένη).

Χρονίζοντα αιτήματα

Δέν είναι, ίσως, περιττό νά υπενθυμίσουμε ότι τό Μικρό Χωριό υπήρξε πρωτοπόρο γιά τήν ανάπτυξη τοῦ τουρισμοῦ στήν Εύρυτανία, ἀφοῦ ἀνάμεσα στί' ἄλλα διέθετε προπολεμικά ἀκόμη, ξενοδοχεῖο, κατασκεύασε τό καινούργιο εὐθύς μετά τόν πόλεμο, χάρις στίς δωρεές ξενητεμένων συμπατριωτῶν, ἔφτιαξε αὐτοκινητόδρομο μέ προσωπική ἐργασία τῶν κατοίκων, εἶχε ἀκόμη ἤλεκτρο-φωτισμό χάρις στήν προσφορά ξενητεμένων τέκνων του, πολύ πρὶν ἢ ΔΕΗ θυμηθεῖ τὰ χωριά τῆς Εύρυτανίας, κ.ἄ.

Οἱ ἀριμόδιες ἀρχές ἀγνοοῦν φαίνεται ὅλ' αὐτὰ ἀφοῦ γιά χρόνια τώρα τηροῦν ἀρνητική στάση σέ μιὰ σειρά ἀπό δίκαια αιτήματα, ὅπως εἶναι:

α) Ἡ τοποθέτηση τηλεφῶνων στόν παλαιό οἰκισμό, δεδομένου ὅτι τό ἕνα πού ὑπάρχει στό ξενοδοχεῖο δέν μπορεῖ νά ἐξυπηρετήσῃ οὔτε στοὺς κατοίκους οὔτε τοὺς πολυπληθεῖς τουρίστες. Ἐπειδὴ ἡ περιοχὴ εἶναι κεραυνόπληκτη μέ τίς πρῶτες σχεδόν βροχές διακόπτεται ἡ τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία μέ ὅλα τὰ δυσμενῆ γιά τοὺς κατοίκους ἐπακόλουθα. Σημειώνεται ὅτι ἀπό τό 1975 ἐκκρεμοῦν πολλές αιτήσεις γιά τηλέφωνο χωρὶς καμμιά θετική ἀπάντηση μέχρι σήμερα! Καί νά σκεφθεῖ κανεὶς εἴτε ἀπ' τό Γαῦρο εἴτε ἀπ' τό νέο χωριό ἢ ἀπόσταση εἶναι μηδαμινὴ γιά τήν ἐπέκταση τῆς γραμμῆς!

β) Ἡ λειτουργία λεωφορειακῆς γραμμῆς ἔχει μόνο Ιούλιο—Αὐγούστο ἀλλὰ καί τοὺς ὑπόλοιπους μῆνες τοῦ χρόνου γιά τήν ἐξυπηρέτηση ἔχει μόνο τοῦ Τουρισμοῦ ἀλλὰ καί ὅσων μένουσιν ἢ ἐργάζονται στό Παλαιό Χωριό. Ἐπανεληγμένα τό ΚΤΕΛ ἀρνήθηκε καί ἡ Νομαρχία ἀδιαφόρησε γιά τήν ἱκανοποίηση τοῦ αιτήματος παρ' ὅλο πού ἡ Ἀδελφότητα προσφέρθηκε νά πληρώσῃ αὐτὴ ἕνα πλασματικό ἀριθμὸ εἰσιτηρίων γιά νά καταρρίψει τό ἐπιχειρήμα «δέν ἔχει ἀρκετοὺς ἐπιβάτες γιά τό παλαιό Μ. Χωριό». Ἄλλωστε τί εἶναι αὐτό πού ἐμποδίζει τό δρομολόγιο τοῦ Ν. Μικροῦ Χωριοῦ νά φθάνει μέχρι τόν παλαιό οἰκισμό, πού εἶναι μόλις δύο χλμ. πρὸ πέρα;

γ) Ἡ Κοινότητα προγραμματίσῃ ἐπανεληγμένα στόν προϋπολογισμό τῆς τῆν κατασκευὴ (στρώσιμα) τοῦ δρόμου μεταξὺ νέου καί παλαιοῦ οἰκισμοῦ. Κἀθε φορά ἀπορρίπτεται καί οἱ Μικροχωρίτες διερωτῶνται γιατί;

δ) Μετάβαση τοῦ ἀγροτικοῦ γιατροῦ καί στόν παλαιό οἰκισμό, ὅπου, ὅπως μᾶς πληροφοροῦν, δέν πηγαίνει, ἀν καί ὑπάρχουν ἐκεῖ ἄνθρωποι ἡλικιωμένοι, ἀσφαλισμένοι τοῦ Ο.Γ.Α. κλπ. Διερωτώμαστε, πῶς ἀνέχονται οἱ ἀριμόδοιοι γὰ στεροῦν τήν ἱατρικὴ ἐξέταξη ἀπὸ ἀνθρώπους πού παρὰ τίς ἄλλες ἐλλείψεις τοὺς ὁ γιατρός δέν θάπρεπε νά τοὺς λείπει, ἐπειδὴ κάθονται δυὸ χιλιόμετρα πρὸ πέρα!

Ἐλπίζουμε σύντομα νά ἐπανορθωθεῖ ἡ παράλειψη αὐτή.

ε) Πολλοὶ Μικροχωρίτες ἀν καί ἔχασαν καί σπίτια καί χωράφια μέ τήν κα-τολίσθησιν, ἐν τούτοις ἀκόμα περιμένουν νά πάρουν οἰκόπεδο στόν νέο οἰκισμό. Ὅπως μαθαίνουμε, οἰκόπεδα δίνονται σέ σεισιμπληκτοὺς ἄλλων περιοχῶν ἢ σέ

μεταφερόμενους οικισμούς. Έτσι παραμερίζονται οι Μικροχωρίτες για να έλθουν άλλοι.

Λυπούμαστε γιατί οι έσφαλμένες αποφάσεις των αρμοδίων που πάρθηκαν μετά την κατολίθηση συνεχίζονται ακόμη, με αποτέλεσμα οι Μικροχωρίτες να μένουν με το παράπονο ότι δεν βρίσκουν ένα κομμάτι γης, που δικαιούνται, μέσα στο χωριό τους! Η Αδελφότητα είναι στο πλευρό της Κοινότητας για μια πιο σθεναρή στάση στο θέμα αυτό.

στ) Διαμόρφωση, δεινροφύτευση και ώραιοποίηση του χώρου της κατολίθησης. Είναι ιερό χρέος όλων μας να διαμορφώσουμε την άγονη και άμορφη αυτή μάζα των δράχων και των χωμάτων σε ζωτικό αλλά και μνημειακό χώρο του χωριού μας. Το έργο θα όμορφώνει ολόκληρη την περιοχή. Πιστεύουμε δε ότι τόσο η Διεύθυνση Δασών του Ν. Εύρυτανίας όσο και η Κοινότητα θα θελήσουν να συνεργαστούν πιο αποτελεσματικά προς την κατεύθυνση αυτή.

Παραδοσιακά χωριά

Ο γνωστός σχεδιαστής μόδας Γιάννης Γαλάτης έχει αρχίσει από καιρό σταυροφορία για τη διάσωση του Έλληνικού χωριού, που σήμερα αντιμετωπίζει μύριους κινδύνους!

Σε σχετική ανακοίνωση που μοιράστηκε πριν από καιρό τονίζει μεταξύ άλλων:

«Να κάνουμε μια σταυροφορία, για να σώσουμε το ελληνικό χωριό από το μπετόν και όχι μόνο σε όμοια μέρη είναι προγραμματισμένα από το κράτος. Να φτιάχνουμε τα σπίτια μας μοντέρνα και άνετα, διατηρώντας όμως το ρυθμό και τη μορφή που είχαν τα παλιά χρόνια. Να χτίζουμε τα σπίτια μας έτσι, ώστε να μοιάζουν έξωτερικά τουλάχιστο, σαν τα σπίτια των προγόνων μας».

Και συμπληρώνει:

«Όλα τα χωριά θέλουν προστασία γιατί το καθένα είναι εξ' έσου όμορφο και μπορεί να προσφερθεί στον τουρισμό. Πρέπει όταν πηγαίνουν να βγάλουν άδεια για να χτίσουν καινούργιο σπίτι, ένας υπεύθυνος να τους δείχνει 5-6 σχέδια σπιτιών, με τοπικό χρώμα της περιφέρειας. Να γίνει μια

«επανάσταση» διασώσεως των χωριών» (Έφ. Έξπρες 4.2.77).

Πληροφορούμαστε ότι ο Γ. Γαλάτης έχει αρχίσει σχετική περιόδεia στο χωριό, όπου έρχεται σ' έπαφή με τους αγρότες και τους συμβουλεύει πώς θα διατηρήσουν το παραδοσιακό χρώμα στα σπίτια τους.

Έθελοντική εργασία

Θερμά συγχαρητήρια αξίζουν στα παιδιά το χωριού, που δε δίστασαν να θυσιάσουν λίγο γρόνο απ' τις ελεύθερες ώρες τους το καλοκαίρι, για να καθαρίσουν το χώρο μπροστά στη Μεταμόρφωση, το Καμπαναριό, Σχολείο κλπ.

Εύγε λοιπόν στις νεαρές δεσποινίδες:

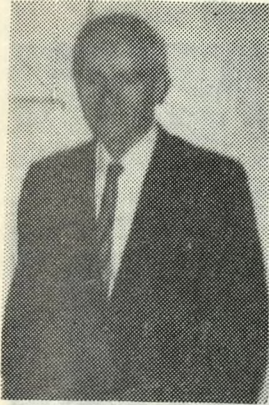
1. Ρίνα Δ. Δερματά
2. Μαρία Ι. Λιάπη
3. Σοφία Π. Λιαροκάπη
4. Βάσω Σ. Μπάκη

και στους νεαρούς:

1. Θανάση Λιαροκάπη
2. Χρίστο Στογιάννη
3. Αποστόλη Ι. Χαμπερή
4. Στήβ Ι. Χαμπερή.

Ευχόμαστε του χρόνου να βρεθούν κι άλλα παιδιά μιμητές τους.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Β. Κομματάς.

Στις 7 'Ιουλίου 1979 έγιναν τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἀγ. Κυριακῆς Μικροῦ χωριοῦ, χοροστατοῦντος τοῦ Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. Νικολάου. Τὴν Ἀδελφότητά μας ἐκπροσώπησε ὁ Πρόεδρος κ. Γ. Δημόπουλος. Ἀντὶ ἄλλων σχολίων παραθέτουμε τὸ κείμενο τοῦ λόγου ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἐκφωνήσῃ ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος ὁ συγχωριανός μας κ. Βασ. Κομματάς, ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς τὸ παραχωρήσῃ:

Σεβασμιώτατε,

«Αἰσθήματα χαρᾶς καὶ θαύτατον σέβας μᾶς παρέχει ἡ παρουσία σας εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεπτοῦ αὐτοῦ ἰδρύματος, τὸ ὅποιον σὰν ἄσβεστος φάρος θὰ ρίπτει ἄπλετον φῶς εἰς τὸ σκοτάδι, καὶ θὰ ἐμπνέει καὶ κατευθύνει τὰ βήματα τῶν γενεῶν ποὺ ἔρχονται, γιὰ νὰ τοὺς δίχνει σταθερὰ τὸ δρόμο, μὲ τὰ τρία (3) ὁρθήματα: τὸ δρόμο τῆς ἀγάπης, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς πίστεως.

Σεβασμιώτατε, ἡ πολλαπλῶς διατρανωθεῖσα δραστηριότης, ἡ ἰσχυρὰ ψυχολογία, ἡ ἀκατάβλητη θέλησις, πληροῦν τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν αἰσιοδοξίας.

Αἰσθάνεσθε ὅτι μόνον ἡ ἐπιδίωξις πνευματικῶν σκοπῶν ὑψώνει τὸ ἄστρον ὑπεράνω τῆς ματαιότητος τῆς ἐφημέρου ζωῆς, καὶ τοῦ ἐπιτρέπει νὰ μεταλαμβάνει ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα τῶν σκοπῶν τοὺς ὁποίους ὑπηρετεῖ.

Ἵποδεχόμενοι πανδήμως ὑμᾶς σήμερον, μετὰ τῆς συνοδείας, μοῦ παρέχεται ἡ τιμὴ νὰ ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς τὸ ὡς εὔ παρεστήτε.

Τὰ ἐγκαίνια εἶναι τὸ θάπτισμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ σὰν κορύφωμα ἀγαλλιάσεως ἀναδύεται ὁ ἑορτασμός αὐτός. Εἶναι μία θρησκευτικὴ ἔξαρσις, μία ἀνάτασις, εἶναι σὰν νὰ ζοῦμε μέσα σὲ ἀπίθανα ὄνειρα.

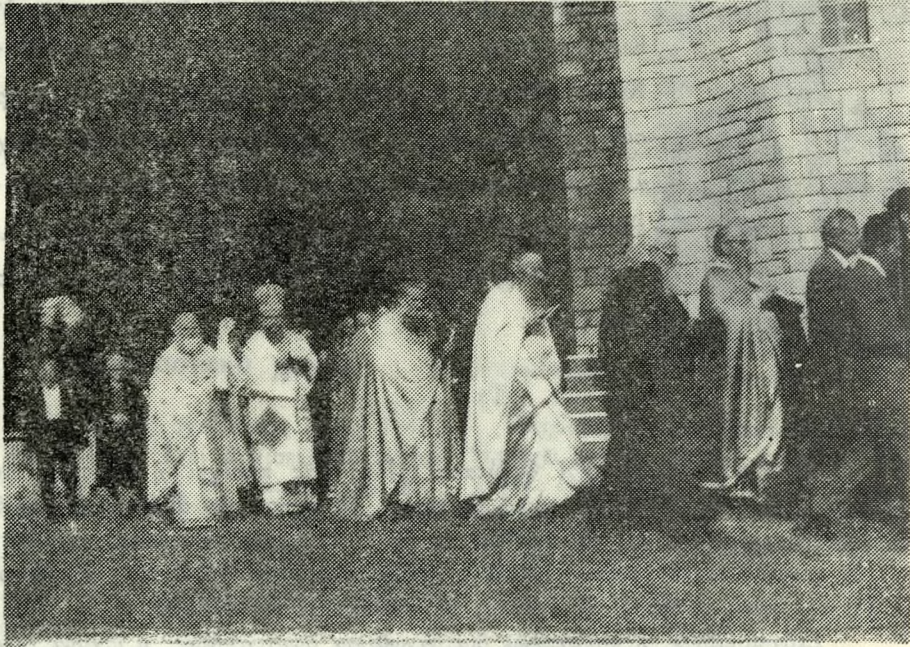
Ἀπ' ἐδῶ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ἐπραγματοποιήθη τὸ ἀνοιγμὰ τῶν κρουσῶν τῆς ἀγάπης, καὶ ἐδόθη ὁ ὑπέροχος τοῦ θάρρους παλμός, διὰ νὰ μωροῦσῃ, χάριν τοῦ Χριστοῦ, νὰ περιδληθῇ ὁ πιστός, καὶ τὸν στέφανον τῆς δόξης, καὶ τὰς ἀκάνθας τοῦ σταυροῦ.

Ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς σκλαβιάς ἡ κυριωτάτη ἐνεργὸς δύναμις τῆς ἐκκλησίας εὐρέθη ἐν συναγερμῶ, πρὸς συντήρησιν τῶν πνευματικῶν κινήτρων, διὰ τῶν ὁποίων εἰς τὴν μακρὰν σταδιοδρομίαν ἐμεγαλουργήσεν.

Ἀπὸ τοὺς θόλους δὲ καὶ τὰς ἀπορρήτους στέγας τῶν κελίων τῆς ἐχαλ-

κεύετο ἡ ἡρωϊκὴ ψυχὴ καὶ εὐλογοῦντο, οἱ γενναῖοι θραχίονες, ποὺ θὰ ἐξήρχοντο εἰς τὸν ἀγῶνα πρὸς ἀνατίναξιν τοῦ ζυγοῦ τῆς σκλαβιᾶς.

Τὸ ἔναυσμα, ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ γαοῦ τούτου ἐπήγγασεν ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον Ν. Κεράνη ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς προέδρου τῆς ἀδελφότητος Μι-

Ἀπὸ τὴν τελετὴ τῶν ἐγκαινίων. Προηγείται ὁ Παπα-Δημήτριος.

χροχωριτῶν, τοῦ ὁποῦ το πνεῦμα περιέπταται ἐνταῦθα, κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν ἐγκαινίων, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον στρέφωμεν εὐγνώμονα τὴν σκέψιν.

Ἔτσι φούντωσε μεταξὺ τῶν κατοίκων ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πίστις, ποὺ ἔκαμαν τὸ ἔργο αὐτὸ πραγματικότητά. Ἡ πίστις πλάϊ στὴν ἀγάπη καὶ τὴν φιλανθρωπίαν αἱ δύο φτεροσῆγες ποὺ σηκώνουν ἐπὶ αἰῶνας τὴν ὀρθοδοξίαν στὰ φτερά τους, καὶ τὴν λυτρώνουν ἀπὸ κάθε καταστροφῇ.

Ἐδῶ δὲν πρόκειται νὰ ἀναφέρουμε τὰ ὄνματα τῶν εὐγενῶν αὐτῶν ψυχῶν, καὶ οὔτε θέλουμε νὰ σημειώσουμε τὸ ὕψος τῆς προσφορᾶς των. Ἐδῶ σημειώνουμε, μὲ λίγα λόγια, κάτω ἀπὸ τὴν ἀνωνυμία τὸν ἀγνὸν ψυχικὸ πλοῦτο, τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἴδρυμα, αὐτὸ ὑπολογίζεται, καὶ αὐτὸ δίνει στὸν καθένα μίαν τιμητικὴν θέσιν στὸ σύνολο. Αὐτὸς ὁ πλοῦτος εἶναι τὸ μεγαλύτερο κεφάλαιο τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας.

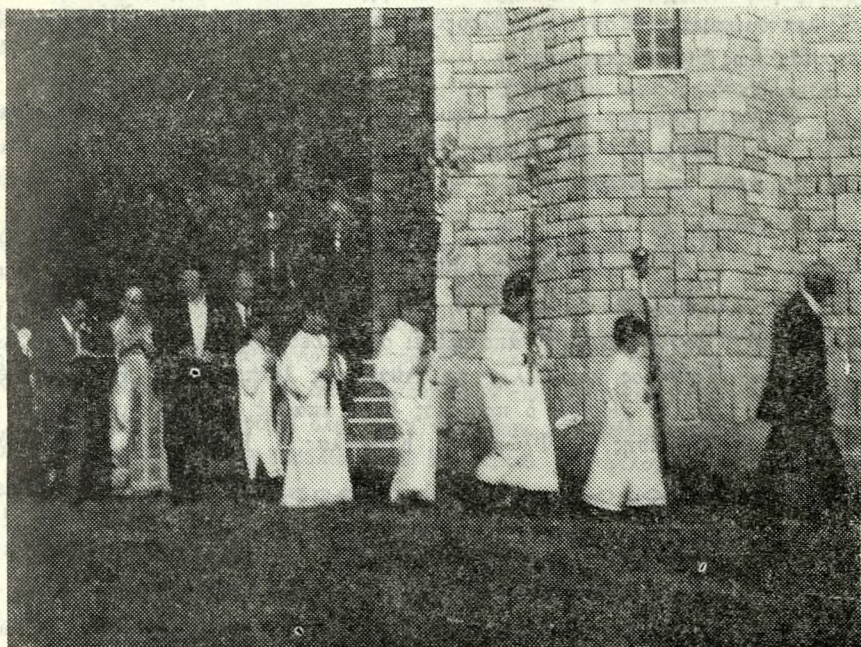
Πάντες οἱ συμμετασχόντες εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἐχάραξαν στὴν ψυχὴ τους, μὲ ἀνεξίτηλα γράμματα, τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην, ξεπέρασαν τὸν ἑαυτὸν τους,

καὶ στάθηκαν πρῶτα ἀπ' ὅλα ψυχικά, καὶ ὕστερα ὕλικά, πρὶν δώσουν τίς οἰκονομίες των, ἔδωσαν τίς καρδιές των, γιὰ νὰ ολοκληρωθῇ τὸ ἔργο αὐτό, θιώματα ὀμορφα, ἀνώτερα, ἀνόθευτα, χριστιανικά.

Δίκαιος ἔπαινος ἀνήκει εἰς τὸν Ἰ. Κεράνην, τοῦ ὁποῦ ἡ δραστηριότης νὰ προάγῃ τὸν ἔρανον ὑπῆρξεν παροιμιώδης.

Ἡ ἀπαιτηθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἰδρύματος, εἶναι παράλληλος πρὸς τὴν ὑψίστην ἀποστολὴν τοῦ ἔργου.

Εἰς ὅλους τοὺς συντελέσαντας εἰς τὴν ἀνέγερσιν παρέχω τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ προσφορά των ὑπῆρξεν πολύτιμος, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας θὰ ἀκούονται

Ἐνα ἀκόμη ὑποβλητικὸ στιγμιότυπο ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἀγ. Κυριακῆς.

Ψαλλόμενοι ἀπὸ τοὺς θόλους τοῦ ναοῦ τούτου, τὸν ὁποῖον ἡ ἀνθρωπίνη εὐσέβεια ἀνήγειρεν τὸ ὑπὲρ τῶν εὐεργετῶν, δωρητῶν καὶ ἀφιερωτῶν.

Ἐπὶ πλέον ἐκφράζω τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην εἰς πάντας τοὺς ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα ἐργασθέντας καὶ ὠφελήσαντας, διὰ τῆς ἐργασίας των, τὸ εὐαγὲς τοῦτο ἴδρυμα.

Τελειῶνων εὐχόμεθα ἀπὸ τὰ μύχια, ὅπως ὁ τριαδικὸς Θεός, πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου διαφυλάττει ὑμᾶς ἐν μακροβιότητι καὶ ὑγείᾳ ἐπ' ἀγαθῶν ἡμῶν, καὶ τῆς μιᾶς Ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας».

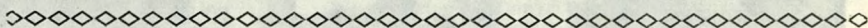
Β. Κομματᾶς

Με τήν ευκαιρία τῶν ἐγκαινίων ὁ σεβασμώτατος Μητροπολίτης κ. Νικολάος ἀπένευμε στόν αἰδεσιμώτατο π. Δημήτριο τὸν βαθμὸ (τίτλο) τοῦ Οἰκονόμου.

Παρ' ὅλον ὅτι θὰ προσκρούσουμε στή σεμνότητά του, δὲν μπορούμε παρά νὰ ἐξάρουμε ἐδῶ ἕναν πρωτεργάτη τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργου, πού δὲν εἶναι ἄλλος ἀπ' τὸν αἰδεσιμώτατο π. Δημήτριο Καραπάνο, ἱερέα τοῦ χωριοῦ. Δὲν ἦταν ἀπλῶς ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑραρικής Ἐπιτροπῆς, πού ἔφερε εἰς πέρας τὸ τεράστιο ἔργο τοῦ ἐράνου ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνθρωπος πού ἐκινεῖτο παντοῦ ἀκούρατος γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς ἱεράς αὐτῆς προσπάθειας. Ἦταν ἐκεῖνος πού εἶχε νὰ παρακολουθήσει τὴν ὑλοποίηση τῶν σχεδίων ἀπὸ μηχανικούς, ἀρχιτέκτονες καὶ τεχνίτες, πού ἐπέβλεπε τῆς λεπτομέρειες, πού συντόνιζε ὅλους καὶ εὐτύχησε τελικὰ νὰ παραλάβει τὸ ἔργο ἔτοιμο, ὅπως ἐμφανίζεται σήμερα

Δίκαια, νομίζουμε, ὁ παπα - Δημήτρης σὰν καλὸς λευίτης μπορεῖ νὰ σεμνυνεταὶ γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ πού ἀποτελεῖ ἕνα ἀρχιτεκτονικὸ κόσμημα τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς περιοχῆς γενικότερα.

Γιὰ τὴν ἱστορία ἀναφέρουμε ἐδῶ, ὅτι τὴν πρώτη Ἑραρική Ἐπιτροπὴ πού συστάθηκε μετὰ τὴν ἀριθ. 84968) 5.7.1968 ἐγκριτικὴ ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων γιὰ τὴ διενέργεια Πανελληνίου Ἑράνου, πρὸς ἀνέγερση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἶχαν ἀποτελέσει οἱ: Αἰδεσιμώτατος π. Δημήτριος Καραπάνος, ὡς Πρόεδρος καὶ μέλη: π. Ἀθανάσιος Παπαστάθης, Ε. Παπαλέξης, δάσκαλος τότε τοῦ χωριοῦ, ὁ πρόεδρος Ε. Παπαδῆς, Δ. Γιούσιμασης, Β. Ζωγράφος, Στ. Κυρίσης, Κ. Φλώρος, Δ. Κοκκάλας, Ι. Κεράνης, Κλ. Κουτσούκης.

ΧΩΡΙΟ ΠΟΛΥΠΛΑΓΚΤΟ

Γιὰ ἰδὲς καλωσορίσματα, προβέντες, κέφια, γλέντια.
Τί σοῦναι τοῦτο τὸ χωριὸ μετὰ τὰ πολλὰ τὰ γνέρτια!

Χθὲς ἦταν, ὅπου σκέπαζαν τοὺς τάφους τοὺς σκαμμένους
καὶ γύριζαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ νὰ βροῦνε τοὺς χαμμένους.

Χθὲς, μόλις, ψόφαγαν τὰ ζᾶ, τάϊσιμα δὲν ὑπῆρχε.
Κι' ἦλθε ταχιά, ἦλθε γιορτή, νέαζωή τοὺς ἦλθε!

Κ. Μερσιώτης

Γεωργίου Έθ. Παπαδή

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

1924. Αρχίζει η αναδιοργάνωση και ανακαίνιση του Μικρού Χωριού. Με την πρωτοβουλία του νεοχειροτονηθέντος έφημερίου της ένορίας μας αιδεσιμωτάτου δραστηρίου Άθανασίου Παπαστάθη, δογηθουμένου υπό της εκάστοτε ένοριακής έπιτροπής και πάντων των ένοριτών με πρόθυμο προσωπική εργασία και συνδρομές αρχίζει να κτίζεται ο νέος περίλαμπρος ιερός ναός, ο οποίος μέχρι σήμερα στολίζει το χωριό μας — παλαιό σήμερα — ή Μεταμόρφωση του Σωτήρος».

Με ενέργειές μου και τή συνδρομή των χωριανών μου, επιδιορθώνεται το Παλαιό Διδακτήριο, για να είναι χρησιμοποιήσιμο. Κατασκευάζονται νέα δάεδρα θρανία και προμηθευόμεθα έποπτικά μέσα διδασκαλίας. Στις 14 Μαΐου 1932 πεθαίνει ο πατέρας μου. Η Κοινότητα με την δραστηριότητα του άειμνήστου Ί. Κομματά αναδιοργανώνεται με άνοιγμα δρόμων αυτοκινητότου, κατασκευή ύδραγωγείων κ.λπ. έργων κοινής ώφελείας. Με την φροντίδα των κ. Δ. Κοκκάλα και άειμνήστου Γυμνασιάρχου Δ. Θάνου, ιδρύεται «Φιλοπρόσδος Έταιρεία Νεολαίας Μικρού Χωριού» με άρκετά πλουσία παιδική και γεωργική Βιβλιοθήκη και τέλος το 1930 αναλαμβάνω την πρωτοβουλία για την άνέγερση νέου καταλλήλου Διδακτηρίου. Με τή συμπράσταση όλων των κατοίκων, προσωπική εργασία και χρηματική συνδρομή όλων των κατοίκων του χωριού μας ένταυθα και των έν Άμερικη με πρωτοβουλία του άδελφικού μου φίλου κ. Β. Κομματά,, άπαλλοτριώσαμε στην καλύτερη τοποθεσία οικόπεδο και με άγώνες και θυσίες άνεξαιρέτως όλων έντίσαμε το νέο διδακτήριο με όλους τους κανόνες τής Σχολικής Υγιεινής και στις 30 Ίανουαρίου 1934, έορτή των Τριών Ίεραρχών, των οποίων την εικόνα είχαμε στο Σχολείο, ένάναμε τά ένγκαίνια παρουσία όλου κλήρου του χωριού και των γερόντων άκόμα. Το δράδυ τής ίδιας ήμέρας στην αίθουσα τελετών του Σχολείου, όπου υπήρχε μόνιμος σκηνή με αυτόματη αλλαία και με ραδιόφωνο μπαταρίας (δωρεά του άειμνήστου χωριανού μας Εύαγγελίου Χόνδρου) ένδόθη από μαθητές του Σχολείου πατριωτική παράσταση μέσα σε γενικό ένθουσιασμό και παραλήρημα χαράς. Άλήθεια πώς μπορεί να βελτιωθεί ή μορφή τής ζωής και στο μικρότερο χωριό, όταν υπάρχει άγάπη, σύμπνοια και συνεργασία Κοινοτικού Συμβουλίου, Εκκλησιαστικής και Σχολικής Έφορείας (Εκκλησία, Έδραγωγεία, Πλατείες, Δρόμοι για αυτοκινητα, Σχολείο, Μαθητικά συστάτια Κοινοτική Βιβλιοθήκη). Άνεμος αναδιοργάνωσης. Άλγισμότη δεκαεπενταετία 1924—1939. Δυστυχώς δέν τά χαρήκαμε πολύ!

Ένφ γεμάτοι ένθουσιασμό είχαμε ένγκατασταθεί εις το νεώτατο διδακτήριο μας, το όποιο είχαμε έφοδιάσει με διάφορους χάρτες και έποπτικά μέσα, ένα ήλιόλοστο φθινοπωρινό πρωί στις 28 Οκτωβρίου 1940, ένφ πήγα στο Σχο-

λειο να ακούσω από το ραδιόφωνο τις πρωινές ειδήσεις αντ' αυτών ακούω πολεμικά έμβατήρια! Αησύχησα. Μετ' όλιγο ακούω τα διατάγματα του Βασιλέως και του Πρωθυπουργού και στή συνέχεια τα διατάγματα της επιστρατεύσεως. Καλούνται έφεδροι αξιωματικοί από τής κλάσεως 1916 και νεωτέρων. Εγώ είμαι τής κλάσεως 1914. Έπομένως δέν καλούμαι! Το απόγευμα όμως τής ίδιας ημέρας καταφθάνει από το Άστυν, τμήμα Μεγ. Χωρίου χωροφύλακας και μοι έγχειρίζει πρόσκληση άτομική επιστρατεύσεως να παρουσιασθώ έντός 24 ώρων εις Φρουραρχείον Λαμίας. Αναχωρώ το πρωί τής επομένης, προπεμπόμενος μέ συγκίνηση από τους μαθητές μου και τοποθετούμαι ως Έφεδρος Λοχαγός εις Έφοδιασμόν Λαμίας, και Νοσοκομείον Καμμένων Βούρλων, των οποίων είχαν επιταχθή όλα τα ξενοδοχεία και έλειτουργοσαν ως χειρουργεία, και τέλος τοποθετήθηκα εις Διοίκησιν II Αναπληρωματικής Λάρισσαν, όπου ευρέθηκα κατά την επίθεση των Γερμανών στις 6 Άπριλίου 1941. Μετά τις έπανεπιλημμένες νίκες μας κατά των Ίταλών από 28 Οκτωβρίου 1940 μέχρι του Άπριλίου 1941 κάμπεται ή αντίστασίς μας από την δάρβαρο επίθεσι των Γερμανών και τελικά, περι τα τέλη Άπριλίου 1941, ή Ελλάδα μας υποδουλώνεται εις τον Χιτλερισμόν.

Άπό τήν Λάρισσα μέ τον λόχο μου συντεταγμένο υποχωρώ μέσω Φαράλων—Δρομοκού εις Λαμίαν, τής οποίας παρακολουθώ τον βομβαρδισμόν τή Μεγ. Παρασκευήν του 1941 από τα Γερμανικά αεροπλάνα. Έδώ σχεδόν διαλύονται όλα τα τμήματα και ήμεις οι αξιωματικοί έφεδροι διατασσόμεθα να διεκπεραιωθώμεν εις Πάτρας για να συνεχίσωμε τον πόλεμο στήν Κρήτη. Έδώ μόλις φθάσαμε στήν Πάτρα, κατόπιν άλλης διαταγής μάς χορηγούν φύλλα άορίστου άδειας. Άπ' εκεί μέσω Ναυπάκτου—Κρικέλλου—Μεγάλου Χωρίου φθάνω τήν 3ην Μαΐου 1941 εις το χωριό μου, όπου βρίσκω μετά τόσα κακουχήματα και άνεκδιήγητες ταλαιπωρίες τήν άξέχαστο, άείμνηστο σύζυγό μου Βασιλική θάρειά άρρωστη, ή οποία υπέκυψε άγόγγυστα εις τον θάνατον στις 2 Φεβρουαρίου 1942. Ο θάνατός της υπήρξε για μένα πληγή άνεπούλωτη και μοι άφησε τυγκινητικές άναμνήσεις από άφοσίωση και αγάπη, τις όποιες θά θυμάμαι μέχρι τής τελευταίας μου πνοής. Αιώνία της ή μνήμη!

Άπό το καλοκαίρι του 1942 άρχισαν στα μέρη μας να κάνουν τήν παρουσία τους διάφοροι άντάρτες όργανώσαντες το Ε.Α.Μ. μέ επί κεφαλής τον Άρη Βελουχιώτη ψευδώνυμο (Κλάρας), προσπαθούντες να στρατολογήσουν στις άρχές έθελοντικά όπαδούς. Προσπάθησα να μείνω άμέτοχος σέ δράση λόγω του πένθους μου. Τόν Σεπτέμβριο του 1942 ένας ταγματάρχης Γερμανός συνοδευόμενος από ένα χωριανό μας (Τάσιο Γιουρνά) ήλθε από τήν Λαμία στο χωριό μας σάν επισκέπτης. Τούτον κατά τήν επιστροφήν του στο δρόμο Μικρού Χωριού Καρπενησιού έτραυμάτισαν και ήγμάλωτισαν οι άντάρτες και κατόπιν διαπραγματεύσεων τον άφησαν ελεύθερο. Εις αντίποινα οι Ίταλοι στις άρχές και κατόπιν οι Γερμανοί έπέδραμον στο χωριό μας και συνέλαβον ως όμήρους 18 Μικροχωρίτες από τους όποίους όνομαστικώς ζήτησαν να παρουσιασθούν εγώ και άλλοι, ο αιδεσιμώτατος Άθαν. Παπαστάθης, ο πρόεδρος του χωριού Μιχ. Νι-

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Αριθ. Πρωτοκ. 284503
Αδ. Αριθ. Ψκ. 1589

Δις Προσωπικόν
Τη. Β. Γρ. 'Αρ. Μεταλλών
18 Δεκεμβρίου 1921

Απονέμωμεν τὸ Χρυσὸν Ἀριστείων Ἀνδρείας εἰς Ἀξιωματικούς
VII Μεραρχίας 22ου Πεζικοῦ Συντάγματος

Εἰς Ἐφεδρὸν Ὑπολοχαγόν

ΠΑΠΑΔΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΟΥ ΒΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Προσημασθέντα τὴν 19ην Αὐγούστου 1921 εἰς μάχας Σαγγαρίου
καὶ ὄψην Παιταλῆς (Γόρβιον) τελευταίον Σιδηρ. Σταθίον πρὸ
τῆς Ἀγκυρᾶς

Ἀριστίων ἕνεκα
ΠΑΠΑΔΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΟΥ ΒΛΕΥΘΕΡΙΟΥ
Ἐφεδρὸν Ὑπολοχαγόν
22ου Πεζικοῦ Συντάγματος
VII Μεραρχίας
Ἀξιωματικός

Γ. Παπαδῆς: Ἀριστεῖο ἀνδρείας ἀπὸ τῆ Μικρασιατικῆ Ἐξστρατείας

κολόπουλος και ο ιατρός άείμνηστος Εδάγγ. Ηιστιόλης τούς δ' άλλους τούς επέλεξαν οί ίδιοι κατά τήν συγκέντρωσή μας εις τήν πρό τής εκκλησίας πλα- τεϊα κατά διαταγή των. Μεταξύ αυτών ήταν και ο κατόπιν εκτελεσθείς άείμνη- στος Ίωάννης Αθ. Κομπορόζος, πού προσήλθε στη συγκέντρωση από περιέργεια. Στο δρόμο πού μας μετέφεραν στο Καρπενήσι, όπου ευρισκον τον συνελάμβανον ως άντάρτη. Τον Έπαμ. Παλιούρα εις Γαύρο, τον Θωμά Μπάκη εις τό Νο- στιμιώτικο. Το δράδυ τής συλλήψεώς μας μάς εφυλάκισαν εις τά Κρατητήρια τής Χωροφυλακής Καρπενησιού και τήν επομένην με αυτοκίνητα, τά όποια συν- ωδεύονταν από Ίταλούς στρατιώτες μάς μετέφεραν και ενέκλεισαν στις φυλακές Λαμίας, όπου παραμείναμε ως τά τέλη Ίανουαρίου 1943. Έδώ στις φυλακές μάς υπέβαλαν σέ εξονυχιστική άνάκριση και μαρτυρικά βασανιστήρια και ιδιαι- τερα τον Πρόεδρο τής Κοινότητας Μιχ. Νικολόπουλο με τήν πρόφαση ότι ακούσαμε με τό ραδιόφωνο ξένους απαγορευμένους σταθμούς. Το ραδιόφωνο τό ειχε κρύψει ο Πρόεδρος προφασισθείς ότι τό πήραν βιαίως οί άντάρτες. Έπίσης έδασανίσθη άνγλεϊς ο εκτελεσθείς κατόπιν Ίωάννης Κομπορόζος, ο όποιος διά νά γλυτώση από τά βασανιστήρια αναγκάσθηκε νά ειπή ότι έδιάβαζε κομμου- νιστικά βιβλία, όταν δέ μετά τήν άνάκριση έπέστρεψε στη φυλακή μου ειπε έμπιστευτικά «Θεϊε», αν με φωνάξουν στην άνάκριση, θά προσπαθήσω νά δραπε- τεύσω για νά με εκτελέσουν, διότι δέν άντέχω εις βασανιστήρια άλλα».

Κατά τον χρόνο τής φυλακίσεώς μας στις φυλακές Λαμίας οί άντάρτες ανα- τίναξαν τήν σιδηροδρομική γέφυρα Γοργοποτάμιου και προξένησαν άνωμαλίες εις τάς μετακινήσεις των Γερμανοϊταλικών στρατευμάτων κατοχής. Είς αντί- ποινα οί Ίταλοι άπεφάσισαν νά εκτελέσουν 12 από τούς συκρατούμενους μας μεταξύ των όποίων και τον νεώτατο άνεψιό μου Ίωάννη Αθ. Κομπορόζον. Τή θλιβερή αυτή ειδηση πληροφορηθήκαμε από τον ένωματάρχη των φυλακών. Εγώ, ο αιδεσιμώτατος Αθ. Παπαστάθης και ο ιατρός Εδάγγ. Ηιστιόλης.

Κατά τά μετάνυχτα ανοίγονν παταγωδώς οί πόρτες τής φυλακής διαθά- ζονται τά όνόματα των 12 μεγαλοφώνως και με λακτίσματα τούς άνεβάζουν σέ φορηγό αυτοκίνητο. Μεταξύ αυτών είναι από τούς χωριανούς μας μόνον ο νεώ- τατος άνεψιός μου Ίωάννης Κομπορόζος, ο όποιος χαμογελώντας μάς άποχαι- ρετάρει λέγοντας ότι γρήγρον θά θυγούμε και μεϊς νομίζοντας ότι άποφυλακίζεσαι καθώς του ειχε υποσχεθί ο θεϊος του δασονόμος Ίωάννης Μπλατσούκος, ευρι- σκόμενος τότε εις Λαμίαν. Έγώ όμως πού ήξερα πού πηγαίνει και εγνώριζα τήν τύχη του, ήταν μου ειπε άποχαιρετώντας με «Θεϊε γλυτώνω» τώρα, θγαίνω από τή φυλακή». συγκλονίσθηκα, έτρεμα όλόκληρος, μίλις συγκρατήθηκα από τά δάκρυα λέγοντας ενδόμυχα «Καημένε Γιάννη!! Και νά ήξερες ότι πηγαίνεις για τήν αιώνια έλευθερία!» Όποια συγκλονιστική στιγμή!! Τά χαράματα τής επομένης τούς εξετέλεσαν στα Καστέλλια τής Φθιώτιδος.

Ένώ ειμεθα στις φυλακές Λαμίας συνηθισμένοι πλέον εις τίς άγωνίες των εκτελέσεων, πληροφορηθήκαμε ότι στις 22 του Δεκεμβρη 1942 οί άντάρτες έπε- τέθησαν στο χωριό μας εναντίον Ίταλικής φάλαγγος και εφόνευσαν Ίταλούς

οι όποιοι εις αντίποινα εξετέλεσαν τήν 24.12.1942 εις θέσιν «Λόγγοβες» περιφέρειάς του χωριού μας 13 Μεγαλοχωρίτες, τους όποιους ειχαν συλλάβει ως όμηρους από προηγούμενες ήμέρες. Μεταξύ αυτών, των όποιων δυστυχώς δεν ένθυμομαι τά όνόματα, ήταν και ό επ' αδελφή γαμβρός μου άείμηστος Ίωάννης Καρυσφύλλης, δημοδιδάσκαλος Μεγ. Χωριού, ό όποιος κατά τάς άφηγήσεις αυτών μαρτύρων επέδειξε αξιοθαύμαστο θάρρος και πατριωτισμόν, ειπών στις γυναίκες που έκλειον «Στις Έλληνίδες δεν αξίζουσι δάκρυα για τους θυσιαζόμενους για τήν έλευθερία της αγαπημένης μας πατρίδας Ελλάδος». Άνάμεσα στους εκτελεσθέντες Μεγαλοχωρίτες ήταν και οι χωριανοί μας Χρίστος Φλέγγας και Νικόλαος Γ. Κυρίτσης. Οι Ίταλοι κατά τήν 24.12.1942 παραμονήν των Χριστουγέννων μετά τις εκτελέσεις πυρπόλησαν αρκετά σπίτια του χωριού μας και επέστρεψαν στο Καρπενήσι. Αυτά τά γεγονότα τά πληροφορηθήκαμε ήμεις στις φυλακές Λαμίας, όπου ειμεθα φυλακισμένοι και βέβαιον πλέον ότι οι Ίταλοι εις αντίποινα θα εκτελούσαν ήμάς τους Μικροχωρίτες, διότι στήν περιφέρεια μας οι άντάρτες εφόνευσαν Ίταλους στρατιώτες.

Κάθε βράδυ από τής 25.12.1942 μέχρι τέλους Ίανουαρίου 1943 που ειμαίναμε στις φυλακές Λαμίας, όταν άνοιγαν οι πόρτες των φυλακών, ένομιζαμε ότι ήλθεν ή τελευταία ώρα μας και γράφαμε σε πρόχειρα σημειώματα τις τελευταίες θελήσεις μας (Διαθήκες). Τι συγκινητικές στιγμές!!

Σχεδόν ειμεθα βέβαιον ότι δεν θα άποφεύγαμεν τό μοιραίο από τό έξήν περιστατικό. Στις φυλακές Λαμίας έκρατειτο εκεί ως υπόδικος από έξαμήνου ένας από τό Αύλάκι τής Στυλίδας. Μετεφέρθη για να δικασθή εις τό Στρατοδικείο Λαρίσσης, από τό όποιο άθωώθηκε και άπεστάλη πάλι στις φυλακές Λαμίας για να πάρη τό άποφυλακιστήριό του, παραγγείλας στή γυναίκα του για να έλθη να πάρη τά πράγματά του. Τήν παραμονή όμως τής άποφυλακισεώς του άντάρτες εφόνευσαν ένα Ίταλό στήν περιφέρεια του Αύλακιού. Άμέσως οι Ίταλοι εις αντίποινα πήραν τά όνόματα των φυλακισμένων, ειδαν ότι αυτός κατάγεται από τό Αύλάκι και τό πρωί τον εξετέλεσαν, εκεί στο ίδιο μέρος που οι άντάρτες ειχαν σκοτώσει τον Ίταλό, άδιαφορούντες αν αυτός από έξαμήνου έκρατειτο στις φυλακές και ειχε άθωωθή από τό Στρατοδικείο. Φαντασθήτε τήν γυναίκα του, ή όποια ήλθε τό πρωί να φύγη με τον άνδρα της και ειμαθε τό τραγικό τέλος του!

Λοιπόν τί περιμέναμε ήμεις! Στήν περιφέρεια του χωριού μας οι άντάρτες σκότωσαν Ίταλους. Άγωνιούσαμε μόνο ποιά νύχτα θα έλθη ή σειρά μας! Στις φυλακές τής Λαμίας χάρις στις φροντίδες των χωριανών μας στήν Άθήνα και του χωριανού μας Βάγια Πλάκα, που ειχε τότε έστιατόριο στήν Λαμία προμηθευόμεθα τρόφιμα. Επί ένα σχεδόν μήνα περιμέναμε, μετά τή μάχη στο χωριό μας μεταξύ άνταρτών και Ίταλών, με χτυποκάρδι τήν εκτέλεσή μας, τήν όποιαν θεωρούσαμε βεθαία. Παράδοξα όμως χωρίς και μεϊς να μπορούμε και να τό εξηγήσωμε (μερικοί τό απέδωσαν στο ότι τό τμήμα τής Ίταλικής Φρουράς που υπέστη τήν επίθεση στο χωριό μας υπήγγετο στήν επιθεωρησή Ίταλική Άγρινίου και όχι Λαμίας) προς κατάπληξη όλων μας αντί βεθαίας

ἀναμενομένης ἐκτελέσεώς μας καὶ μετὰ ἀγωνιώδεις νύκτας μᾶς μετέφεραν δεσμίους μὲ εἰδικὴ ἀμαξοστοιχία ἀπὸ τὶς φυλακὲς Λαμίας εἰς φυλακὲς Καλλιθέας καὶ κατόπιν Ἀβέρωφ στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ δικάσθωμε ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸ Στρατοδικεῖο μὲ τὴν κατηγορία ὅτι ἀκούσαμε μὲ τὸ ραδιόφωνο πὺ εἶχαμε στὸ χωριὸ ξένους ραδιοφωνικοὺς σταθμούς. Τελικὰ ἀπηλλαχθήκαμε καὶ κατὰ Μάρτιο τοῦ 1943 ἐπέστρεψα ἐγὼ μαζὶ μὲ ἄλλους χωριανούς στὸ χωριὸ μας. Κατὰ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1943 οἱ Γερμανοὶ ἔκαμαν ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐπυρπόλησαν τὸ Καρπενήσι καὶ ἔφθασαν μέχρι Κορυσχάδων, ὅπου εἶχε τὴν ἔδρα τῆς ἡ Κυβέρνησῃ τῶν βουνῶν ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον καθηγητὴν Σβώλων. Ἡμεῖς ὑπὸ ἀκατάπαυστη βροχὴ καταφύγαμε στὴν Καρίτσα καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησῃ τῶν Γερμανῶν ἐπανήλθαμε στὸ χωριὸ τέλεια ἀποκλεισμένοι.

Συνέχεια στὸ ἐπόμενο

Η ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

Στὶς 16.8.1979 ἔγινε μὲ ἐπιτυχία ἡ ἐτήσια Συνεστίαση τῶν Μικροχωριτῶν στὸ νέο ξενοδοχεῖο τοῦ χωριοῦ (MOTEL - ΕΛΛΑΣ).

Μὲ τὶς εὐλογίες τοῦ σεβαστοῦ μας Παπαδημήτρη ἄρχισε τὸ φαγητό. Στὸ τέλος τοῦ φαγητοῦ ὁ κ. Β. Κομματᾶς, ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος καὶ ὁ κ. Γ. Δημόπουλος, ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος, ἐκφώνησαν σύντομους λόγους, τοὺς ὁποίους, γιὰ ὅσους δὲν ἦσαν παρόντες, παραθέτουμε πῶ κάτω:

Στὴ Συνεστίαση παρέστησαν ὁ Πρόεδρος κ. Ε. Παπαδῆς καὶ τὰ μέλη τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου: Ν. Σιδέρης, Ι. Φούκας, Ν. Ζάρας καὶ ὁ Γραμματέας κ. Α. Κοντογιώργος καὶ ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα ὁ Πρόεδρος κ. Γ. Δημόπουλος καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου κ.κ. Δ. Κρίκος καὶ Κ. Κουτσούκης.

Παραβρέθησαν ἐπίσης καὶ πολλοὶ συγχωριανοὶ μας καὶ γιὰ πρώτη φορὰ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πὺ ἦλθαν ἀπ' τὴν Ἀμερική.

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὴ συνεστίαση.

Ὁ λόγος τοῦ κ. Κομματᾶ

Ἡ συνεστίασις τῆς βραδυᾶς εἶναι συνέχεια καὶ ἄλλων συνεστιάσεων κατὰ τὸ παρελθόν, αἵτινες ἀποβλέπουσι ὅπως προάγωμεν, ὅπως καταστήσωμεν τοὺς δεσμοὺς τῆς φιλίας, συνεργασίας καὶ ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἰστενοτέρους.

Ἀπόψε ἡ χαρὰ μας εἶναι σύμφυτη, με ἕνα αἶσθημα συγκινήσεως, διότι στίς δύσκολας ἡμέρας ποὺ περάσαμε νοιώσαμε ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀκατάλυτην ἀνάγκη νὰ συσπειρωθοῦμε, γιὰ νὰ ἐπαναδιώσουμε τὴν πανανθρώπινη ἀποστολή μας, σὰν θεματοφύλακες τῶν μεγάλων ἀξιών τῆς ζωῆς.

Καὶ εἶναι μεγάλο πρᾶγμα νὰ φρονῶμεν, καὶ νὰ αἰσθανόμεθα ὅτι ἔχουμε στερεὰ βάθρα, ὅτι ἰσχυροὶ δεσμοὶ μᾶς συνδέουν με τὸ παρελθόν καὶ με τὸν τόπον μας, ὅτι παραμένει ἄσβεστη ἡ φλόγα τὴν ὁποίαν παραλάβαμεν ἀπὸ τοὺς προγόνους μας καὶ με τὴν σειράν μας νὰ τὴν παραδώσωμεν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

1. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ περὶ φιλίας ἀντίληψις ἐδέσποξεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. ἐπηρέαζε βαθύτατα τὴν σκέψιν καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν, αὐτοὶ δὲ πρῶτοι τὴν ἐτοποθέτησαν εἰς τὰ ἐπίπεδα τῶν ἀρετῶν καὶ ἐξύμνησαν τὸ μεγαλεῖον τῆς.

Στίς μέρες μας εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπιδοκιμάσουμε τὴν ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα τῶν ἐπαφῶν, ποὺ πραγματοποιοῦνται μέσφ τῶν κοινωνικῶν ὁργανώσεων, ὅπως ἡ Ἐδελφότητα Μικροχοριτῶν διὰ τὴν σύναψιν στενοτέρων σχέσεων.

Καὶ κάθε ἐπαφῆ μετὰξὺ ἀνθρώπων τοῦ πλανήτου μας, μᾶς παρέχει μεγάλα ὄφελήματα διότι ἀξάνονται αἱ γνώσεις ἀλλήλων καὶ με τὸν τρόπο αὐτὸ συμβάλλουν εἰς τὴν ἐδραίωσιν τῆς μεταξὺ τῶν φιλίας, καὶ ἐμπιστοσύνης, στὸ θρίαμβο τῆς ἡγιῶς σκέψεως.

2. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶναι τὸ τελειότερον πάνω στὴ γῆ, προσπαθεῖ νὰ ἐξευγενίσαι

τὸ ἔνστικτό του, καὶ νὰ δώσῃ ξνα βαθύτερο νόημα, ἕνα βαθύτερο περιεχόμενο, ἢ νὰ ἀντιδράσῃ σὲ κάθε κακὴ ἔνστικτώδη παρόρμησι, καὶ με τὴν ὀλονὲν πλουσιωτέραν πείραν του, καὶ τὰ πολύτιμα διδάγματα ποὺ δέχεται ἀπ' αὐτῆ, θὰ τὸ ἐπιτύχῃ κάποτε, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ ξεπεράσῃ τὶς ὁρμές του, καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του.

3. Ἀλλὰ καὶ ὁ τουρισμὸς ἐκτιμᾶται σήμερα σὰν μία νέα εὐκαιρία, σὰν ξνα δικαίωμα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἀνανεώσουν τὰς σχέσεις των γιὰ ἕνα ἀμοιβαῖο πολιτικὸ ἐμπλουτισμὸ καὶ ἐνίσχυσι τῶν συντελεστῶν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Οἱ ἄνθρωποι διαρκῶς ταξιδεύουν, κινοῦνται εἰς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, θέλουν νὰ ἀλλάξουν περιβάλλον, νὰ γευθοῦν κάτι διαφορετικὸ ἀπὸ τὶς συνηθισμένες συνθηκὰς τῆς ζωῆς τους.

4. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ εἶναι κάτι ποὺ χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος πὺ πολὺν ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ποὺ ζῆ μία ζωὴ ἀγχοδῆ, νευρικὴ, συντριπτικὴ.

Ἡ διαβίωσις τῶν κατοίκων εἰς τὰς πόλεις εἶναι κουραστικὴ, μονότονη, ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναψυχῆς, τῶν διακοπῶν, εἶναι ἀπαραίτητος.

Τὰ βουνά, τὰ ὁποῖα εἶναι τόσο πολλὰ εἰς τὸν τόπον μας, προσφέρονται στὸν κουρασμένο ἄνθρωπο, νὰ τοῦ χαρίσουν καθαρὸν ἀέρα καὶ ἄφθονο ὕψυγόνον, τὴν ἡρεμίαν καὶ τὸ τεργπνὸ, καὶ εὐχάριστο θέαμα.

5. Ἡ ἑλληνικὴ φιλοξενία τὴν ὁποία τὸ χωριὸ μας καλλιέργησε πάντοτε, ἦταν ξνα γνώρισμα ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα, ποὺ τῆς χάριζε πολλὰ, συνέδεε τοὺς ἀνθρώπους σφικτὰ, τοὺς πλούτιζε τὴ ζωὴ καὶ τοὺς τόνωνε τὴν ψυχὴν, καὶ τοὺς καλλιεργοῦσε πνευματικὰ, ὥστε ἡ ἑλληνικὴ καὶ χριστιανικὴ δάδα νὰ μένη πάντοτε ἀναμμένη καὶ μέσα ἀκόμη στὰ χρόνια τῆς σκοτεινῆς σκλαβιάς.

Πιστεύω δὲ ὅτι οἱ λαμπαδες φιλοξενίας καὶ ἀνθρωπισμοῦ ποὺ ἀναψαν οἱ πρόγονοί

μας, θά παραμείνουν άνομιμένες και δέν θά ούόουσιν.

6. Καί άσχέτως τής άλλαγής τών και-
ρων, άσχέτως τής ύλιστικής περιόδου.
ή τ ι ς ά γ ω ν ί ζ ε τ α ι ν ά κ α-
τ α σ τ ρ έ ψ η τ ά ς π ά ρ α δ ό-
σ ε ι ς μ α ς ή φλογέρα του βοσκου
των θρεινων περιοχων, και η λυρα των
νησων και της ακρογιαλιας του Αιγαίου
θα άκούεται πάντοτε με τον ίδιο ρυθμό.
Η διατήρηση των παραδόσεων είναι ένα

τιγάνιο ξοργο που πρέπει όλοι μας να φέ-
ρωμε εις πέρας. Διά τον λόγον αυτόν άς
σφραηλατήσωμεν χωρίς άνάπαυλαν την έ-
νότητα και άς νοιώσουμε ότι οι δύο οικι-
σμοί δέν είναι χωρισμένοι, αλλά άποτε-
λουν ένα έναιο Μικρό Χωριό. Έτσι θα
μεγαλοργήσωμεν πάλι. Καί αυτό είναι
νομίζω τó βαθύτερο νόημα τής άποψινής
μας συνστάσεως.

B. ΚΟΜΜΑΤΑ Σ

Στιγμιότυπο από τή συνεστίαση.

‘Ο λόγος του κ. Δημόπουλου

Κύριε Πρόεδρε τής Κοινότητος,
Αιδεσιμώτατε Παπαδημήτρη,
Άγαπητοί χωριανοί και Ξηνητεμένοι,
Φίλοι επισκέπτες του χωριού,

Θά ήθελα έκ μέρους τής Άδελφότητος
Μικροχωριτών, να προσθέσω μερικά λό-
για σ’ αυτά τά ώραία και σοφά που μās
είπε ο άγαπητός μου εξάδελφος, ο πολυ-
ταξιιδεμένος Όδυσσεάς και ευεργέσης του
χωριού, Β. Κομματάς.

Πρέπει, πρώτα - πρώτα, να εξάρω και
να έπαινήσω την ώραία και εγκάρδια ά-

ποψινή μας συγκέντρωση στην όποία θε-
ήθελαν να μετάσχουν όλοι οι Μικροχωρί-
τες άν τους χωροΐσε ή αΐθουσά μας. Πα-
ρευρισκονται όσοι έπρόλαβαν να δηλώ-
σουν μέχρι των έκατό και άπ’ τó νέο και
τον παλιό οικισμό. Η συγκέντρωσή μας
συμβολίζει και άποδεικνύει την ένότητα
του χωριού, τον άδελφικό σύνδεσμο μετα-
ξύ όλων άνεξαιρέτως των Μικροχωριτών
και την άλληλοσύνδεση των προβλημάτων
και των συμφερόντων όλων μας.

Η Κοινότητα σαν κρατικός θεσμός ά-

να γυνοῦν ἀπὸ ὅλους μας, ὅτι ἔχει τὸ προβάδισμα στὴ διοίκηση τοῦ χωριοῦ.

Ἡ Ἀδελφότητα βοηθάει τὴν Κοινότητα ὅσο μπορεῖ, παίρνει πρωτοβουλίες καὶ συνεργάζεται μετὰ τὴν Κοινότητα. Κυρίως παίρνει πρωτοβουλίες ἐκτὸς τῆς Κοινότη-
τας μετὰ τὸ σκοπὸ νὰ φέρει περισσότερη ἐπικοινωνία τῶν ξηνητεμένων μεταξὺ τῶν καὶ μετὰ τὸ χωριό.

Τονίζει ἡ Ἀδελφότητα ὅτι σὲ κάθε περίπτωση χρειάζεται ἀλληλοκατανόηση, συνεργασία καὶ πρὸ παντὸς ἀγάπη.

Καὶ αὐτὰ ὅλα τὰ ἐπραγματοποίησαν οἱ πρόγονοί μας, οἱ πατέρες μας καὶ οἱ μα-
νάδες μας. Καὶ μετὰ αὐτὰ ἔκαμαν τὸ Μικρὸ Χωριὸ προοδευτικὸ καὶ πρότυπο. Μετὰ αὐτὰ κατορθώθηκε νὰ ξεπεραστεῖ ἡ Θεομη-
νία τῆς κατολίθησης στὶς 13 Ἰανουαρίου 1963.

Καὶ σήμερα πρέπει νὰ συγχαροῦμε τὸν κ. Πρόεδρο τῆς Κοινότητος καὶ ὅλους τοὺς Κοινοτικούς Συμβούλους διότι μετὰ πολ-
λὲς φροντίδες καὶ πολλοὺς κόπους κατόρ-
θωσαν νὰ φτιάξουν αὐτὸ τὸ θαυμάσιο ξε-
νοδοχεῖο. Ἀκόμη πρέπει νὰ εὐχαριστήσου-
με τὸν πρῶτο μισθωτὴ τοῦ ξενοδοχείου,
τὸν κ. Ἀχιλλέα Ζαφειρόπουλο, γιατί τό-
σο καλὰ ὀργάνωσε τὸ ξενοδοχεῖο ἀλλὰ καὶ
τὴν ἀποψινὴν μας συνεστίαση.

Δὲν χρειάζεται βεβαίως νὰ συστήσω ἢ
ἀπλῶς νὰ ἀναφέρω ὅτι συμφέρον μας εἶ-
ναι νὰ βοηθήσουμε μετὰ κάθε τρόπο τὸν κ.
Ἀχιλλέα Ζαφειρόπουλο, νὰ τὰ βγάλει κα-
λὰ πέρα ὥστε νὰ ἐδραιώσουμε τὴν φήμη τοῦ
ξενοδοχείου καὶ συνεπῶς τὴν ὠφέλεια τοῦ
χωριοῦ.

Ὅμως σὰν ἔτσι, σὰν ἀλλιῶς παράλει-
ψα ὡς τώρα νὰ σημειώσω μετὰ λύπη ὅτι
μεταξὺ μας δὲν εὐρίσκεται ἀπόψε ὁ σεβα-
στός μας Παπαθανάσης, ὁ ὁποῖος προσέ-
φερε στὸ χωριὸ μας ὄχι μόνον ὡς ἱερέας
τοῦ χωριοῦ καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ ειση-
γητὴς τῶν συνεστιάσεων αὐτῶν πού ὡς
τώρα γινόντουσαν στὸ Παλιὸ Χωριό. Ἐ-
χομε ὅμως κοντὰ μας τὸν σεβαστό μας
Παπαδημητρη, τὸν ἄνθρωπο πού κοντὰ
στ' ἄλλα πνευματικά του καθήκοντα μό-
χησε γιὰ τὴν ἀνέγερση τῆς νέας ἐκκλη-
σιᾶς τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, τῆς ὁποίας τὰ

ἐγκαίνια ἀξιοθήκαμε νὰ δοῦμε, πρὶν ἕνα
περίπου μῆνα.

Ἐχομε ἀκόμα μεταξὺ μας πολλοὺς ξε-
νητεμένους μας, ὅπως ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ
τὸν Τάκη Ν. Πολύζο, ὁ ὁποῖος προσέφε-
ρε τόσα πολλὰ στὴν Εὐρυτανία καὶ τὸ
χωριὸ μας καὶ σὰν γενικὸς γραμματέας
τοῦ Συλλόγου στὴν Ἀμερικὴ «Τὸ Βελού-
χι» στὴν Εὐρυτανία καὶ τὸ χωριὸ μας, τὸν
Κώστα Ποιόβολο, παλιὸ Πρόεδρο τῆς Κοι-
νοότητός μας γιὰ πρώτη φορὰ. Τὸν περι-
φημο γιὰ τὴν ἐπιστήμη του καὶ περιφη-
μότερο γιὰ τὴν καλωσύνη του καὶ τὴν ἀν-
θρωπιά του Γιάννη Δεσματᾶ, τὸν καθη-
γητὴ τῆς Ἀνοτάτης Γεωπονικῆς Σπύ-
ρο Κυρίτση, τὸν καθηγητὴ Γιώργο Τσα-
τσαράγκο, τὸν διευθυντὴ τοῦ Δημοτ. Σχο-
λεῖου κ. Σ. Γενιτσαρόπουλο καὶ πολλοὺς
ἄλλους καὶ ἀγαπητοὺς οἱ ὁποῖοι λάμπουν
διὰ τῆς παρουσίας των καὶ δὲν χρειάζε-
ται νὰ τοὺς ὀνομάσω.

Αἰσθάνομαι ὑποχρέωση ὡς Σύλλογος
νὰ εὐχαριστήσω καὶ ὅλους τοὺς ἐπισκέ-
πτας καὶ παραθεριστὲς τοῦ χωριοῦ μας,
οἱ ὁποῖοι παρίστανται ἢ ἐπέστρεψαν στὰ
σπίτια τους, γιατί ἐτίμησαν τὸ χωριὸ μας
μετὰ τὴν ἐπίσκεψή τους. Ἄν σὲ κάποιο ση-
μεῖο δὲν τοὺς περιποιηθήκαμε ὅσο ἔπρεπε
παρακαλοῦμε νὰ μᾶς τὸ συγχωρήσουν καὶ
ὑποσχόμεθα τοῦ χρόνου νὰ τοὺς περιποιη-
θοῦμε περισσότερο.

Καὶ τώρα θὰ παρακαλοῦσα τὸν ξενο-
δόχο νὰ μᾶς βάλει κανένα ροιμελιώτικο
τραγοῦδι γιὰ νὰ χορέψουν ὅσοι ἐπιθυμοῦν.
Προσωπικῶς θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀκούσω ἐ-
κείνο τὸ τραγοῦδι πού λέει:

Τὶ ἔχεις καλὴ μου Ἀγλαΐα
καὶ κάθισαι καὶ κλαῖς
καὶ τὸ παράπονό σου
σὲ μένα δὲν τὸ λές;

Εἶναι τὸ τραγοῦδι πού μοῦ ὑπενθύμισε
χθὲς ὁ φίλιτος Μῆτσος Ντελής, ὁ χρο-
νία ξηνητεμένος στὴ Θεσσαλονίκη καὶ νο-
σταλγὸς τῶν περασμένων. Εἶναι τὸ τρα-
γοῦδι μετὰ τὸ ὁποῖο μετὰ νανοῦριζε ἡ μάνα
μου καὶ πού, ὅπως βεβαιώνει ὁ Μῆτσος,
τραγοῦδιότανε τότε ἀπ' ὅλους στὸ χωριὸ
μετὰ ἐπικεφαλῆς τὸν μακαρίτη Παπακώστα,
ὅταν στὰ χαράματα πήγαιναν καβαλλα-

ρία και χαρούμενοι να φέρουν ξύλα γύρω από τη Χελιδόνα και από άλλες τοποθεσίες. Μας παρουσιάζει τόσο ωραία τόν ε-

σωτα της πανέμορφης κοπέλας που απ' τόν καϊμό για τόν καλό της, τó Δημητράκη, έχασε τή ζωή της!

‘Ο λόγος τού κ. Χονδρού

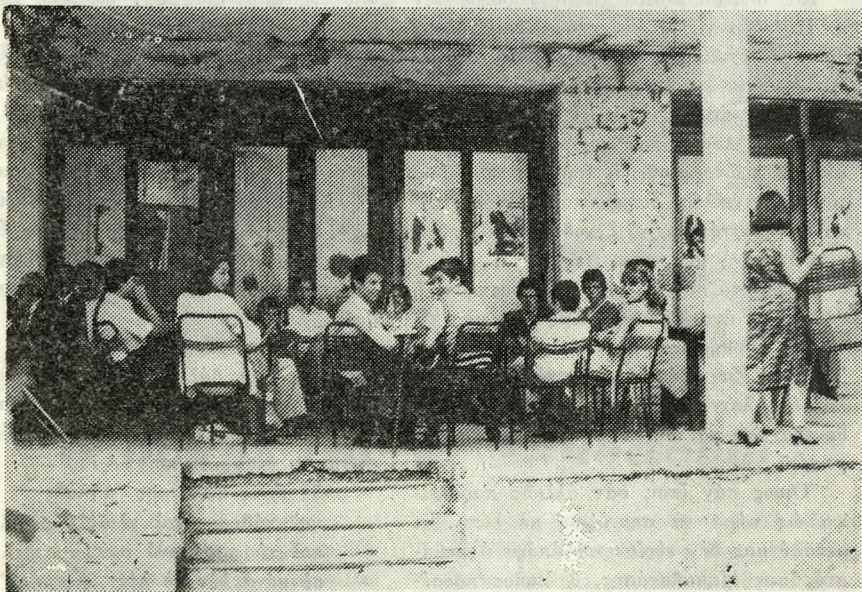
Μετά τόν κ. Γ. Δημόπουλο ζήτησε και έλαβε τόν λόγο ó κ. Γ. Χονδρός, ήλεκτρονικός μηχανικός, ó όποιος με συντομία, μεταξύ τών άλλων, τόνισε τήν ανάγκη τής ένότητας τών Μικροχωριτών, να καταργηθεί ή διάκριση σέ νέο και παλιό Μικρό Χωριό, γιατί τó Μικρό Χωριό είναι ένα και ότι ύπάρχουν πολλοί διακεκριμένοι Μικροχωρίτες, έπιστήμονες κλπ., οί όποιοι πολλά μπορούν ακόμη να προσφέρουν στό χωριό.

Μετά τήν έκφώνηση τών λόγων ó κ.

Δ. Ντελής συγκίνησε όλους πραγματικά με τó παλιό τραγούδι «Άγλατα». Τόν ακολουθήσαν στό τραγούδι νεότεροι, όπως ó κ. Ν. Ζάρας, κοινοτικός σύμβουλος και ó κ. Α. Κοντογιώργος, κοινοτικός γραμματέας με τó τραπεζιτικό:

Σέ τούτ' τή ντάβλα πούμαστε...

“Όστερα άνοιξε τó λεβέντικο χορό ό κ. Κώστας Πιρίβολος κι ακολουθήσαν κι άλλοι μέχρι τó τέλος τής ώρας αϊτής εκδήλωσης.

‘Η νεολαία τού χωριού παρούσα σ' όλες τες εκδηλώσεις!

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τό 1968 ή ‘Αδελφότητα είχε τήν πρωτοβουλία να καθιερώσει τó «Βιβλίό Έπισκεπτών τού Μικρού χωριού και Λεύκωμα έντυπώσεων». Ένα έκατοντασέλιδο βιβλίο ήταν στή διάθεση τών επισκεπτών, που θά ήθελαν να γράψουν

τις έντυπώσεις τους άπ' τó χωριό. Άπό τόν Αύγουστο τού 1968 βρισκόταν στό Ξενοδοχείο. Για ένα διάστημα είχε παραπέσει κάπου και γι' αυτό, όπως φαίνεται, δέν έχει γραφεί τίποτε για δυό περίπου χρόνια (1977 - 79). Τελικά βρέθηκε και μέ χαρά τó παραδίνει ή 'Αδελφότητα και πάλι στους επισκέπτες, παραθεριστές και φίλους τού Μ.Χ. Άπό τώρα και στό έξής ήμως τó βιβλίο θά βρισκείται στην Πνευματική Γωνιά, δηλ. στό κτίριο τού Παλ. Δημοτικού Σχολείου, όπου στεγάζεται τó λαογραφικό Μουσείο και ή Βιβλιοθήκη μέ τά φωτογραφικά κειμήλια τού Χωριού.

Δέν παραλείπουμε νά εκφράσουμε θερμές εύχαριστίες σέ όλους, άνόνομους και έπόνυμους, πού βρήκαν τó χρόνο νά πούν δυό λόγια και νά εκφράσουν τίς σκέψεις τους και τά αισθήματά τους για τόν κόσμο και τή φύση τού Μικρού χωριού. Τους θυμόμαστε και τó Μ. Χ. πάντα θά τους περιμένει νά τού χαρίσουν τή συντροφιά τους.

Σήμερα δίνουμε ένα μικρό άνθολόγημα άπό τίς έντυπώσεις εκείνων πού πρώτοι έγραψαν στό Λεύκωμα πριν δέκα χρόνια:

Σήμερα 27 Ιουλίου 1969, βρισκόμαστε οικογενειακώς στό Μικρό Χωριό. Στο θαυμάσιο αυτό χωριό, τó μοναδικό στόλισμα και κόσμημα,, όχι μόνο τής αγαπημένης Εδρυτανίας, μά όλοκλήρου τής Ελλάδας. Μέσα στή ζωή μας γνωρίσαμε πολλά χωριά, ήμως σάν τά μαγευτικά τοπία τού Μικρού Χωριού δέν είδανε τά μάτια μας. "Αν ήμως τó Μικρό Χωριό έχει τόσα φυσικά θέλητρα, τί νά πει κανείς για τούς άνθρώπους του, τούς τόσο πρόθυμους, αγαπητούς πού θυσιάζονται ευριολεκτικά σάν βρεθεί ένας ξένος κοντά τους.

Γιέα σας φίλοι μας Μικροχωρίτες, πού τόσο λίγο σάς είδαμε μά τόσο πολύ μάς ένθουσιάσατε μέ τήν καλωσύνη σας, τήν ευγένειά σας και τήν ανοιχτοκαρδιά. Φεύγουμε και πάντοτε θά σάς θυμούμαστε. Θά σάς αγαπούμε, θά έρχόμαστε κοντά σας και θά κάνομε τó πán για νά σάς γνωρίσουν όσο τó δυνατόν περισσότεροι "Έλληνες και άν είναι δυνατόν όλοι οι "Έλληνες.

Μά πώς είναι δυνατόν νά φύγουμε και νά μήν εύχαριστήσουμε τόν τόσο δραστήριο κύριο Βασίλειο Μπαλωμένο, πού πραγματικά μάς πρόσφερε ένα ύπέρροχο φαγητό. Τού εύχόμαστε καλή προκοπή, και σέ άνώτερα. Τελειώνον-

τας τó σημειώμά μου αυτό, εύχαριστώ τους άνθρώπους τού Μικρού Χωριού για τήν αγάπη τους πού μάς χάρισαν, και τους ύποσχόμεθα πώς θά είμεθα συμπαραστάτες τους σέ κάθε τι, πού θά μπορούσαμε νά τους φανούμε χρήσιμοι.

Λόλα, Τάκης και Φίλιππας
Γελαδόπουλος
'Αθήναι, Πετρούπολις
'Αγίας Λαύρας 76
Γιέα χαρά σας λεβέντες
Φίλιππας

**

'Αξέχαστη διαμονή σέ προνομίωχο άπό φυσικές και φιλόξενο άπό ψυχικές καλλονές περιβάλλον.

Νικόλαος Πανταζόπουλος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσ) νίκης
Πανόραμα - Θεσ) νίκη

**

Τό Μικρό Χωριό, τó όμορφότερο κομμάτι τής 'Ελληνικής γής, έπεσκέφθηκα για πρώτη φορά.

'Από τήν στιγμή πού πάτησα τó πόδι μου στή γή του μέ καταγοήτευσε τó καλωσόρισια τής σπάνιας όμορφιάς του πού μέ προδιέθεσε για μιá καλή διαμονή.

Πράγματι, ἡ διαμονή μου ἐπὶ 35 ἡμέρες στὸ Μικρὸ Χωριὸ θὰ μοῦ μείνουν ἀξέχαστες. Οἱ ωραιότατοι περίπατοι μέσα στὰ λεβεντόκορμα γεροδεμένα ἔλατα καὶ στὶς νεροσυρμιές, ἡ ἐπίσκεψις στὰ γραφικὰ ἐξωκλήσια του, τὸ ξάπλωμα στὸ ὕψωμα τοῦ Νικολοῦ ποῦ δὲν χόρταινες νὰ θαυμάζεις τὴν γύρω θέα. Τὴν κορυφὴ τοῦ Βελουχιοῦ, τὴν κορυφὴ τῆς πανέμορφης Καλιακούδας ποῦ λογχίζει τὸν γαλανὸ οὐρανὸ καὶ κάτω τὴν θαυματικώτατη κοιλάδα τῶν Εὐρυτανικῶν Τεμπῶν. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν τόση ὀμορφιὰ ποῦ ἔζησα μοῦ γεννήθηκε τὸ ἐρώτημα: Γιατί πολλοὶ Ἕλληνες ζητοῦμε τὰ ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ θέρετρα καὶ περιφρονοῦμε τὰ δικὰ μας; Τί ἔχουν νὰ ζηλέψουν ἀπὸ αὐτά; Ἀντίθετα, αὐτὰ ἔχουν νὰ ζηλέψουν ἀπὸ τὶς Ἑλληνικὲς ὀμορφιές καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, γιατί ὅ,τι ἔχει εἶναι καταδικῶν του, χωρὶς τὴν παρέμβασις ἀνθρωπίνου χεριοῦ, εἶναι δοσμένο μὲ ἀπλοχεριὰ ἀπὸ τὸ Δημιουργό, καὶ ἀσφαλῶς σ' αὐτὸ ὀφείλει καὶ τὴν ὀμορφιά του.

Φεῦγω μὲ τὶς καλλίτερες ἐντυπώσεις τόσο ἀπὸ τὶς ὀμορφιές του ποῦ παραπάνω ἀναφέρω, ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν αὐθόρμητη εὐγένεια τῶν ἀνθρώπων ποῦ ζοῦνε τώρα στὸ χωριὸ ὑστερα ἀπὸ τὴν καταστροφὴ ποῦ ὑπέστη πρὸ ὀλίγων χρόνων.

Στὸ ξενοδοχεῖο ποῦ ἔμεινα καθ' ὅλη τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν μου ἔμεινα ἀρκετὰ εὐχαριστημένη, ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸν διευθυντὴ του κ. Βασίλη. Προθυμότητα καὶ περιποιητικότητας. Μὰς ἐτοίμαζε πάντα ὅ,τι τοῦ ζητούσαμε.

Ἐπίσης πολὺ εὐχαριστημένη καὶ ἀπὸ τὴν σύζυγό του κ. Ἀμαλία, τῆς ὁποίας δὲν θὰ ξεχάσω τὶς ὥρατες πῆτες μὲ τὰ ἀγνά ὕλικά.

Τοὺς εὐχαριστῶ καὶ τοὺς εὐχαίμαι κάθε δυνατὴ ἀνθρώπινη χαρὰ κι' εὐτυχία.

31.8.1969

Σ. Καρελλά

«Μικρὸ σὲ εἶπαν μὰ μὴ λυπᾶσαι μὲς στὴν καρδιά μου πάντα θάσαι μικρὸ μὰ ὀμορφο χωριό.

Τὰ ὑψηλὰ τὰ ἔλατά σου τὰ καταγάργαρα

νερά σου ὅπου καὶ νᾶμαι θὰ νοσταλγῶ.

Τὶς ὥρες ποῦ ζήσα μὲ σένα στ' ἀλήθεια δὲν

θὰ τὶς ξεχνῶ καὶ ὅπου θρεθῶ καὶ ὅπου

νᾶμαι μικρὸ χωριὸ θὰ σὲ ὑμνῶ.

Τὸν κύρ Βασίλη νὰ ξεχάσω θὰ ἦταν ἄδικο αὐτό. Στὶς κόρες του καὶ στὴν κυρά του ἔνα μεγάλο «Εὐχαριστῶ».

18.9.69

Μάγδα Καρούτα

(Ἀθήναι)

20 Σεπτεμβρίου 1969

Ἀποχαιρετοῦμε τὸ μικρὸ ὀμορφο χωριὸ ποῦ μὲ τὶς φυσικὲς ὀμορφιές του μᾶς χάρισε λίγες ἡμέρες εὐχάριστες. Ἐνα μεγάλο εὐχαριστῶ στὸν Κ. Βασίλη καὶ τὴν οἰκογενεὰ του.

Οἰκογένεια Σώζου

Μάριος, Μίνα, Γεώργιος

Παγκράτι

Μία ἀπὸ τὰς καλλιτέρας καὶ νοσταλγικὰς ἀναμνήσεις τῆς ζωῆς μας θὰ παραμείνῃ ἢ ἐπὶ διήμερον διαμονή μας εἰς τὸ παλαιὸ Μικρὸ Χωριό, ἐν τῇ ξενοδοχείῳ τοῦ κ. Βασιλείου Μπαλωμένου.

Τὴν μαγευτικὴν φυσικὴν καλλογὴν τοῦ περιβάλλοντος ὁ ἀσθενὴς μου κάλαμος δὲν ἔμπορεῖ νὰ περιγράψῃ. Μόνον ὁ ποιητὴς εἶναι ἀριμόδιος πιστῶς νὰ τὴν ἀπεικονίσῃ καὶ παραστήσῃ. Θὰ ἴητο δὲ παράλειψις νὰ μὴν ἐκφράσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας εἰς τὸ ζεῦγος κ. Μπαλωμένου διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν περιποίησίν των.

27 Ὀκτωβρίου 1969

Οἰκογένεια

Χαραλάμπους Παπαδοπούλου

Έχω ξανάρθει στο Μικρό Χωριό, πού της καταστροφής, ως αρχηγός, εκδρομής. Από τότε μου έμειναν αξέχαστα στα θμωρφα τοπία του και ή απλότης και προθυμία των κατοίκων του. Γι αυτό ύστερα από άρκετά χρόνια διάλειμα για τις διακοπές μου μαζί με την οικογένειά μου το μικρό αυτό στολίδι της Εύρυτανίας.

Με λύπη θά αφήσω αυτό το θμωρφο χωριό, πού το σφιχαγκαλιάζουν τα έλατα και μερικά από τα πιό όνομαστά βουγγά της χώρας μας.

Ακόμη λυπόμαι πού θ' αποχωρισθώ τούς λιγοστούς μιά τόσο καλοκάγαθους Μικροχωριτες.

**
Ένα μεγάλο ευχαριστώ αφήνω φεύγοντας στον κ. Βασίλη Μπαλωμένο πού συνετέλεσε στο να είναι ή διαμονή μας εδώ από απόψεως ύπνου και φαγητού ιδεώδης.

Έν Μικρῶ Χωριῶ τῆ 20.9.1969
Ακύλλας Καρούτας
Αθήναι

**
Είμαστε καταγοητευμένοι από το Μικρό Χωριό σας. Φεύγουμε με τις καλύτερες εντυπώσεις από το χωριό και τους ανθρώπους του.

27.10.1969
Αίκα & Φαίδων Παπαδοπούλου
Αθήναι

Η ΠΕΣΤΡΟΦΑ

Η Πέστροφα είναι το ευμορφότερο και αφθονώτερο ψάρι των Εύρυτανικών ποταμιών. Το όνομά της το χρεωστεί εις το κυριώτερον χάρισμα πού έχει. Είναι το μόνο ψάρι πού ανηφορίζει τα ποτάμια (έπιστρέφει, πέστροφα).

Το πράγμα δέν είναι όλίγον παράξενον. Τα Εύρυτανικά ποτάμια, ιδίως τα των Αγραφών, δέν έχουν μόνον τάς αποτομιωτέρας κλίσεις, αλλά και συχνούς καταρράκτας μεγάλου ύψους. Πώς λοιπόν τούς αναβαίνει ή Πέστροφα; Ίδου ή τέχνη της: Άρα φθάση εις τον πούντον (το κάτω μέρος του καταρράκτου), δαγκώνει την ούραν της, κουλουριάζεται και εκσφενδονίζεται πρὸς τὰ έπάνω, διατρύπῶσα ως θέλος την σούδα των νερών.

Το ψάρευμα της Πέστροφας είναι το προσφιλέστερον Εύρυτανικό κυνήγι. Ο Ασπροπόταμος και τα παραπόταμά του είναι γεμάτα από το ψάρι αυτό, το νοστιμώτερον, έχι μόνον των ψαριών των γλυκών νερών, αλλά και των θαλασσινών. Το κυνήγι της είναι πολύτροπον. Ίδίως την κυνήγουν με δυνάμιτιδα και ξυλοφωτιές. Ανάδουν την νύκτα ένα δέμα ξηρές βέργες και με αυτές στο χέρι κατεβαίνουν εις της όχθες των ποταμιών. Οι Πέστροφες ζαλίζονται εις το πολύ

φῶς καὶ χοροπηδοῦν. Τότε βουτοῦν οἱ κυνηγοὶ μὲ τὰ χαντζάρια στὰ χέρια καὶ τῆς σκοτώνουν. Εἶνε πούντοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἤμποροῦν ν' ἀποσύρουν δέκα καὶ εἴκοσι ὀκάδες πέστροφες.

Ἄλλᾳ ὑπάρχει καὶ ἄλλος τρόπος ψαρέμματος τῆς Πέστροφας, καταστρεπτικώτερος καὶ τῆς δυναμίτιδος ἀκόμη, δυστυχῶς δὲ δυσκολοκαταδίωκτος, ὥστε νὰ μὴ ἤμπορῶ νὰ συστήσω κανέν μῆτρον ὡς ἀποτελεσματικὸν εἰς τὸν κ. Μιχαλακόπουλον. Εἶνε τὸ σ π λ ὀ ῖ σ μ α. Ἔστι δὲ τὸ σπλόσιμα πέταγμα εἰς τὰ ποτάμια ἀποστάγματος χλωρῶν καρυδοσφοιῶν ἢ χυμοῦ γαλατσίδας (ἐνὸς κιτρίνου δηλητηριώδους λουλουδιοῦ), τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως ὀνομάζεται καὶ σπλόσιμος. Καὶ εἶνε τόσον δηλητηριώδη καὶ τὰ δύο αὐτά, ὥστε ἀμέσως μετὰ τὸ ρίψιμον νὰ γεμίζῃ ἡ ἐπιφάνεια τῶν ποταμιῶν ἀπὸ νεκρῆς Πέστροφας. Τὸ σπλόσιμα εἶνε εἰς μεγάλην χρῆσιν εἰς ἅλα τὰ Ἀγραφιτοχώρια καὶ ἀσφαλῶς εἰς αὐτὸ ὀφείλεται ἡ ἐλάττωσις τῆς Πέστροφας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Μέγα μέρος τῆς πεστροφοκαταστροφῆς ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ὑλοτομίαν, ἡ ὁποία τὰ «σουδιάζει», ὅπως λέγουν οἱ χωρικοί, πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἡ ξυλεία, ἡ ὁποία ρίπτεται εἰς τὰ ποτάμια διὰ νὰ μεταφερθῇ εἰς τὸ Αἰτωλικόν, παρὰ τὸ ὅποσον ἐκβάλλει ὁ Ἀσπροπόταμος, τῆς προγὰ κατὰ κοπάδια πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ, ἔπου τὴν θανατώνουν τὰ ἀλιμυρὰ νερά.

Μεγάλην ἐπίσης καταστροφὴν κάνει εἰς τὴν Πέστροφαν ἡ πλημμύρα, ἡ ὁποία ἐσχάτως εἰς τὰ βορεινὰ μέρη τῆς Εὐρυτανίας ἔγεινε ἐνδημική, ἐνεκα τῆς μεγάλης ὑλοτομίας. Τὴν σκοτώνει, τὴν πνίγει, τὴν θάβει ὑπὸ τὴν ἄμμον καὶ τὸν χαλικιῶν. Ὅση γλυτώνει σύρεται ἀπὸ τὴν θολούραν εἰς τὰς ἔχθας διὰ νὰ βοσκήσῃ καὶ ἐκεῖ, ὅπως εἶνε ζαλισμένη, τὴν ἀναμένει ὁ διὰ χαντζάρους θάνατος. Διότι, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὸ κυνήγι τῆς Πέστροφας εἶνε μία τελεία ἐπιστήμη ἐδῶ.

Προχθὲς ἐκυνηγήσαμε Πέστροφες εἰς ἓνα παραπόταμον τοῦ Ἀχελώου. Ἐνας τζοπάνος ὁ ὁποῖος μᾶς ἐβοηθοῦσε μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι στὴ σηληγὰ τῆς γεφύρας εἶνε μία πού περνᾷ τῆς τρεῖς ὀκάδες. Ἐπήγαμεν ἐκεῖ, ἔπου ὁ εἰδικὸς πεστροφοκυνηγός, ἀφοῦ ἐξηρεύνησε τὸ ἔδαφος, εἰσῆλθε διευθυνθεὶς πρὸς τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκρύβετο ἡ Πέστροφα. Μετ' ὀλίγας ἐρεύνας τὴν εὗρηκε καὶ τὴν ἐρρίζωσεν εἰς τὴν σχισμίδα ἐνὸς θράχου.

Ἀπλώνει πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἀλλ' ἐκείνη ἐπλατάγιζε τὰ νερά καὶ ἐσκεπάζετο, ὥστε νὰ χάνῃ τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῆς ὁ κυνηγός, ὁ ὁποῖος προσεπάθει νὰ βουτήξῃ τὰ δάκτυλά του εἰς τ' αὐτιά της, τὸ μόνον μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἴμπορῇ νὰ τὴν κρατήσῃ, διότι τὸ ἄλλο σῶμά της γλυστρᾷ ὡσὰν χέλι. Ἐπὶ τέλους εἰς μίαν βουτιᾶν τῶν χεριῶν του κατώρθωσε νὰ βυθίσῃ τὰ δάκτυλά του εἰς τ' αὐτιά της καὶ τὴν ἀνέσυρεν ἐπάνω σπαρταρίζουσαν, τραντάζουσαν τὸν νικητὴν της, ὥστε νὰ νομίζωμεν ὅτι θὰ τὸν ἀναποδογυρίσῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνος, κινδυνεύων νὰ πέσῃ, τὴν ἐξεσφενδόνισε πρὸς τὸν γιालόν, ἔπου ἐσηκοβροντιώνταν ἐπὶ ὄραν, ταρασσούσα τὸν χαλικιῶν ὡς ἀλογοποδοβολητό.

Ἡ ἀγριάνθρωποι εἶνε οἱ πεστροφοκυνηγοί, ἢ τοὺς ἔχει κυριεύσει τόσον τὸ πάθος — τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ἀπαντᾶται εἰς σχετικὸν βαθμὸν εἰς ἅλους τοὺς κυνη-

γούς — ὥστε νὰ μὴ διστάζουν πρὸ καμμιάς ἀγριότητος! Ἡ ἀτυχὴς Πέτροφα, διὰ νὰ διεκπαιριώσῃ τοὺς ἔρωτάς της, ἀποσύρεται κατὰ τὸν Μάρτιον ἀπὸ τὴν ὀρμητικὴν κοίτην τῶν ποταμῶν εἰς τὰ ρηχὰ καὶ στάσιμα παρακλάδια, πρῶτον, διότι ἐκεῖ δὲν κινδυνεύουν νὰ παρασυρθοῦν καὶ πνιγοῦν τὰ ὄριά της, καὶ δεύτερον, διότι εἶνε ζεστασιά, εὐνοϊκὰ διὰ τὰ γόνυμά της. Οἱ πεστροφοκυνηγοὶ λοιπὸν δὲν τῆς χαρίζουν τὴν ἡσυχίαν, οὔτε εἰς τὴν ἡθονικὴν αὐτὴν ὥραν τῆς ζωῆς της.

Ἐπέρχονται μὲ τὰ χαντζάρια καὶ τῆς σκοτώνουν κατὰ ζεύγη, ἐπάνω εἰς τῆς ἔρωτικῆς συνεντεύξεις των, αἱ ὁποῖαι εἶνε καὶ πολύωροι δυστυχῶς.

Φαίνεται ὅτι ἔχουν τὸ ἀτύχημα νὰ εἶνε πολὺ ρομαντικά, ἴσως λόγῳ τῶν πολλῶν εὐμορφιῶν τῶν Εὐρυτανικῶν ἀκροποταμιῶν.

(Στεφ. Γρανίτσα, Τὰ ἄγρια καὶ τὰ ἡμέρα τοῦ Βουνοῦ καὶ τοῦ Λόγγου).

ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗ

Τοῦ Γ. ΣΤΑΤΡΑΚΗ

Μὲ τὸ παρὸν ἄρθρο θὰ προσπαθῆσω ὅσο εἶναι δυνατὸ νὰ δώσω μιὰ γενικὴν κάπως εἰκόνα σὲ ὅτι ἀφορᾷ τὶς ἀνάγκες καὶ τὴ ζωὴ τοῦ Εὐρυτάνα μετανάστη πού ζεῖ καὶ ἐργάζεται σὲ χώρες πού ἐπικρατεῖ ὁ Ἀγγλοσαξωνικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ γλῶσσα.

Ὅσοι ἀπὸ ἐμᾶς δὲν ζήσανε ἔξω ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν χῶρον ἴσως νὰ μὴν γνωρίζουν τὶς ἀνάγκες καὶ τὰ συναισθήματα τοῦ Ἑλληνα τῆς ξενητείας. Οἱ περισσότεροι πιθανὸν νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ εὐημερία (:) πού πετυχαίνει ἔως αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπόλυτο, πρῶτον διότι ὁ πλουτισμὸς σὲ λίγες περιπτώσεις εἶναι πραγματικότητα ἀλλὰ καὶ ὁσάκις τοῦτο συμβαίνει ὁ μετανάστης δοκιμάζει ἄπειρες ἀντίξοες καταστάσεις, ἀντιθέσεις, ἀκόμα καὶ ταπεινώσεις γιὰ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ καλύτερη ζωὴ. Τέτοιες δυσκολίες καὶ ἀντιθέσεις εἶναι κυρίως γλωσσικῆς, πολιτιστικῆς, θρησκευτικῆς καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων ἂν θέλετε.

Ὅμως ἡ ἀκατανίκητη ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ γιὰ πρόοδο καὶ γιὰ τὴ διατήρησιν τῆς ἑλληνορθόδοξης κουλτούρας, τὸν κάνουν νὰ ἔχει ἀξιόλογη ἐπιτυχία σὲ βλοὺς σχεδὸν τοὺς τομεῖς.

Οἱ ἐπιτυχίες αὐτῆς ἔγιναν συχνὰ ἀφορμὴ γιὰ εὐμενῆ σχόλια ἀπὸ ἀμερόληπτους κοινωνιολόγους. Ὁ μετανάστης παρακάμπτει ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ ἔφτιαξε σχολεῖα, ἐκκλησίες καὶ κέντρα γιὰ νὰ ψυχαγωγεῖται ἑλληνοπρεπῶς αὐτὸς καὶ τὰ παιδιὰ του. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματά του θὰ μπορούσε νὰ τὰ ζηλέψουμε ἐμεῖς ἐδῶ.

Ἀξιόλογη εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ Συλλογικὴ δραστηριότητα τοῦ Εὐρυτάνα μετα-
νάστη. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι φωτισμένοι ἄνθρωποι εἶναι ἀναλογικῶς λιγότεοι,
ἔχουν γίνεαι ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἀδελφότητες καὶ Σύλλογοι μὲ φιλανθρωπικούς
καὶ κοινωφελεῖς σκοποὺς τόσο ἐκεῖ πού ζοῦν, ὅσον καὶ γιὰ τὴν ἰδιαίτη πα-
τρίδα, τὴν ἡμορφὴ Εὐρυτανία.

Ἄλλα αὐτὰ βέβαια γίνονται, ὅπως γράφω καὶ παραπάνω, μὲ ὑπέριμετρος
θυσιῆς καὶ κόπους καὶ ὅπωςδήποτε ἔχουν θαθεῖα ἀπήχηση στὸ πῶς διαμορφώ-
νονται τὰ αἰσθήματα καὶ πῶς βλέπει τὴν πατρίδα του, τὴν ὅποια ἄφησε ἴσως
μὲ πικρία, προσδοκῶντας ἕνα καλύτερα μέλλον.

Ὁ μετανάστης δημιουργεῖ μία ὑψηλὴ συναισθηματικὴ εὐαισθησία καὶ ἔντονη
ὑπερηφάνεια πού εἶναι Ἑλληνικῆς, σὲ βαθμὸ πού ὁ Ἑλληνας τοῦ ἐσωτερικοῦ
δὲν τὴν ἔχει. Ἐχει γραφεῖ ἀπὸ ξένους κοινωνιολόγους πού ἔζησαν καὶ στὴν
Ἑλλάδα ὅτι ὁ Ἑλληνας τῆς ξηνητείας γίνεται «περισσότερο Ἑλληνας» ἀπὸ
τὸν ἀντίστοιχο τῆς Ἑλλάδας.

Μέσα στὸν ἀγῶνα του νὰ διατηρήσει τὴν πολιτιστικὴ ταυτότητά του, αἰσθάν-
νεται συχνὰ ξεχασμένος καὶ μόνος ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς πατρίδας.

Παραπονεῖται ὅτι ἡ συμπαράσταση τῆς πατρίδας εἶναι ὑπατυπώδης στὰ
καυτὰ ζητήματα πού τὸν ἀπασχολοῦν.

Τέτοια προβλήματα εἶναι ἡ ἔλλειψη Ἑλλήνων δασκάλων γιὰ τὰ παιδιά
τους, ἡ πληρέστερη ἐκπροσώπηση ἐπὶ τόπου ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἡ διαφώτιση γιὰ
τὴ σημερινὴ Ἑλληνικὴ πραγματικότητα καὶ πολλὰ ἄλλα. Αἰσθάνεται ζωηρὰ
τὴν ἀνάγκη γιὰ θετικώτερο ἐνδιαφέρον στὶς προσπάθειές του νὰ διατηρήσει τὸν
πολιτισμὸ καὶ τὴν Εὐρυτανικὴ παράδοση γιὰ τὸν ἴδιο καὶ κυρίως γιὰ τὰ παιδιά
του πού τὰ βλέπει νὰ χάνονται μέσα στὸν ἀμοραλισμὸ καὶ τὴν πολλαπλὴ κοινωνικὴ
σύγχυση πού ἐπικρατεῖ στὸν Ἀγγλοσαξωνικὸ χῶρο.

Σὲ ὅσους ἔζησαν ἔξω ἢ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κοινωνιολογία τοῦ λέξεως «Ρα-
τσισμὸς καὶ προκατάληψη» εἶναι γνωστές. Πολλοὶ ἴσως νὰ νομίζουσι ὅτι αὐτὰ
ἔχουν πλέον ἐκλείψει καὶ ἀνήκουσι μόνον στὴν Ἱστορία τῆς Ἀμερικῆς κλπ. Αὐτὸ
ὅμως ἕνα βαθμὸ εἶναι ἀλήθεια. Ὁχι ὅμως ἀπόλυτο.

Ὁ μετανάστης διαισθάνεται καὶ σήμερον τὸ Ρατσισμὸ καὶ τὸν Ἀγγλοσαξω-
νικὸ φλεγματισμὸ. Ὁ ρατσισμὸς εἶναι τώρα καλυμμένος καὶ ὑπόκλητος, δὲν δεί-
χνεται τὸ πραγματικὸ του πρόσωπο, ὅπως π.χ. γινότανε ἀπροκάλυπτα ἐναντίον
ρατσῶν μάρκων πρὶν ἀπὸ μισὸ αἰῶνα στὴν Ἀμερική.

Ἡ πολλαπλὴ γλωσσικὴ καὶ κουλτουριστικὴ ἀνομοιογένεια πού ὑπάρχει στὴν
Ἀμερική, Ἀυστραλία καὶ Καναδὰ δημιουργεῖ ἰδιαίτερα προβλήματα.

Ἡ ἐπικρατοῦσα τάξις, ἡ ὅποια εἶναι Ἀγγλοσαξωνικὴ ἐπιθετὴ νὰ ἀνέχεται
τὸ μετανάστη, ἀποφεύγει ὅμως ἔντεχνα νὰ τὸν δεχθεῖ σὲ ὅλο τὸ κοινωνικὸ ἀκό-
νη κλίμα, καὶ τοῦ δίνει ἀρκετὰ σημάδια γὰρ αἰσθάνεται πολτὴς δευτέρας κατη-
γορίας. Βέβαια δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ τὸ πολεμήσει αὐτὸ ὁ μετανάστης καὶ τὸ
ἀνέχεται στωικά.

Τὰ Ἑλληνοπαιδιά πού γεννήθηκαν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἢ πῆγαν ἐκεῖ
νωρὶς καὶ φοιτοῦν σὲ ξένα σχολεῖα, παίρνουν ἀρκετὴ γεύση ἀπὸ αὐτὸ πού λέγε-

τα προκατάληψη και ρατσισμός. Οι συνέπειες για τα παιδιά από πλευράς διαμόρφωσης ταυτότητας και χαρακτήρα έχουν επισημανθεί από ειδικούς ότι είναι: βλαβερές.

Μόλοντι οι περισσότεροι γονείς δεν έχουν τις δυνατότητες να διαγνώσουν σωστά τι ακριβώς διαδραματίζεται στο παιδί, πολλοί άνησυχούν όταν βλέπουν τα παιδιά τους να μὴν θέλουν να μιλήσουν Ἑλληνικά και να θεωρούν τους γονείς τους κατώτερους ἔναντι τῶν ἄλλων.

Πέρα ἀπὸ αὐτὸ πολλοὶ βλέπουν ὅτι τὸ πρόγραμμα γιὰ γρήγορο πλουτισμὸ και ἐπιστροφή σὴναι σὰν ὄνειρο, γιατί ἐν τῷ μεταξὺ τὰ παιδιά του μεγαλώνουν και γίνονται ὁσένα και πιὸ ἄσχετα μὲ τὴν Ἑλληνική γοστροπία και τὴν παράδοση, χωρίς αὐτὸ νὰ μπορεῖ νὰ τὸ ἐλέγχει ὀγονέας.

Πάνω ἀπὸ ὅλα αὐτά, βλέπει ὅτι οἱ συνθήκες ἐργασίας και ζωῆς στήν Ἑλλάδα ὀελτιώθηκαν σημαντικά και σὲ συγκριτικὸ θαθμὸ. Ἔτσι τὸ συναλλαγματικὸ ὀφελος πὸυ εἶχε ὁ μετανάστης ἀπὸ τὸ ὀσολλάριο πρὶν ἀπὸ 15 και πλέον χρόνια χάθηκε.

Ἡ συναλλαγματική διαφορά εἶναι τῶρα μικρότερης σημασίας ἰδιαίτερα για κείνον μὲ τὸ μικρὸ συναλλαγμα. Παρ' ὅλα αὐτά ὀμως για ὀσους ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπιστρέψουν στήν Ἑλλάδα νομίζω ὅτι ἀξίζει τὸν κόπο και τὴ θυσία (ἂν χρειασθεῖ) ἀφοῦ ἄλλοστε εἶναι ἡ μεγαλύτερη θυσία για νὰ μεταναστεύσει.

Θεωρῶ χρήσιμο νὰ ὀπογραμμίσω ἕνα κλασσικὸ θὰ ἔλεγα σφάλμα πὸυ κάνουν πολλοὶ μετανάστες. Ἐπιστρέφοντας στήν Ἑλλάδα ἐπιδιώκουν πάση θυσία νὰ ἐγκατασταθοῦν στὰ μεγάλα ἄστικά κέντρα, Ἀθήνα - Θεσσαλονίκη, και δυνατὸν νὰ γίνονται ἀντικείμενο ἐκμετάλλευσης, ἀγοράζοντας διάφορα ἀκίνητα.

Ἀπεναντίας πιστεύω ὅτι ὁ μετανάστης θὰ ἐπανασυνδεθεῖ μὲ τὶς ρίζες του ὀταν ἐγκατασταθεῖ στήν ἰδιαίτερη πατρίδα του και ἐπενδύσει ἐκεῖ τὶς ὀικονομίες του σὲ διάφορες παραγωγικές μονάδες και ὀχι διαμερίσματα. Οἱ προοπτικές στήν Ἑλλάδα σήμερα για ἐργατικούς ἀνθρώπους εἶναι καλύτερες ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Ὁ τόπος ξεπέρασε τὴ στατική περίοδο και θρίσκειται τὰ τελευταία χρόνια σὲ ἀξιόλογη πρόοδο. Ἡ σύνδεση μὲ τὴν Εὐρωπαϊκή ὀικονομική Κοινότητα θὰ σφραγίσει τὸ σημαντικώτερο θήμα πρὸδου και εὐημερίας και τὸ μέλλον διαγράφεται ἀκόμα καλύτερο.

Στὸν τομέα τῆς συμπαράστασης για τὸ μετανάστη ὁ ἐκλεκτὸς Εὐρυτάνης Πάνος Κωστοπαναγιώτης, Διευθυντῆς τοῦ Τμήματος Ἀποδήμιου Ἑλληνισμοῦ στήν Ἐθνική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἀναπτύσσει πολὺπλευρη και θετική δραστηριότητα.

Μὲ ἀκούραστο ρυθμὸ και συντονισμένες προσπάθειες γίνονται τὸν τελευταῖο καιρὸ κινήσεις για συλλογική ἐργασία μὲ τὴ δημιουργία ἐπιτροπῶν και συσκέψεων ἀπὸ Εὐρυτάνες ὀλων τῶν κοινωνικών τάξεων για τὴ δημιουργία ἐνδῆς πυρήνα ἀρχικά μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν ἀποτελεσματικώτερη ἐπικοινωνία και συνδιαλλαγή μὲ τὶς Εὐρυτανικές ὀργανώσεις τῆς Ἀμερικῆς, Καναδᾶ και Ἀυστραλίας. Οἱ στόχοι βέβαια θὰ εἶναι πολλοί. Θὰ διερευνηθοῦν οἱ ἀνάγκες τόσο τοῦ μετανάστη ὀσο και τῆς Εὐρυτανίας ὀστε νὰ γίνει ἕνας κρίκος στενῆς και

Συνέχεια στὴ σελ. 40

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ

Δ. Κ. ΚΟΚΚΑΛΑ

(Συνέχεια από τὸ προηγούμενο)

α) Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Μικροχωριτῶν — ὅπως καὶ τῶν Εὐρυρτάνων γενικώτερον — ἠσχολεῖτο μὲ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παντοπώλου «μπακάλῃ» εἰς τὸ δύσκολον, διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπάγγελμα τοῦτο — ὄχι τοῦ σημερινοῦ παντοπώλου μὲ τὰ τυποποιημένα προϊόντα — τὸ ὅποιον ἤσκησαν ἐπὶ γενεάς, ὡς κληρονομικόν, διέπρεψαν ἐπαγγελματικῶς καὶ ἠθροκίμησαν οἰκονομικῶς, τὰ καταστήματά των κατέστησαν ὀνομαστά, τοὺς διέκρινεν ἐργατικότης, σοβαρότης καὶ ἀξιοπρέπεια, προσέτι δὲ ἀγάπη, σεβασμὸς καὶ ἀλληλεγγύη μεταξύ των, τὰ ἀφεντικὰ τὰ προσεφώνουν, ὅσα Γιάννη=μαστοργιάννη κ.τ.λ.

Ὅπως γνωρίζουν ὅλοι ὅσοι πῆγαν εἰς τὴν Πόλιν μὲχρι τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, ἦτοι τοῦ ἔτους 1922, ἐπότε ἡ παροικία ἀπεδεκατίσθη, οὐδεὶς ποτὲ Μικροχωριτῆς, πῆγε ἐκεῖ, εἰς ἐστιατόριον γιὰ φαγητὸ ἢ εἰς ξενοδοχεῖον πρὸς διανυκτέρευσιν, ὅσον καιρὸν ἔμεινε ἀνεργος, ἐφιλοξενεῖτο ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν συγχωριανῶν των, οἱ ὅποιοι μόνις ἐπληροσοροῦντο τὴν ἀφιξίν του, ἔσπευδον νὰ τὸν συναντήσουν, νὰ τὸν καλῶς ὀρίσουν, νὰ μάθουν τὰ νέα τοῦ χωριοῦ καὶ νὰ τὸν καλέσουν νὰ τὸν φιλοξενήσουν.

Παρὰ τὴν ἀγραμματωσύνην των, ἤσαν ἐκπληκτικῶς προοδευτικοὶ καὶ καινοτόμοι, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπιτευγμάτων των, συνέπνεξαν τῇ καιρῷ ἐκείνῃ καὶ προμηθευτικὸν καὶ καταναλωτικὸν συνεταιρισμὸν «Κοπερατίδα» ὅπως τὴν ἔλεγαν. Ἀντικείμενον τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὁποίου ἦτο ἡ ἀγορὰ ἀπὸ τὴν Πόλιν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸν Πειραιᾶ, διαφόρων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καλῆς ποιότητος, τὰ ὅποια ἐστέλλοντο εἰς

τὸ πρατήριο τοῦ συνεταιρισμοῦ εἰς χωριό, πρὸς διάθεσιν εἰς τὰς οἰκογενεὰς των μὲ κουπόνια.

Ὡς πρατήριο εἶχεν ἐνοικιασθεῖ τὸ κατάστημα τοῦ Γεωργίου Σιδέρη καὶ διαχειριστῆς αὐτοῦ εἶχεν ἀναλάβει ὁ Γεώργιος Μουχρίτσας.

β) Τὰ παιδιὰ ποὺ ἤρχοντο εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τὸ χωριὸ (συνήθως 12-14 ἐτῶν) ὑπεχρεοῦντο εἰς κοπιαστικὴν, πολὺωρον καὶ συνεχῆ ἐργασίαν, ὄχι ὀλιγωτέρων τῶν 16 ὥρῶν ὥραριον ἐργασίας δὲν ὑπῆρχε, οὔτε ἡμέραι ἀργίας, τὰ μπακάλικα ἠργάζοντο 363 ἡμέρες τὸν χρόνον ἢ δὲ ἐργασία τῶν παιδιῶν ἦτο κυρίως ἐξωτερικὴ, δηλαδὴ νὰ μεταφέρουν τὰ ψώνια τῶν πελατῶν εἰς τὰ σπίτια τους, συχνὰ ἀρκετοῦ βάρους (τενεκεὲς μὲ λάδι ἢ μὲ πετρέλαιον) καὶ εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν, τὰ μπακάλικα ἐκλείαν τὴν πρωτοχρονιὰ ἀλλὰ γιὰ νὰ κάμουν τὸ «μυιλιάντζο» τους, δηλαδὴ τὴν καταγραφὴν τοῦ ἐμπορευματοῦ καὶ τὸν ἰσολογισμόν τους (ἦτο ἡ πλέον κουραστικὴ ἡμέρα γιὰ τὰ παιδιὰ) μόνον τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα εἶχαν ἀργία, τότε τοὺς ἐδίδοτο κάποιον εὐτελεὲς «χαρτσιλίκι» γιὰ νὰ πᾶνε νὰ σεργιανίσουν ἢ νὰ ψυχαγωγηθοῦν σὲ κάποια ἄθλια παράγκα ὅπου ἐπαίζετο ἀπὸ κάτι ἀπίθανους ἠθοποιούς μιὰ φρικτὴ «Γενοδέφα» ποὺ τὴν ὑπεδύετο ἕνας μαντράχαλος ἢ νὰ χαζέψουν σὲ κάποιον ὑπαίθριον ταχυδακτυλουργόν.

Συμπεφωνημένος μισθὸς δὲν ὑπῆρχε, ὅταν τὴν πρωτοχρονιὰ ἐγένετο ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρονιάς ποὺ πέρασε, τὸ ἀφεντικὸ ἀναλόγως τῶν κερδῶν κανόνιζε καὶ τὸν μισθὸν ἐκάστου, ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεώς του, ἀφαιρούσε τὰ στρωτοπάπουτσα, τὴν τρίλινη φορεσιὰ καὶ τὰ ἐσώρουχα ποὺ τοῦ ἀγόρασε ὡς

και τας ζημίας που έπροξένησε (σπάσιμο μπουκαλιών κ.λ.π.) και τὰ ἀπομένοντα, συνήθως λίγα, γροσάκια θὰ ἐστέλλοντο εἰς πρώτην εὐκαιρίαν στήν οἰκογένειάν του στό χωριό.

Τὰ παιδιά ἐκοιμῶντο στό πατάρι τοῦ καταστήματος, ἐλλείπει δὲ τοιούτου, στήν ἀποθήκη, στό πίσω μέρος τοῦ καταστήματος, εὐτυχῶς ὑπῆρχαν πάντοτε ἐκεῖ ἀρκετὰ ἄδεια τσουδάλια γιά στρωσίδι. Ἡ αἰτίασις των ἦτο θωραάν, ἀλλά θάσει κοινῶς παραδεδεγμένου και καθορισμένου διαιτολογίου, συνίστατο δὲ βασικῶς ἀπὸ σοῦπες (δσπρια, ρύζι, πατάτες) μὲ μπόλικο νερό, ὀλίγο ἔως ἐλάχιστο λάδι, ἀρκετὴ σάλτσα και τὸ σχετικὸ κοκκινωπίτερο γιά τήν... ὄρεξι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ φρέσκο ψωμὶ εἶναι θλαβερό γιά τὰ νεαρὰ στομάχια, ὅταν μάλιστα

Ὁ Μπλατσάρας Κων)πολίτης, μὲ «ναργιλέ».

λιστα αὐτὰ εἶναι ἐθισμένα στήν μπόμπα, ἀγόραζαν μισοτιμῆς τὰ μπαγιατικά ψωμιὰ τῶν φούρων, ἐλέγετο μάλιστα ὅτι κάποιος ἀφεντικὸς ἐκρέμασε και ἕνα κουδονάκι στό ζεμπίλι μὲ τὰ ψωμιὰ που ἦταν κρεμασμένο στήν ἀποθήκη, στό πίσω μέρος τοῦ καταστήματος γιά νὰ μὴν τολμοῦν τὰ παιδιά νὰ παίρνουν ψωμὶ ἐκτός προγράμματος.

Βεβαίως ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ θὰ ἐχαρακτηρίζετο σήμερα ὡς θάναυτος και ἐξοντωτικὴ, ὅμως δὲν εἶχε ἐλατῆρια καταδυναστεύσεως ἢ ἐκμεταλλεύ-

σεως, ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς νοστοπρίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν «διὰ νὰ γίνουν καλοὶ και ἐργατικοὶ ἄνθρωποι τὰ παιδιά πρέπει νὰ παιδευθοῦν» ἀπόδειξη ὅτι τῆς αὐτῆς περιόδου μεταχειρίσεως ἐτύγγαλον και τὰ παιδιά που ἤργάζοντο εἰς τὰ μαγαζιά τῶν πατεράδων τους, οἱ ὅποιοι ἀναμφιδόλως, αὐδῶλως ὑστέρου ἀγάπης και στοργῆς πρὸς τὰ τέκνα τους, ἀπὸ τοὺς σημερινούς που τὰ ἐκλιπαροῦν νὰ φάνε τὸ ἐκλεκτὸ φαγητό τους.

Ὅταν τὰ παιδιά (μπακάλ - τσιράκια) ἠγδῶνοντο κάπως, ἐὰν εἶχαν ἐπιδείξει ἐργατικὸτητα και καλὴν διαγωγὴν προήγοντο εἰς «τεζιαχτάρηδες» δηλαδή ἀνελάμβανον ἐργασίαν στόν πάγκο «τεζιάκι» πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πελατῶν, ταυτόχρονως συνόδευαν ἐνίοτε τὸ ἀφεντικὸ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμπορευμάτων ἀπὸ τοὺς χονδρεμπόρους γιά νὰ μαθαίνουν. Οἱ τεζιαχτάρηδες ἐλάμβανον κάποιον ἀξίον λόγου μισθὸν ἢ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν ἐκ τῶν προτέρων καθορισθέντα, ἀντικαθιστοῦσαν δὲ τὰ ἀφεντικά κατὰ τὰς μικρὰς ἢ μεγάλας ἀπουσίας των.

Ὅταν ἕνας ἀνεγνωρισμένος τεζιαχτάρης ἐγύριζε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἐκπληρώσας τὰς στρατιωτικὰς του ὑποχρεώσεις και συνήθως συνάψας γάμιον στό χωριό, ἀποκοτοῦσε πλέον αὐτοδικαίως και ἀδιαφιλονικήτως τὴν ιδιότητα τοῦ ἀφεντικοῦ. Συνήρχοντο τότε κατόπιν πρωτοβουλίας ἐνός, οἱ Μικροχωρίται μπακάληδες, ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό, «σὺ θὰ τοῦ δανείσης χρήματα νὰ ἐνοικιάσῃ τὸ μαγαζι, σὺ θὰ τοῦ δώσης γιά νὰ ἀγοράσῃ τὰ ἀπαιτούμενα ἐπιπλά, σεῖς θὰ ἐγγυηθῆτε στοὺς ἐμπόρους σας νὰ τοῦ δώσουν ἐμπορεύματα ἐπὶ πιστώσει, και ἐγὼ θὰ φροντίσω μαζὶ του νὰ θροῦμε τὴν κατάλληλη τοποθεσία τὸ ἀνάλογο μαγαζι και νὰ τὸ διοργανώσουμε. Ὁ περισσότερον δραστηριοποιηθεῖς, και ἀφήσας ὄνομα εἰς τὴν ἐποχὴν του, διὰ τοιαύτας πρωτοβουλίας και ἐνεργείας ὑπῆρξεν ὁ ἀειμνηστὸς Νικδλαος Β. Κομματάς.

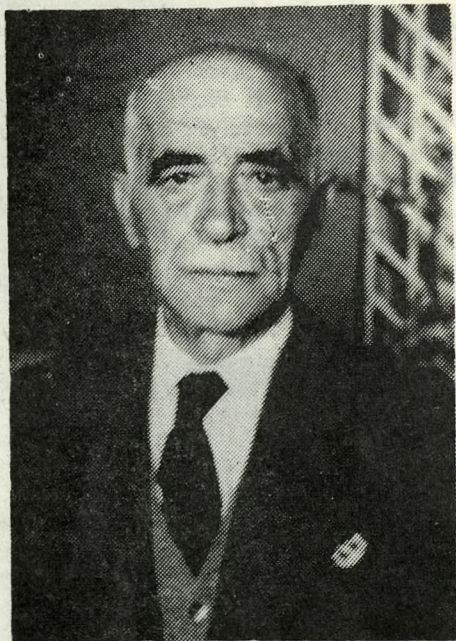
Βεβαίως είχαν και τὰ τρωτά τους οἱ πρόγονοί μας ἐκεῖνοι, μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς κυρίως μεσόκοποι, διαμενοντες μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν των ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, μετὰ τὴν κομμουνιστικὴν ἐργασίαν τῆς ἡμέρας, εἶχον ἀνάγκη ἐνὸς ἐπιπλωμένου δωματίου, θερμαινομένου τὸν χειμῶνα γιὰ νὰ διαμένουν, (καὶ ὄχι εἰς τὸ πατάρι τοῦ καταστήματος) θερμὴν καὶ κατάλληλον τροφήν, πλῆσιμον ρούχων κ.τ.λ. Εἰς τὰ προβλήματα τῶν λοιπῶν αὐτὰ εὗρήκαν τὴν ἰδεώδη καὶ οἰκονομικωτέραν λύσιν, ἀπέκτησαν συν-εύνους, εἰς αὐτὸ συνέβαλλεν καὶ τὸ ἐπικρατοῦν ἐκεῖ κλίμα, δηλαδή τὰ ἴθνη καὶ ἔθιμα τοῦ τόπου, τὰ ὁποῖα ἐπέτρεπον νὰ συζῆ κανεὶς μὲ γυναῖκα ἄνευ θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν δεσμεύσεων καὶ ἐπ' ἀρίστον χρόνον.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὅταν τὸ 1918 εἶχαμε πάει μὲ τὸν πατέρα μου στὴν Πόλι, πῆγα μιὰ ἡμέρα στὸ μαγαζὶ ἐνὸς θεοῦ μου καὶ τὰ λέγαμε, μπῆκε μιὰ γυναῖκα καὶ ἄρχισε νὰ παίρνει μερικά πράγματα, ἔδωσε καὶ κάτι σὲ μιὰ ἄλλη γυναῖκα, ποὺ εἶπε στὸν θεοῦ μου νὰ τὸ γράψῃ, ὕστερα πῆρε τὰ ψώνια τῆς καὶ ἔφυγε. «Μπάρμπας τὰ ἔγραψες αὐτὰ ποὺ πῆρε ἡ γυναῖκα;». Αὐτὸς χαμογέλασε. «Αὐτὴ δὲν εἶναι πελάτισσα, εἶναι σέμπρα, θὰ τὰ μαγειρέψῃ νὰ φάμε». Δὲν πρόλαβε νὰ τελειώσῃ τὸ λόγο του, πετᾶν τὴν σοκολατᾶρα ποὺ μὲ εἶχε φιλέψει καὶ ἔγινα καπνός. Ἐκτοτε τὸν ἀπέφευγα.

Πάντως εἶναι πρὸς τιμὴν τῶν προγόνων μας ἐκεῖνων ὅτι παρὰ τὸ παραστράτημά των αὐτὸ, οὐδόλως παρημέλησαν τὰς ὑποχρεώσεις των πρὸς τὰς οἰκογενεῖας των ἢ ἐμείωσαν τὴν ἀγάπην καὶ στοργὴν των πρὸς αὐτάς, πλὴν δύο περιπτώσεων.

Καὶ τώρα τί νὰ εἰπῇ κανεὶς γιὰ ἐκείνες τίς γυναῖκες τῶν ξενητεμένων; Αὐτὲς ὑπῆρξαν τὰ θύματα τῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀνεδείχθησαν ὅμως καὶ αἱ ἡρωίδες τῆς. Θύματα μὲν διότι τὸ πολὺ ἕνα χρόνον μετὰ τὸν γάμον τους, οἱ ἄνδρες των τὰς ἀφῆκαν συνήθως ἐγκυμονού-

σας ἢ μὲ μωρὸ στὴν ἀγκαλιὰ καὶ ἔφευγαν γιὰ τὴν Πόλι, ἐγύριζαν μετὰ 4-5 χρόνια, παρέμεναν στὸ χωριὸ 1-2 χρόνια καὶ ἔφευγαν πάλιν γιὰ τὴν Πόλι καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρις ὅτου ἐγύριζαν ὀριστικῶς πλέον, συνήθως ἔταν ἤδη εἶχαν ἀνάγκην γηροκομίας.

Ὁ συγγραφεὺς Δ. Κ. Κοκκάλας.

«Κ α λ ὼ ς ὄ ρ ι σ ε ς ἀ φ ἔ ν τ η ς». Χειροφίλημα. «Κ α λ ὼ ς σ' ἡ ὕ ρ α κ ἡ ὀ ἄ». Ἀσπασμὸς στὸ μέτωπο.

Μὲ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ αὐγερινοῦ ἀ-ζυπνίζοντο, εἰπαιρναν τὸ μουλᾶρι καὶ πήγαιναν στὸ θουνοῦ γιὰ ξύλα, ἀπ' ὅτου ἐγύριζαν τὰ χαράγματα καὶ ἀρχίζαν νὰ ζυμώνουν, νὰ ψήνουν τὸ ψωμί, νὰ μαγειρεύουν τὸ φαγητὸ τῆς ἡμέρας καὶ κατὰ περίπτωσιν νὰ ταΐζουν τὰ παιδιὰ ἢ νὰ ἐτοιμάζουν γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ ὕστερα νὰ πᾶνε στὰ χωράφια γιὰ δουλειὲς τῆς ἐποχῆς, φορτωμένες τὴν σαρμανίτσα μὲ τὸ μωρὸ ἢ εἰς κατάστασιν ἐγκυμοσύνης, ἀπὸ ὅπου ἐγύριζαν τὸ σούρουπο γιὰ νὰ καταπιασθοῦν μὲ τίς βραδυνὲς δουλειὲς, νὰ κοιμήσουν τὰ

παιδιά, να παχιάσουν τὰ ζῶα κ.τ.λ.

Και ἡρωίδες, αἱ πρῶτες νυφάδες τῆς οἰκογενείας, διότι εὐρέθησαν ὑπὸ δυσμενῆς περιβάλλον, εἴτε μὲ τὴν τυραννικὴν δεσποτείαν τῶν πεθερικῶν τοὺς ὄχι μόνον ἔστερήθησαν τῆς προστασίας ἢ μὲ τὴν ζήλεια τῶν κουνιάδων τους, τῶν συζύγων των κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου ἀλλὰ καὶ ἐπωμίσθησαν τὰ καθήκοντά των ὡς πατρὸς τῶν τέκνων των, ὁλλὰ καὶ τὰς εὐθύναις των ὡς ἀρχηγῶν τῆς οἰκογενείας, αὐτὲς γηροκόμισαν καὶ γιατροκόμισαν τὰ πεθερικά τους καὶ αὐτὲς τὰ ἐκίδευσαν, αὐτὲς παρεστάθησαν καὶ εἰς τοὺς γάμους τῶν κουνιάδων τους.

Οικογένεια Κ. Κοκκάλα ἀπ' τὴν Πόλη.

Εἰς τὸ πολλαπλοῦν καὶ δυσχερῆστατον αὐτὸν ρόλον ἀνταπεκρίθησαν μ' ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν χάρις εἰς τὴν Ἰωβειοῦ ὑπομονήν, τὴν ἀκαταπόνητον ἐρ-

γατικότητα ἀλλὰ καὶ τὴν σοβαρότητα καὶ ἀξιοπρέπεια τῶν, καὶ ποιά νὰ ἀναφέρῃ κανεὶς πρώτην ἀπὸ τῆς περιφημίας ἀ ν τ ρ ο γ υ ν α ἰ κ ε ς ἐκεῖνες; Ὅλες ὑπῆρξαν ὑπέροχες.

Τὸ διήμερον τοῦ Πάσχα τοῦ 1911 οἱ γονεῖς μου καὶ ἐγώ, τὸ συνορτάσαμεν μετὰ τῶν κουμπάρων μας Ἰωάννου καὶ Εὐγενίας Κωστοπούλου στὸ σπίτι τους εἰς τὸ προάστιον τῆς Πόλης «Μπουγιούκ ντερέ» (Μέγα ρεῦμα) οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἔψησαν καὶ ἔβαν ὀβελίαν εἰς τὸ ἐκεῖ ἐξοχικὸν κέντρον ποῦ εἶχαν ὁ θεῖος μου Σπύρος Ζορμπαλάς μὲ τὸν Σπύρον Κουτσιούκην.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ πατέρας μου, ὅπως ἔκανε συχνά, πῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν γέρο Κιμπρίτην στὸ σπίτι του στὸ Πέραν (συνταξιούχον ἤδη). Ὁ Κιμπρίτης τοῦ ἔλεγε συνήθως τὸν πόνον του, τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ ἐπισκεφθῇ πρὶν πεθάνῃ τὸ χωριό του στὸ Καρπενήσι. «Ἀλλὰ πῶς νὰ πάω Κώστα μου, ἡ γυναίκα μου πολίτισσα δὲν θέλει νὰ μὲ συνοδεύσῃ, τὰ παιδιὰ μου μεγαλωμένα, σπουδασμένα, ἀποκατεστημένα ἔδω, δὲν ἔρχονται, πῶς νὰ πάω μόνος μου καὶ σ' αὐτὴν τὴν ἡλικίᾳ;» Σὲ λίγο δὲ τοῦ παραπονέθηκε: «Ἐμεθα Κώστα παιδί μου, ἔτι ψήσατε τὸ Πάσχα ἔνα ὄνοι τῆς σοῦδας στὸ Μπουγιούκ: Ντερ', δὲν μοῦ ἔστελνες καὶ μὲνα δυὸ παιδάκια;» Ὁ πατέρας μου στενοχωρήθηκε πολὺ ποῦ δὲν τὸ εἶχε σκεφθῇ καὶ εἶπε: «Θὰ πάω πάλιν ἀφέντη μου τὴν Κυριακὴ νὰ ψήσω ἔνα καὶ θὰ σοῦ στείλω ὀλόκληρη τὴν νεφραριά». Ἀλλὰ ἐκεῖνος πρόσθεσε: «Ἄν θέλῃς νὰ μὲ εὐχαριστήσῃς ἔμωσ τὸ θέλω νὰ εἶναι ψημένα μὲ κλιματσίδες». Καὶ ὁ πατέρας μου ἔφυγε διαλογιζόμενος «κύτταξε ἰδιοτροπία ὁ γέροντας, τὸ θέλει νὰ εἶναι ψημένο μὲ κλιματσίδες, κύριε φύλαττε». Καθ' ὁδὸν σκέφθηκε ὅτι στὸ Μπουγιούκ ντερέ ὑπῆρξαν ἀρκετὰ ἀπέλια, γράφει λοιπὸν σχετικὸ σημείωμα καὶ τὸ στέλνει στὸν κουμπάρο.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὸ ἐπόμενο

ΠΟΙΜΕΝΙΚΟ

Γιὰ μαζωχτείτε γίδια μου
κι ὁμορφα πρόβατά μου
νὰ σὰς λαλήσω τὸ στερνὸ
τραγουδι τῆς ζωῆς μου.

Ὁ μαῦρος τώρα γέραςα
δὲν εἶμαι γιὰ τσοπάνος.

Δὲν ἤμπορῶ σὰς μολογῶ
λαγκάδια νὰ πηδάω
ἀπὸ ραχούλα σὲ κορφή
πουρνὸ νὰ σαλαγάω.

M.X.

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ Γράμματα

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Μικρὸ Χωριό, 5 Μαΐου 1979

Πρὸς τὴν

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ
«ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΩΤΗΡΟΣ»
ΑΘΗΝΑ

Θερμὰ σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ πο-
σὸ τῶν τριῶν χιλιάδων δρχ. (3.000)
ποῦ μᾶς στείλατε εἰς μνήμην ΚΩΝ)
ΝΟΥ ΝΤΖΟΥΦΡΑ.

Σύγκαιρα ἐκφράζουμε καὶ τὸν πόνο
μας γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἀειμνήστου
καὶ ἐξαίρετου συγχωριανοῦ μας Κων)
νου Ντζούφρα. Δὲν εἶναι πόνος καὶ θλί-
ψη δική μας καὶ τῶν μικρῶν μαθητῶν
τοῦ Σχολείου ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν κα-
τοίκων τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ.

Θερμὴ εὐχὴ ὅλων μας «γὰ εἶναι ἐ-
λαφρὸ τὸ χῶμα ποῦ τὸν σκέπασε».

Ὁ Δ)ντῆς τοῦ Σχολείου
Σωτήριος Γενιτσαρόπουλος

2ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἐπιτροπὴ Προβολῆς & Πληροφόρησης
Πεύκη, 7 Μαΐου 1979

Πρὸς τὸν

κ. Σ. Γενιτσαρόπουλο, δάσκαλο Μικροῦ
Χωριοῦ Καρπενησίου

Θέμα: Πρόσκληση γιὰ συμμετοχὴ στὸ
2ο Φεστιβάλ Παιδιοῦ.

Ἀγαπητὲ κ. Γενιτσαρόπουλε,

Σὰς γράφουμε ἀπὸ τὴν Πεύκη, ἕνα
ἀπὸ τὰ ἄρτια προάστια τῆς Ἀθήνας,
γιὰ νὰ σὰς ποῦμε ὅτι πέρσι τὸ καλο-
καίρι ὁργανώσαμε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ
προάστιό μας, ἕνα Παιδικὸ Φεστιβάλ
ποῦ σημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία.

Φέτος καὶ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ παγ-
κόσμιου ἑορτασμοῦ τοῦ Ἔτους τοῦ
Παιδιοῦ, ἐπαναλαμβάνουμε τὴν προ-
σπάθεια μὲ εὐρύτερη συμμετοχὴ καὶ ὑ-
ψηλότερους τοὺς στόχους μας καὶ ἤδη

ἀπὸ μῆνες ἔχουμε ἀρχίσει τὶς προετοιμασίες. Ἡ Ὄργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ μας ἀπαρτίζεται ἀπὸ μέλη τοπικῶν καὶ γειτονικῶν συλλόγων καὶ τὸ Φεστιβάλ θρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν τιμητικὴ αἰγίδα τῆς Κοινότητος Πεύκης.

Θέλοντας νὰ δώσουμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμμετάσχουν στὸ ἑορταστικὸ τετραήμερον τοῦ Φεστιβάλ καὶ παιδιὰ τῆς ἐπαρχίας ποὺ δὲν ἔχουν συχνὰ παρόμοιες εὐκαιρίες, ἐπιλέξαμε τὸ δικό σας χωριὸ καὶ σὰς προσκαλοῦμε νὰ μᾶς στείλετε τοὺς μαθητὲς τῆς 6ης καὶ 7ης Δημοτικοῦ καθὼς καὶ ὅσα παιδιὰ τοῦ χωριοῦ σας πηγαίνουν στὸ Γυμνάσιο, νὰ ἔρθουν μὲ δικὰ μᾶς ἔξοδα νὰ φιλοξενηθοῦν στὴν Πεύκη καὶ νὰ συμμετάσχουν στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ Φεστιβάλ. Σὰς προτείνουμε ἀκόμη, ἂν εἶναι ἐφικτό, νὰ προετοιμάσουν τὰ παιδιὰ μιὰ ὁμαδικὴ ἐργασία, κατὰ προτίμησιν λαογραφικοῦ περιεχομένου, ἢ ἔργα ζωγραφικῆς καὶ χειροτεχνίας ἢ νὰ γράψουν ἐκθέσεις ἢ ὅτιδήποτε ἄλλο νομίζετε ὅτι ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ παρουσιάσουν συμμετοχικὰ σὰν προσφορά τους στὸ Φεστιβάλ.

Σὰς ἐσωκλείουμε ἓνα περιληπτικὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ τετραήμερου καὶ εἴμαστε στὴ διάθεσή σας γιὰ ὅποιαδήποτε συμπληρωματικὴ πληροφορία, ἐλπίζοντας ὅτι θὰ δεχτεῖτε τὴν πρότασή μας καὶ θὰ ἔχουμε σύντομα νέα σας.

Φιλικὰ

Γιὰ τὴν Ἐπιτροπὴ Προβολῆς
καὶ Πληροφόρησιν
Μαρίτα Κουρούπη

Γιὰ τὴν Ὄργανωτικὴν Γραμματεία
Ε. Μαυροπούλου Ν. Ἰωάννου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Καρπενήσι 2 Ἰουνίου 1979

Πρὸς τὴν

Ὄργανωτικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ
2ου Φεστιβάλ Παιδιοῦ

Πεύκη

Ἐλάδαμε τὴν ἀπὸ 7 Μαΐου 1979 ἐπιστολὴν σας, καὶ σὰς εὐχαριστοῦμε πάρα πολὺ γιὰ τὴν ἐπιλογήν τοῦ Σχολείου μας νὰ πάρει μέρος στὴν ὡραία καὶ τόσο μεγάλη καὶ ὑψηλὴ προσπάθειά σας, τῆς ὁργανώσεως τοῦ 2ου Φεστιβάλ Παιδιοῦ.

Δυστυχῶς ὅμως δὲν μποροῦμε νὰ ἀνταποκριθῶμε στὴν μεγάλην σας αὐτὴν προσπάθεια, γιὰτὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως ἀριθμοῦν τοὺς ἑπτὰ, μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, οἱ περισσότεροι, προέρχονται ἀπὸ ἄλλες Κοινότητες, καταργηθέντα Σχολεῖα, καὶ κατὰ τὶς διακοπὰς δὲν παραμένουν στὸ χωριό. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ ἀνταποκριθῶμε στὴν πρόκλησή σας.

Θερινὰ σὰς παρακαλοῦμε, ἂν εἶναι δυνατόν, νὰ μᾶς βοηθήσετε στὴν προσπάθειά μας γιὰ τὴν περίφραξιν τοῦ Σχολείου μας.

Τελειώνοντας, ἐγὼ καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Σχολείου σας εὐχόμεστε ὑγείαν, εὐτυχίαν, καὶ ὁ Παντοδύναμος Θεὸς νὰ σας χαρίζῃ δύναμιν καὶ χαρὰν στὸ ὑψηλὸ ἔργον ποὺ ἔχετε ἀναλάβει καὶ ἐκτελεῖτε μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου
Σ. Γενιτσαρόπουλος

ΠΡΩΤΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Δημοσιεύουμε κατά χρονολογική σειρά μερικά γράμματα με τις πρώτες εντυπώσεις και γνώμες για το περιοδικό. Τους ευχαριστούμε θερμά όλους για τις εύχες, την ενθάρρυνση και τα καλά τους λόγια.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ
(ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ -
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ)

Έν Καρπενήσιw τῆ 13.5.1979

Πρὸς τὴν

Ἀδελφότητα Μικροχωριτῶν
«Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος»

Ἀστυδάμαντος 17

Ἀθήνας Τ.Τ. 516

Κύριοι,

Εὐχαρίστως ἐγενόμεθα κάτοχοι τοῦ παρ' Ὑμῶν ἐκδοθέντος περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Μικροχωρίτικα Γράμματα» πρὸς πλουτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ ἡμετέρου Συνδέσμου.

Διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς Περιοδικῆς ταύτης ἐκδόσεως θεομιῶς εὐχαριστοῦμεν εὐχόμενοι εἰς Ὑμᾶς ὑγείαν καὶ πλουσίαν πνευματικὴν προσφορὰν.

Διὰ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Ὁ Γραμματεὺς
ΔΗΜ. Φ. ΚΑΝΟΥΤΟΣ

«Ἡ ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑ»

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΨΙΑΝΩΝ - ΡΩ-
ΣΚΑΣ - ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ - ΚΟΝΤΟΥ
ΚΑΣΤΑΝΟΥΛΑΣ - ΒΥΘΙΣΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑΓΟΜΕΝΩΝ Σ.Α.

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΤΑΔΙΟΥ 48 - 7ος ΟΡΟΦΟΣ

ΤΗΛΕΦ. 32.18.115

Έν Ἀθήναις τῆ 13.5.1979

Ἀγαπητὴ κ. Κουτσούκη

Πῆρα τὸ περιοδικὸ σας «Μικροχωρίτικα Γράμματα».

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προσφορὰ καὶ συγχαίρω τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου σας γιὰ τὴν ἐκδόσὴ του.

Γνωρίζω τὶς δυσκολίες γιὰ τὴν ἐκδόσὴ ἀλλὰ ἡ ἱκανότητά καὶ δραστηριότητά σας εἶναι ἐγγύηση γιὰ τὴ συνέχειά του.

Τὸ περιεχόμενό του παρουσιάζει τὸ παλιὸ ἀξέχαστο Μικρὸ Χωριὸ καὶ τὰ προβλήματα τὰ σημερινὰ ποὺ καὶ ὁ Σύλλογός σας βοηθεῖ στὴν ἐπίλυσή τους. Τὸ διάβασα ὀλόκληρο. Καὶ καλογραμμένο καὶ πλούσιο. Εἶμαι βέβαιος πὼς ὅα πετύχει τοὺς σκοποὺς σας. Καλὴ τύχη.

Μ' ὄλη μου τὴν ἀγάπη
καὶ τὰ συγχαρητήριά μου

I. ΒΡΑΧΑΣ

Ἀθήνα, Ἰούλιος 1979

Ἀγαπητά μου «Μικροχωρίτικα
Γράμματα».

Ἔλαβα τὸ φύλλο σας Νο 2-3 (Γενάρη - Μάρτη 1979) καὶ σὰς εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ μὲ θυμηθῆκατε. Ἀντιεύχομαι σὲ ὅλους ποὺ κοιτάζουν γιὰ τὴν ἄρτια παρουσιάσῃ του καὶ γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀπανταχοῦ Μικροχωριτῶν καὶ τὴν ἐπιτυχεῖ πραγματοποιήσῃ κάθε εὐγενικῆς τῶν ἐπιθυμίας καὶ τῆ γόνιμη καὶ ἀποδοτικῆ μακροημέρευσῃ του.

Μὲ τούτῃ τὴν εὐκαιρία παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ προσθέσω, ὅτι πάντα εἶχα καὶ ἔχω τὴ γνώμη καὶ τὴν ὁποία ἐπανειλημμένα διευτύπωσα γιὰ τὴν ἀξία τὴν πολὺτιμη καὶ τὴν προσφορὰ τοπικῶν ἐκδόσεων σὰν τῆ δικῆ σας. Τὰ τέτοια ἐντυπα εἶναι πολὺ ὠφέλιμα καὶ ἐξυπηρετοῦν τόσο στὸ συνεχῆ

σύνδεσμο μεταξύ των μελών ενός οικισμού ή σωματείου, όσο και στην προσπάθεια επίλυσης προβλημάτων και ζητημάτων έκκρεμούντων ή νέων για το καλό και την πρόοδο των συμπολιτών μας. Κι' ακόμη θα πρέπει να χουμμε υπ' όψη μας, ότι από τα έντυπα τέτοιου μορφής θάρθει στο φως της δημοσιότητας ή ιστορία των περασμένων καθώς και ή σύγχρονη ζωή και δράση των κατοίκων του Μικρού Χωριού, που πολύ θα συμβάλει για τη σύνθεση της Εύρυτανικής ιστορίας.

Και τί δέν απολοβαίνει κανείς σέ τούτο τό φύλλο. Πρώτα την ώραία και συγκινητική περιγραφή του παλαίμαχου αγωνιστή και δασκάλου κ. Γ. Παπαδη. Ύστερα τά άφορδοντα 1) στην ιστορία του Μικρού Χωριού από Μικροχωρίτες με πρώτη τη γλαφυρή ταξιδιώτικη άνάμνηση του κ. Δ. Κ. Κοκκάλα, 2) στο καινούργιο ξενοδοχείο του Μικρού Χωριού που λειτουργεί με ευοίωνες προοπτικές, 3) στην κίνηση της βιβλιοθήκης και στον εμπλουτισμό του λαογραφικού Μουσείου με τό δλοερρό και τό λαδολόι για τά καντήλια και γενικώτερα σέ κάθε τι που ένδιαφέρει μαζί με τά άπαραίτητα «κοινωνικά» όλους τούς Μικροχωρίτες, που άνήκουν στο παλτό και στο καινούργιο Μικρό Χωριό. Άλλά μη δέν άξίζικουν κι' εκείνοι οι ώραϊοι πίνακες δωρεών εις μνήμην, κι' εκείνος ο άπολογισμός των δαπανών ως την τελευταία δεκάρα! Άγορά 2 φλοτέρ, 1 σπειράλ για τά υδραυλικά, χαδοζα για τά σκουπίδια στο Βασίλη τό ρέμμα, 15 νεραμίδια για την εκκλησιά, θέλω να ειπώ πως ή αδελφότητα του Μικρού Χωριού παρουσιάζει κατακάθαρες λογαριασμούς με υπόλοπο Ταμείου για τό 1979 δρχ. 57.780! Τέλος κριτική έντύπων, άλληλογραφία και ειδησεογραφία εύρυτανική. Μπράβο πολλά όφείλονται σέ όλους τούς συνεργάτες και ένισχυτές των «Μικροχωρίτικων γραμμάτων».

Με την άγάπη μου
ΠΑΝΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Με ιδιαίτερη χαρά και ένδιαφέρον διάβασα τη νέα έκδοση του περιοδικού «Μικροχωρίτικα Γράμματα».

Η δραστηριότητα της Άδελφότητάς σας άν και δέν είναι καινούργια, εκ των πραγμάτων φαίνεται ότι δλοένα γίνεται και πιο έντονη. Ένα παράδειγμα άκόμα είναι και ή επιμελημένη έκδοση του περιοδικού που θα άποτελέσει κρικό για να συνδέσει και να πληροφορεί όλους τούς Μικροχωρίτες της διασποράς.

Προσωπική μου γνώμη είναι, ότι ή πρόσδος κάθε Εύρυτανικού χωριού είναι και επέκταση και πρόσδος των γειτονικών χωριών και άντιστρόφως.

Σάν ένα Μεγαλοχωρίτης με ρίζες και άπ' τό Μικρό Χωριό αισθάνομαι τον ίδιο σύνδεσμο και άγάπη και για τά δύο.

Η τραγωδία του 1963 που δρήκε τό όμορφο Μικρό Χωριό, και με την όποία ή τύχη χτύπησε ιδιαίτερα σκληρά την οικογένεια της συζύγου μου Έλένης (τό γένος Ν. Κοιτογιάννη), έμεινε ανεξίτηλη στη μνήμη όλων μας.

Δέν νομίζω ότι χρειάζονται έπαινοι για τά όσα έχουν γίνει μετά τό πέσιμο, γιατί τά έργα μιλούν μόνα τους. Έκείνο που ίσως — άν μοι επιτρέπεται — που φαίνεται έξ ίσου άναγκαίο στοιχείο για πρόσδο' όχι μόνο ύλική, αλλά και κοινωνική και κυρίως είναι πιστεύω ή συνονή, ένότητα και όμόνοια. Πέρα άπ' αυτό όπως γράφω και παραπάνω χρήσιμη είναι και ή θετική συνεργασία και ευγενής άμιλλα μεταξύ γειτονικών χωριών για τό κοινό συμφέρον της Εύρυτανίας.

Σας έσωκλείω μία εργασία την όποία έγραψα σέ συνεργασία με τον κ. Παν. Κωστοπαναγώτη (Έθν. Τράπεζα). Λόγω της πολυετούς διαιονής μου στο έξωτερικό και έπειδή ή φύση της εργασίας μου ήταν σχετική, πι-

στεύω ότι τὸ περιεχόμενο εἶναι διαφωτιστικό τόσο γιὰ τοὺς Εὐρυτάνες ἐδῶ, ὅσο καὶ γιὰ ἐκείνους πού ζοῦν καὶ ἐργάζονται στὸ ἐξωτερικό, καὶ θὰ παρακαλέσω τὴ σύνταξη ὅπως φιλοξενήσει τὸ ἄρθρο αὐτὸ στὶς στήλες του.

Εὐχαριστῶ

Μὲ τιμὴ

Γεώργιος Κ. Σταυράκης

Θεσσαλονίκη, 6.6.1979

Ἀγαπητοί μου φίλοι, χαίρετε,

Ἐγίαινω καὶ ὑγιαίνω γιὰ σᾶς ποθῶ. Μόλις ἔλαβα τὸ γράμμα σας μὲ τὴν ἀπόδειξη καὶ τὰς πληροφορίες πού ζητᾶτε καὶ σᾶς ἀπαντῶ ἀμέσως.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα τὰ «Μικροχωρίτικα Γράμματα» τὰ ἔλαβα ἐδῶ καὶ 20 περίπου μέρες, ἀλλὰ δὲν σᾶς ἀπήντησα περιμένοντας γράμμα σας. Λοιπὸν καθὼς ἄκουσα καὶ καθὼς ρώτησα πῆραν κάμποσοι τὸ περιοδικό σας. Θὰ μάθω περισσότερες

πληροφορίες καὶ θὰ σᾶς ξαναγράψω.

Λοιπὸν ἀγαπητοί μου φίλοι, λόγια δὲν βρῶσκω νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰ βαθειὰ καὶ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου γιὰ τὰ «Μικροχωρίτικα Γράμματα». Κάθε ἄλλο ἔντυπο πού μᾶς στέλνατε ἦτο ἓνα ἀπλὸ ἔντυπο μὲ ὀρισμένες πληροφορίες γιὰ τὸ χωριό μας. Αὐτὸ ὅμως, τὰ «Μικροχωρίτικα Γράμματα» εἶναι ὀλόκληρο τὸ Μικρὸ χωριό, μὲ τοὺς πόθους καὶ τὰ ὄνειρά του, μὲ τὸ παρελθόν του καὶ τὸ παρόν του. Ἐγώ, τὸ ἔχω ἀπάνω στὸ κομοντίνιο μου καὶ κάθε πρωτὸ τὸ διαβάζω καὶ ζῶ νοερά μὲ τὸ ἀγαπημένο μου χωριὸ καὶ πνευματικὰ μὲ προσφιλῆ καὶ ἀγαπητὰ πρόσωπα. Ζῶ μὲ τὴν γλυκεῖα νοσταλγία τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν ἐνημέρωση τοῦ παρόντος.

Ταχυδρομικῶς σᾶς στέλνω, μέσα στὸ γράμμα ἐννοεῖται, 200 ροχ. γιὰ τὴν συνδρομὴ καὶ νὰ μὲ γράφετε ἀμέσως συνδρομητὴ καθὼς καὶ κάθε πότε νὰ τὰ στέλνω. Μὲ ἀγάπη, σᾶς φιλῶ ὅλους πέρα γιὰ πέρα.

Δ. Σ. ΝΤΕΛΗΣ

Ο ΕΥΡΥΤΑΝΑΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

Συνέχεια ἀπ' τὴ σελ. 31

ἀμοιβαίας συνεργασίας ἀνάμεσα στὴν Εὐρυτανία καὶ τὸν ξενιτεμένο. Σήμερα ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη ἀλλὰ καὶ ζωντὸ ἐνδιαφέρον γιὰ νὰ θεσπισθεῖ ἓνας ἀριθμὸς ὑποτροφιῶν γιὰ Εὐρυτάνες νέους πού ἔχουν οἰκονομικὴ ἀνάγκη γιὰ σπουδὲς σὲ Ἑλληνικὰ Πανεπιστήμια.

Ἀργότερα θὰ δημιουργηθοῦν καὶ ἄλλες προϋποθέσεις ὥστε τὸ ἔργο νὰ καλύπτει ὀλόκληρη τὴ σφαῖρα τῶν ἀναγκῶν καὶ νὰ γίνουν εἰσηγήσεις σὲ ἀρμόδιους ἰδιωτικούς καὶ κρατικούς φορεῖς γιὰ τὶς ἐξαιρετικὲς προοπτικὲς πού προσφέρει ἡ Εὐρυτανία γιὰ ἐπενδύσεις κεφαλαίων.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε ὅτι τὸ 1/2 περίπου τῶν Εὐρυτάνων ζεῖ καὶ ἐργάζεται ἐκτὸς Ἑλλάδος καὶ διψοῦν γιὰ στενότερη ἐπικοινωνία καὶ ἐνημέρωση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς πατρίδας.

Τὸ τεράστιο θέμα τῆς μετανάστευσης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαντληθεῖ στὶς λίγες αὐτὲς γραμμές.

Ἡ ἀφαίμαξη τοῦ ἔθνους μὲ ἀντιστάθμισμα τὴν εἰσαγωγὴ συναλλάγματος εἶχε σὰ συνέπεια τὸ ξερίζωμα. Μιὰ ἀνάλυση στὸ πολὺ σοβαρὸ θέμα αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει ὀλόκληρο κεφάλαιο καὶ δοθέντος χρόνου θὰ προσπαθήσω νὰ δώσω μιὰ πληρέστερη εἰκόνα ἀπὸ ἔρευνες πού ἔχουν γίνεῖ στὶς χῶρες αὐτές, οἱ ὁποῖες ἀναλύουν σὲ βάθος ὅλες τὶς πτυχὲς στὰ ἰδιόρρυθμα προβλήματα τοῦ Μεσογειακοῦ μετανάστη.

ΜΑΣ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ

ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Τὸ Δ. Σ. τῆς Ἀδελφότητας εὐχαριστεῖ ὅλους ὄσους ἀνόνημα ἢ ἐπόννημα ἐπισχύνον τὸ Μουσεῖο καὶ τὴ Βιβλιοθήκη τῆς Πνευματικῆς Γωνιάς, ἀποστέλλοντας βιβλία, φωτογραφίες, παλαιὰ σκευὴ κλπ. Οἱ τελευταῖες προσφορῆς πὸ λάβαμε ἦταν τῶν:

Γιὰ τὴ Βιβλιοθήκη (βιβλία):

1. I. Ζαχαροπούλου (Λαμία).
2. Φ. Κλεάνθη (Ἀθήνα, ἐφ. τὰ «Νέα»)
3. I. Παπαστάθη (Ἀθήνα).

Γιὰ τὸ Μουσεῖο:

1. Κώστα Προϊόβολου, ἕνα πολιτικό κυριασένιο σεντούκι καὶ πολλὰ ἄλλα εἶδη.
2. Παν. Βενέτη καὶ I. Τσιναῖ (παλαιὰ σκευὴ Τσιμοβαγγελάνας).
3. Παν. Ζησίμου (διάφορα σκευὴ παλαιά).
4. Ἰωάν. Λαῖνη (ἕνα παλιὸ κυνηγετικὸ ὄπλο).
5. Εὐτυχία Μπούρα (ἕνα σαμάρι).

ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Δημ. Β. Διάτης, εἰς μνήμην Βασιλείου Διάτη καὶ Μαρίας Χονδροῦ δολλάρια ΗΠΑ 200 ἢ δρχ. 7.252

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

1. Γεωργίου Δ. Στάθη, ἱερέως: «Ἀπὸ τ' Ἀγαφῶ», ἦτοι ἡ ἀγγραφὴ ἱστορίας, παλαιά, νεώτερα καὶ σύγχρονος τῶν θρυλικῶν Ἀγρῶν, τῆς Πίνδου,

Δημ. Ντελῆς, εἰς μνήμην Ἀθανασίου Πλάκα (1000), Δημητρίου Θάνου (1000), Ἰωάννου Κομπορόζου (1000) καὶ ἑξαδέλφων Ἀνδρέα, Παναγιώτη, Ἰωάννου καὶ Νικολάου Δημοπούλου (10000), ἦτοι σύνολον δρχ. 4.000

Ἰωάν. καὶ Βασιλικὴ Κεράνη, εἰς μνήμην Κώστα Γιουρνᾶ δρχ. 2.000

Κλεομ. Σ. Κουτσούκης, εἰς μνήμην Σπύρου Κουτσούκη καὶ Δημητρίου Παπαδημητρίου δρχ. 2.000

Πέτρος Μπάρας δρχ. 2.000

Γεώργ. Παπαθανασίου δρχ. 2.000

Μαρία Μ. Τσιροπούλου (τὸ γένος Ζωγράφου) δρχ. 1.500

Δημ. Ν. Πολύζος, δολλάρια ΗΠΑ 30 ἢ δρχ. 1.085

Κώστας Α. Γιουρνᾶς, εἰς μνήμην Κώστα Γιουρνᾶ δρχ. 1.000

Σοφία Καρελλᾶ δρχ. 1.000

Ἀθαν. καὶ Χρυσούλα Κεράνη, εἰς μνήμην Κώστα Γιουρνᾶ δρχ. 1.000

Δημ. Κρίκου, εἰς μνήμην Κώστα Γιουρνᾶ, δρχ. 1.000

Ἐλευθερία Οὔτουντζῆ, δρχ. 1.000

Μαργίτσα Α. Πλάκα, εἰς μνήμην Ἀθανασίου Πλάκα, δρχ. 1.000

Ἰωάννης Ζορμπαλάς, δρχ. 500

Δημήτριος Οὔτουντζῆς, δρχ. 300

Γιὰ ἐνίσχυση τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ «Μικροχωρικά Γράμματα».

1. Καπν/ία Κεράνη 5.000

2. Γ. Δημόπουλος 2.000

3. Χρ. Θάνος 1.000

4. I. Διάτης 1.000

5. Δημ. Ντελῆς 200

τῆς Ἀργιθέας καὶ τῶν χωριῶν τῆς. 2α ἐκδοση ἐπισημμένη καὶ βελτιωμένη.

Ἐν Νητηρότ, Μίτσιγχαν Η.Π.Α. 1971, σελ. 310.

2. Τοῦ ἴδιου συγγραφέα: «Ἡ Ἡπειρος 1805—1810. Ἀπὸ τὸ

Ἡμερολόγιο τοῦ Ἄγγλου περιηγητοῦ Γουίλιαμ Λήκ. Ἐν Ἀθήναις 1976, σελίδες 222.

Συγχαίρομε τὸν σιδεσιμώτατο π. Γεώργιο γιὰ τὶς ἀξιόλογες αὐτὲς ἐργασίες του, πὺν περικλείουν γνώση καὶ μόχθο καὶ προπαντὸς ζήλο καὶ ἀγάπη γιὰ τὴ γενέθλια γῆ. Τόσο τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ἄγγλου περιηγητῆ πὺν μὲ δεξιότητες μετέφρασε, ὅσο καὶ ἡ πρωτότυπη ἐργασία του γιὰ τ' Ἄγραφα πλουτίζουν τὴν ιστοριογραφία τῆς περιοχῆς καὶ ἀποτελοῦν ἀπαράτητα βοηθήματα σ' ὅσους θὰ ἤθελαν νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν ἱστορία τῶν Ἀγράφων καθὼς καὶ τῆς Ἡπείρου, πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821.

3. Διὸ ἄλλες ἐργασίες πὺν λάβαμε καὶ ἀξίζει νὰ ὑπεθυμίσουμε ἐδῶ, γιὰ ὅσους δὲν τὶς ἔχουν, ἴσως, ὑπόψη τους εἶναι : Παναγιώτου Κ. Βλάχου: Ἐὐγένιος ὁ Αἰτωλὸς καὶ τὸ φερόνυμον Ἐλληνομονοῦσεϊον (Πνευματικὸν Κέντρον Καρπενήσιου). Ἀθήναι 1976. Ἐνας πολῦτιμος τόμος ἀφιερωμένος στὴ ζωὴ καὶ δράση τοῦ Εὐγένιου τοῦ Αἰτωλοῦ, πὺν ἔζησε καὶ δίδαξε στὴν Ἐθρυτανία τὸν καιρὸ τῆς Τουρκοκρατίας (1595—1682).

Ὁ κ. Π. Κ. Βλάχος, Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ. Ἐκπαίδευσος μὲ ἐμβριθεία καὶ ἱστορικὴ τεκμηρίωση σκιαγραφεῖ τὸν ἔξοχο αὐτὸν ἐκκλησιαστικὸ ἄνδρα, πὺν σύνδεσε τὸ ὄνομά του μὲ τὶς περιφημὲς σχολῆς τῶν Ἀγράφων. Ἡ μελέτη μὲ τὶς ἀναφορὰς τῆς στοὺς σπουδαιότερους μαθητὲς τοῦ Εὐγένιου, τὶς σχολῆς τῶν Ἀγράφων καὶ γενικὰ τὴν Ἐθρυτανία κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας ἀποτελεῖ συμβολὴ στὴν ἐρυθρτερὴν ἱστοριογραφία τῆς περιοχῆς.

Ὁ κ. Π. Κ. Βλάχος, σὰν ἓνα ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς ἰδρύσεως καὶ πρῶτος πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου μᾶς δίνει στὸ δεύτερο μέρος τοῦ τόμου, τὸ ἱστορικὸ τῆς ἰδρύσεως καθὼς καὶ σύντομα βιογραφικὰ σημεῖωματα εὐεργετῶν τοῦ Συνδέσμου, καὶ γενικὰ τὴ δράση ἀπὸ τὴν ἰδρυσὴ του (1964). Ὁ τόμος αὐτὸς πιστεύουμε, θὰ

προσελκύσει τὸ ἐνδιαφέρον ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴ καὶ ὕλικὴ ὑποστήριξη πὺν ἀξίζει αὐτὴ ἡ ξεστὴ πνευματικὴ γωνιά μέσα στὴν καρδιά τῆς Ἐθρυτανίας.

4. Κώστα Σερ. Κρικέλλη : Μολόχα — Δολοπία — Ἄγραφα (Ἀθήνα, 1974). Ὁ συγγραφέας, συνταξιούχος δάσκαλος, κ. Κρικέλλης, σύντομα καὶ περιεκτικὰ δίνει τὸ ἱστορικὸ καὶ τὴ σύγχρονη εἰκόνα τῆς Μολόχας, ἀπὸ τὴν ὁποία κατάγεται, καθὼς καὶ τῶν παιδιῶν τῆς, πὺν ἔχουν νὰ παρουσιάσουν μιὰ πλούσια δράση, τόσο στοὺς ἐθνικοαπελευθερωτικὸς ἀγῶνες, ὅσο καὶ στὴν ἰδιωτικὴ καὶ κοινοτικὴ ζωὴ.

Ἐκτὸς ἀπ' τὴ Μολόχα ὁ συγγραφέας ἐπιχειρεῖ καὶ μιὰ ἐμπειριστατωμένη ἀναλυτικὴ τοπογραφία τῆς γύρω περιοχῆς (Δολοπία — Ἄγραφα) πὺν καθιστᾷ τὴν ἐργασία του ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρουσα γιὰ τὸν ἱστορικὸ τῆς περιοχῆς τῶν Ἀγράφων καὶ τῆς Ἐθρυτανίας γενικότερα.

**
**

ΕΥΘΥΜΕΣ

ΠΑΛΙΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Κάποτε παλιὰ σὲ μιὰ συνηθισμένη γυναικεία συντροφιά, πὺν σχολίαζε τὰ πιπεράτα νέα τοῦ χωριοῦ, κάποια ἀπὸ τὴν παρέα βέλησε νὰ παραπονεθεῖ, μὲ κρυφὴ ὄμωσ περιφάνεια, γιὰ τὴ νυχτερινὴ δραστηριότητα τοῦ ἄντρα τῆς πὺν ἐνοχλοῦσε καὶ δὲν τὴν ἄφηγε νὰ κοιμηθεῖ ὄλο τὸ βράδυ, ὁπότε τὸ καρφί, ἡ μακαρίτισσα ἡ Ζαχαρογιάργ..., τὴ συμβούλεψε μὲ κατανόηση:

«Ἄς τὸν Χ'στιανὸ νὰ μπλιατσάναίε!!»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ - ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ

ΟΙ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Φέτος επισκέφθηκαν την Ελλάδα και έμειναν λίγο ή πολύ στο χωριό πολλοί Μικροχωρίτες από την Αμερική, όπως οι (με αλφαβητική σειρά):

Κατίνα Γιαπάνη (γένος Ε. Χονδρού) με τον άνδρα της και την κόρη της.

Γιάννης Γιρνιάς με τη γυναίκα του και τις κόρες του.

Κώστας Άρ. Γιρνιάς.

Φρόσω Ζυγιάρη (γένος Ι. Κουτσούκη) με τις κόρες της.

Φωτεινή Ζούλα (γένος Καλατζή με τα παιδιά της).

Παν. Ζωγράφος, με την οικογένειά του.

Μαρία Καούρα (γένος Ν. Σιδέρη) με τα παιδιά της.

Άλίκη Καραγκούνη (γένος Πολύ-

Γεώργιος Δ. Μπακατσιάς με την οικογένειά του.

Μαργαρώ Μ. Μουχρίτσα (από τον Καναδά).

Τάκης Ν. Πολύζος με τη γυναίκα του και τον γιό τους Ανδρέα.

Φανίτσα Ν. Πολύζου.

Κώστας Δ. Πιρόβολος με τη γυναίκα του.

Έλλη Σουλιώτου (γένος Τσατσαράγκου) με τον άνδρα της και τα παιδιά της.

Γιάννης Α. Χαμπερής με τη γυναίκα του και τα παιδιά τους.

ΜΝΗΜΗ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

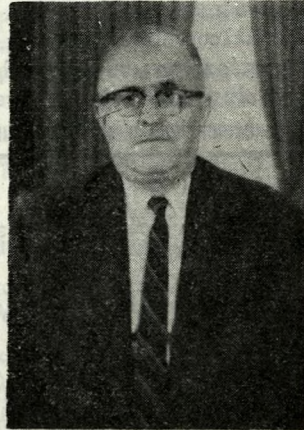
Κοντά σε άλλα μνημόσυνα, που έγιναν φέτος στο χωριό για την ανά-

Ι. Κομματᾶς

Δ. Παπαδημητρίου

Γ. Κυρίτσης

ζου) με την κόρη της.

Νίκη Α. Κουτσούκη με τα παιδιά της.

Ροδάνθη Γ. Κυρίτση.

Φωτεινή Β. Λιάπη.

Άριστειδης Ι. Μίχος με τη γυναίκα του και τα παιδιά τους.

παυση της ψυχής προσφιλών προσώπων ήταν και αυτά που αφορούσαν τρεις πρώην Προέδρους της Κοινότητας του Μικρού Χωριού, όπως το Γεωργίου Ν. Κυρίτση στις 5 Αυγούστου 1979, του Ιωάννου Ν. Κομματᾶ στις 12 Αυγούστου και του Δημητρίου Μ.

Παπαδημητρίου στις 19 Αυγούστου 1979.

Αξίζει να μνημονεύσουμε με δυο λόγια κι από τις στήλες αυτές τους τρεις Προέδρους, που ο καθένας τους με τον τρόπο του έπαιξε σημαντικό ρόλο στα κοινοτικά μας ζητήματα από το 1920 και μετά.

1. Ο Γιάννης Ν. Κοιμιατᾶς ήταν γόνος παληᾶς οικογένειας Μικροχωριτών, που διατήρησε ανέκαθεν ζωηρό ενδιαφέρον για τὰ κοινά. Ο ἴδιος, κατὰ κοινή ὁμολογία ὑπῆρξε, στή δεκαετία τοῦ 1930 ἕνας ἐνθουσιώδης, πρωτοποριακός και ἐπιτυχημένος Πρόεδρος. Στή διάρκεια τῆς προεδρείας του (1934-36) τὸ χωριὸ ἀλλάζει ὄψη. Μετὰ τὴν προεδρική θητεία του, λίγο πρὶν ἀπ' τὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ἔφυγε στήν Ἀμερική ἀπ' ὅπου δὲν ξαναγύρισε!.. (Πέθανε ἐκεῖ τὸ 1974).

2. Ο Γεώργιος Ν. Κυρίτσος ἦταν γιὸς τοῦ Νικολάου Κυρίτση, πού σὰν ἠ πρόεδρος τῆς Κοινότητας ἐκτελέστηκε ἀπὸ τοὺς Ἴταλούς τὸ 1942 στίς Λόγγοβες μαζί με τὸν ἀντιπρόεδρο και ἄλλους Μεγαλοχωριτες. Ὅπως και ὁ πατέρας του συνέχισε τὴν παράδοση τῆς οἰκογένειας, πού με γενάρχη τὸν

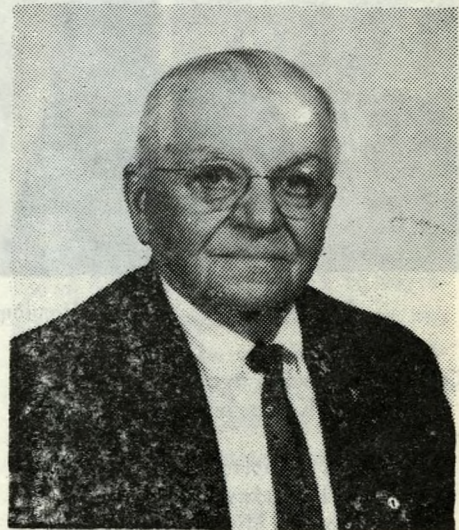
Κυρτσονικολάκη, μικρὸ καπετάνιο τοῦ 1821, ἀναμίχθηκε ἐνεργὰ πάντα στὰ Κοινοτικά ζητήματα. Διετέλεσε ἀρκετὰ χρόνια Γραμματέας τῆς Κοινότητας (1925-32) και σὲ μιὰ δύσκολη χρονιά τὸ 1945, ἔτος ἀνασυγκρότησης, ἔγινε Πρόεδρος. Μετανάστευσε στήν Ἀμερική τὸ 1951 και γύρισε τὸ 1967. Πέθανε στή Θεσσαλονίκη τὸ 1973. Εἶγε διατελέσει ἐπίσης ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ. Σ. τῆς Ἀδελφότητας.

3. Ο Δημήτριος Μ. Παπαδημητρίου γόνος τῆς οἰκογένειας τῶν Ζοριπλαίων, πού ἔπαιξε σημαντικό ρόλο στὸ Μικρὸ Χωριὸ πρὶν και μετὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, ἦταν ἄ γλωσσολόγος τοῦ χωριοῦ, ἀξιωματικὸς ἀστυνόμου ἀλλὰ και ὁ ἐπιδέξιος τεχνίτης πού πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο ἐγκατέστησε τὴν πρώτη γεννήτρια πού ἔφερε ἠλεκτρικὸ φῶς στὸ Μικρὸ Χωριὸ. Διετέλεσε Πρόεδρος στὰ δύσκολα πρῶτα χρόνια μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου (1946) βοηθώντας ἔτσι στήν ἀνασυγκρότηση, τὸ ἔργο του δρόμου ἀπ' τίς Γκρεμενίτσες, ἐπινοήθη χρήση βοηθημάτων κ.ἄ. Πέθανε ἐν πλῆθ και ἐτάφη στή Ζένη τῆς Σ. Ἀραβίας τὸ 1959.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Στίς 2 Αυγούστου πέθανε και κηδεύτηκε στὸ Μικρὸ Χωριὸ ὁ ὑπερογκοκοντούτης Κώστας Α. Γιορνᾶς μετὰ ἀπὸ σύντομη νοσηλεία, λόγω γαστρορραγίας.

Ὁ θαλερός, ἀγαπητὸς σὲ ὅλους μπάμπια - Κώστας, ἦταν φανατικὸς κυνηγὸς και ἐρασιτέχνης φαρᾶς. Στὰ 87 του ἀκόμη χρόνια ἔπαιρνε τὸ δίκαννο στὸν ὄμο και πήγαινε γιὰ κυνήγι στίς Γουρνες, Ἀη-Σώστη κλπ. Ἐμεινε πάνω ἀπὸ μισὸ αἰῶνα στήν Ἀμερική ὅπου, ὅπως ἔλεγε καλοπέρασε και ἔφθασε μάλιστα νὰ γίνει και βοηθὸς σερίφη! Ποτὲ δὲν σταμάτησε τὸ κυνήγι και τὸ φάρμακα και στήν τακτική του αὐτὴ ἀπέδιδε συχνὰ ὅτι αὐτὸς μόνος γύρισε ζωντανὸς ἀπ' τὴν Ἀμερική ἀνάμεσα σὲ

Κώστας Γιορνᾶς.

δώδεκα άλλους, που πήγαν μαζί να κα-
ξαντήσουν, γύρω στα 1920.

Τού άρεσε να λέει ιστορίες της Ά-
μερικής, στο Χάνι και σ' όσους δέν τον
πίστευαν έδειχνε τήν φωτογραφία με
στολή σερίφη, τήν ταυτότητα, κ.ά. "Ό-
λοι θα θυμούμαστε τον μπάρμπα Κώ-
στα με τὸ μείλιχο ύφος του και τήν
προθυμία για συζήτηση, ύποδειξεις και
συμβουλές βγαλμένες από τήν πλούσια
πείρα του στα Ξένα.

*
**

ΧΑΘΗΚΕ ΠΡΩΨΡΑ

Ο Κώστας Δ. Ντζούφρας θρήκε ά-
δικο χαμό, όταν τὸ αυτοκίνητό του έ-

πεσε κάτω σέ μιὰ γέφυρα έξω άπ' τὸ
χωριό Βίτολη. Ήταν στο άνθος τής ή-
λικίας του (30 χρονών), και ύποσχό-
ταν πολλά για τὸ χωριό. Οί Μικρο-
χωρίτες είχαν δείξει τήν έμπιστοσύνη
τους σὸ πρόσωπό του και στήριξαν
πολλές έλπίδες σ' αὐτόν ψηφίζοντάς
τον πρώτο Κοινοτικό Σύμβουλο στίς
περυσινές Κοινοτικές έκλογές.

ΝΕΟΝΥΜΦΟΙ

Θερμές εύχές στούς νεόνυμφους:

1. Αναστάσιο και Σπυριδούλα Πάλ-
λα (24.6.79).
2. Δημήτριο και Σωτηρία (γένος Β.
Πριτσιόλα) Μπάκα (29.7.79).
2. Νίκο Σ. Κυρίτση και Εύανθούλα
Εθαγγελσκόστα (άπό Ραυτόπουλο)
στίς 7.10.79.

ΠΑΡΑΒΩΝΙΑΣΜΕΝΟΙ

Ήπίσης θερμά συγχαρητήρια και
καλά στέφανα σ' όσους μάθαμε ότι άρ-
θρωνιάστηκαν, όπως:

1. Νίκο Δ. Παπαδημητρίου και Δή-
μητρα Θ. Κανδηλάρη (άπό Κορυσά-
δες) στίς 15.4.79.
2. Γρηγορία Κ. Βίγλα και Β. Μα-
νωλάκο.

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΑΚΟΥΔΑΣ (25 Αύγουστου 1823)

Μέ πρωτοβουλία τών Συλλόγων «Πανευρυτανική Ένωση», «Η Καλλια-
κούδα», και Μεγάλου Χωριού, Άνιάδας, Συγκρέλλου, συστήθηκε πριν άπό
καιρό Οργανωτική Έπιτροπή με πρόεδρο τόν Δήμαρχο Καρπενησιού κ. Σ.
Λέφα και μέλη τοπικούς παράγοντες τών κοιτινών προς τήν Καλλιακούδα
χωριών για τήν έγκατάσταση και έγκαίνια Μνημείου στή Ράχη τής Καλ-
λιακούδας, σέ ανάμνηση τής φοβερής μάχης τού 1823, όπου οί Έλληνες
νικήθηκαν άπό τούς Τούρκους.

Στίς 26 Αύγουστου 1979 τὸ πρωί (παρά τή διαρκή βροχή) μετά άπό
έπιμνημόσυνη δέηση, στήν όποία χοροστάτησε ὁ Μητροπολίτης Εύρυτανίας
κ. Νικόλαος, έγινε ή αποκάλυψη τού Μνημείου άπό τόν Νομάρχη Εύρυτα-
νίας κ. Κιουπκιολή. Ο κ. Εθαγγελσκόστα, Γενικός Έπιθεωρητής Μ.
Έκπαιδευσεως, σέ ώραία έμιλία του, ανέπτυξε τὸ ιστορικό τής μάχης.

Στήν επιβλητική αὐτή τελετή, τήν Κοινότητα εκπροσώπησε ὁ Πρόε-
δρος κ. Ε. Παπαδής με μέλη τού Κοινοτικού Συμβουλίου και τήν Άδελφό-
τητα ὁ κ. Γ. Δημόπουλος, τόν όποϊον συνώδευσαν και πολλά μέλη τής Ά-
δελφότητας. Παραθέτουμε τὸ ιστορικό τής μάχης:

«Οἱ Σουλιῶτες τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, μετὰ τὸ θάνατό του, ἀναγνώρισαν ἀρχηγό τους τὸν ἀδελφὸ του Κώστα, ὁ ὁποῖος κατὰ ἕνα τρόπο γινόταν ἔτσι καὶ γενικὸς ἀρχηγὸς ὅλου τοῦ στρατοπέδου. Τὴν ἀρχηγία ὅμως διεκδικούσε πλέον ὁ Ζυγούρης Τζαβέλλας. Στὴ διένεξη ἔδωσε λύση ὁ γενικὸς ἑπαρχος Κ. Μεταξᾶς γράφοντας στὸν Κόστα Μπότσαρη νὰ πάη στὸν Βλοχὸ καὶ νὰ πιᾶσθαι τοῦ Ἀλαϊμπει τὰ γεφύρια. Ἔτσι εὐσχημα ὁ Μεταξᾶς ἀναγνώριζε ἀρχηγὸ τοῦ στρατοπέδου τὸν Ζυγούρη ποὺ διέθετε μεγαλύτερη δύναμη καὶ εἶχε καὶ τὴν ὑποστήριξη τῶν ντόπιων καπεταναίων, ἐπειδὴ εἶχε ἐκδηλώσει τὴν πρόθεσή του νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἐχθρὸ σὲ νέα κοντὰ στὸ Καρπενήσι θέση. Ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες ἔφθασε ἀπὸ τὰ Ἄγραφα στὸ Καρπενήσι καὶ ὁ Μουσταῆς. Στὸ ἔξῃς οἱ Ἕλληνες ὄπλαρχηγοὶ εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν ἐνωμένους τὲς ἐχθρικές δυνάμεις. Ἀλλὰ ὁ Ζυγούρης Τζαβέλλας, παρὰ τὴν προχωρημένη ἡλικία του, ἦταν ἀποφασισμένος νὰ δεῖξῃ ἀνάλογη εὐψυχία πρὸς ἐκείνη τοῦ Μάρκου. Μαζὶ μὲ ἄλλους ντόπιους ὄπλαρχηγούς ἔπιασε θέσεις καὶ περίμενε τὸν ἐχθρὸ στὸ ὄρος Καλιακούδα, 4 ὧρες στὰ νότια τοῦ Καρπενησίου. Ἐκεῖ ἔφθασαν καὶ 300 Πελοποννήσιοι ὑπὸ τὸν χιλίαρχον Ροδόπουλο σταλμένοι ἀπὸ τὸν στρατηγὸ Ἀνδρέα Λόντο, ποὺ ὁ κυβέρνηση εἶχε διατάξει νὰ περάσῃ στὴ Δυτ. Στερεὰ μὲ 2.000, καθὼς καὶ 200 ὑπὸ τὸν Νικολάκη Κοντογιάννη, γιὸ τοῦ γνωστοῦ καπετάνιου Μήτσου Κοντογιάννη, καὶ ἄλλοι 200, σταλμένοι ἀπὸ αὐτόν, ὑπὸ τὸν Καστανιώτη, ὅπως καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὰ Κράβαρα, ὥστε ἡ συνολικὴ δύναμη νὰ φθάσῃ τὲς 2.500. Ἐκεῖ ὁ Μουσταῆς, ἐπειδὴ δὲν ᾔθελε νὰ προχωρήσῃ προτοῦ ἐξασφαλίσῃ τὰ νῶτα του, προσέβαλε τὴν ἑλληνικὴ δύναμη στὶς 28 Αὐγούστου. Οἱ Ἕλληνες ταμπούρωθηκαν στὸ ὄρειο καὶ ὀμαλῶτερο σημεῖο τῆς θέσεως ποὺ διάλεξαν γιὰ νὰ ἀποκρούσουν τὸν ἐχθρὸ, ἐνῶ

στὸ νότιο καὶ ἀπόκρημνο ἔστειλαν τὸν Σιαδῆμα καὶ τὸν Ἰ. Γιολδάση μὲ 200 ἄνδρες γιὰ νὰ φυλάξουν ἕνα δύσβατο στεγνὸ. Ἔτσι ἡ θέση τῶν Ἑλλήνων «ἀπέβαινε ἰσχυροτάτη καὶ σχεδὸν ἀπόρητος». Πράγματι ἀπέκρουσαν δύο ἢ τρεῖς ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε πολλὰς ἀπώλειες. «Ὁ ἴδιος ὁ Μουσταφᾶς ἔφιππος καὶ ξιφῆρης ἐδίαιζε τοὺς θαρβάρους διὰ νὰ εἰσπληθῆσουν εἰς τὰ ἑλληνικὰ ταμπούρια. Ἡ μάχη». Ἡ μάχη ὅμως πῆρε δυσάραστη τροπὴ γιὰ τοὺς Ἕλληνες, ὅταν 400 ἐχθροὶ ἀνέβηκαν ἀπὸ τὸ νότιο μέρος ἕνα ἀπόκρημνο μονοπάτι, ποὺ ἄφησαν ἀφύλακτο ὁ Σιαδῆμας καὶ ὁ Γιολδάσης, καὶ τοὺς προσέβαλαν ἀπὸ τὰ νῶτα. Οἱ Ἕλληνες, κυκλωμένοι πλέον, ἐπιχείρησαν νὰ διασπάσουν τὸν κλοιὸ μὲ γιουρούσι στὸ μέσο τῆς ἐχθρικής παρατάξεως γιὰ νὰ σωθοῦν. Ἐγίνε ἄγρια συμπλοκὴ σῶμα πρὸς σῶμα κατὰ τὴν ὁποία «ἔπεσαν ἐνδόξως» ὁ Ζυγούρης Τζαβέλλας, ὁ Νικολάκης Κοντογιάννης, ὁ Δῆμος Κίτσιος, ὁ Καστανιώτης καὶ 150 παλλικάρια. Ἡ ἀπώλεια τῆς μάχης ἀποδόθηκε στοὺς Σιαδῆμα καὶ Γιολδάση ποὺ κατηγόρηθηκαν γιὰ σκόπιμη ἐγκατάλειψη τῆς θέσεώς τους. Ὁ δρόμος πρὸς τὸ Μεσολόγγι ἦταν πλέον ἀνοιχτὸς γιὰ τὸν ἐχθρὸ. Ὁ Μουσταῆς, ἀφοῦ παρέμεινε στρατοπεδευμένος στὸ χωριὸ Ἀνιάδα μέχρι νὰ προσκυνήσουν οἱ γύρω ἐπαρχίες Καρπενησίου, Κραθάρων καὶ Ἀποκούρου, ἔχοντας ἐνισχύσει καὶ τὲς δυνάμεις του μὲ στρατιῶτες τοῦ πασᾶ Ναυπάκτου καὶ Κάρλεϊ Ἰσμαήλ, προχώρησε καὶ ἔφθασε στὸ Βραχώρι (Ἄγρινο). Φόβος καὶ τρόμος ἐπικράτησε σὲ ὅλη τὴν Αἰτωλοακαρνανία. Ὁ λαὸς ἔφευγε πρὸς τὰ βουνά, τὸ Μεσολόγγι καὶ τὸ Ἀνατολικὸ (Αἰτωλικὸ), τὰ μόνα ἀνυπότακτα μέρη τῆς Δυτικῆς Στερεᾶς. Οἱ Ἕλληνες ὄπλαρχηγοὶ πῆραν θέσεις μέσα στὸ Μεσολόγγι γιὰ νὰ ἀποκρούσουν τὸν πληθυσμὸ. Τὰ γυναικόπαιδα τῆς πόλεως στάλθηκαν στὸ νησί Κάλαιμος ποὺ ἦταν ὑπὸ τοὺς Ἄγ-

γλους.

Ἡ κατάληψη ὁμῶς τοῦ Μεσολογίου δὲν ἤταν εὐκολή. Μὲ τοὺς ἐνοπλοὺς ὑπερασπιστὲς του καὶ τὸ τεῖχος ἐπισκευασμένο ἀπὸ μῆγες μποροῦσε νὰ ἀντέξῃ, παρὰ τὸν θαλάσσιο ἀποκλεισμό του ἀπὸ ἐχθρικά πλοῖα. Ὁ καπουδαν πασάς θρυσκόταν στὴν Πέτρα καὶ εἶχε ἤδη ἀπὸ τὰ τέλη Ἰουλίου ἐνοχλήσει τὴν περιοχή μὲ ἄνδρες ποὺ εἶχε ἀποδιβάσει καὶ εἶχαν ἀποκρούσει μὲ ἐπιτυχία οἱ Ἕλληνες στὸ Κρουνέρι, στὸ Μποχώρι καὶ στὸ Γαλατὰ.

**

ΜΝΗΜΗ ΑΝΤΡΕΑ ΤΣΙΑΠΕΡΑ

Σὲ μιὰ συγκινητική, σεμνὴ τελετὴ ἔγιναν στὶς 12 Αὐγούστου στὸ Μουζήλο τὰ ἐγκαίνια τῆς προτομῆς τοῦ αἰμυνηστοῦ Διδασκάλου Ἀνδρέα Δημ. Τσαπέρα ἐκλεκτοῦ τέκνου τοῦ Μουζήλου καὶ τῆς Εὐρυτανίας, ἰδρυτῆ καὶ πρώτου

Προέδρου τοῦ Συλλόγου τῶν ἀπανταχοῦ Μουζηλιωτῶν.

Ὁ χώρος εἶναι πολὺ μικρὸς γιὰ νὰ ἐξάρει κανεὶς, ὅπως πρέπει, τὴν προσω-

πικότητα ἐνὸς γνήσου Εὐρυτιάνου, ἀξίου γιὰ μίμηση, ὅπως ὑπῆρξε ὁ Ἀνδρέας Τσαπέρας.

Ἄν καὶ ἄνθρωπος δράσης ὁ Ἀ. Τσαπέρας ἦταν βαθύτατα πνευματικὸς ἄνθρωπος, λάτρης τῶν τοπικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ τῶν ἀξιών τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, τὶς ὁποῖες μὲ παρρησία διεκήρυττε. Καρπὸς τῆς βαθειᾶς του θρησκευτικότητος ἀλλὰ καὶ ἐργατικότητος ἦταν ἡ συγγραφή μαζί μὲ τὸν Γυμνασιάρχην Γ' Νταβαρίνου τῆς πρώτης ὀλοκληρωμένης Ἰστορίας τῆς Ἰεράς Μονῆς Προσοῦ (1957). Ἐξέδιδε τὰ «Μουζηλιώτικα Νέα» ἐνῶ ὁ θάνατος τὸν ἐμπόδισε νὰ δημοσιεύσει μιὰ ἱστοριογραφικὴ συλλογὴ του γιὰ τὸ Μουζήλο.

Μὲ λίγα λόγια αὐτὸς ἦταν ὁ Ἀνδρέας Τσαπέρας ποὺ ἀγάπησε καὶ δούλεψε ὑποδειγματικὰ γιὰ τὸ χωριὸ του. Κι αὐτὸ μὲ τὴ σειρά του τιμᾶ τώρα ἕνα ἀξιο τέκνο του ἀλλὰ καὶ ἕνα γνήσιο Εὐρυτιάνο.

ΜΝΗΜΕΙΟ ΣΤΗΝ ΤΑΤΑΡΝΑ

Ἐνα ἀκόμη ἀξιόλογο γεγονός στὸν Εὐρυτανικὸν χώρον ἦταν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἱστορικοῦ μνημείου στὴν Τατάρνα, εἰς ἀνάμνηση τῆς ὁμώνυμης μάχης, τῆς 22ας Μαρτίου 1821.

Ἡ σεμνὴ πατριωτικὴ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὶς 9.9.1979, ἀπὸ τὸν «Σύλλογον Μελετῶν Ἱεροῦ Ἀγῶνος στὴ Ρούμελη», μὲ τὴν εὐγενικὴ συμπαράσταση τῆς Κοινότητος Τριπόταμου καὶ μὲ κύριο ὁμιλητὴ τὸν γνωστὸ ἱστορικὸ συγγραφέα κ. Π. Ι. Βασιλείου.

Μετὰ τὴν προσφώνηση τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Γ. Παταγιάννη, ὁ κ. Π. Ι. Βασιλείου, ποὺ εἶναι καὶ ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ παραπάνω συλλόγου, ἀνέπτυξε τὸ ἱστορικὸ τῆς μάχης σὲ μιὰ ἐμπνευσμένη καὶ περιεκτικὴ ὁμιλία του. Μὲ συντομία ἔφερε στὴ μνήμη μιὰ γενναία προεπαναστατικὴ πράξη. Ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος μὲ λίγα παλληκάρια του, μα-

ξί με τόν ήγούμενο Κυπριανό και τούς καλογέρους τού Μοναστηριού τής Τατάρας, αποδεκάτισε όλόκληρο απόσπασμα από 70 Τουρκαλβανούς, πού συνόδευαν τουρκική χρηματαποστολή στό Μεσολόγγι, στίς παραμονές τού μεγάλου Ξεσηκωμού (22.3.1821).

Μετά τήν αποκάλυψη τού Μνημείου από τόν κ. Νομάρχη Εδρυτανίας, με τιμητική παρουσία και στρατιωτικού απόσπασματος, ό 'παρευρισκόμενος Μητροπολίτης Πεισιδας και Κω κ. Γεζεκιήλ έτέλεσε έπιμνημόσυνη δέηση γιά τούς άείμνηστους ήρωες τού 'Ιερού 'Αγώνα.

ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ήταν στό πειστήριο τό περιοδικό, ό-ταν μαθεύτηκε ό θάνατος τού άγαπητού συγχωριανού μας Γιάννη Κ. Ζαχαρόπουλου (76 έτών). 'Ο «άετός», όπως τόν αποκαλοΰσαν οι δικόι του γιά τή νεανική λεβεντιά του, δέν άντεξε στήν πάλη με τό Χάρο περισσότερο από πέντε (5) μέρες. Τρεΐς μέρες σέ νοσοκομείο τής 'Αθήνας, όπου τόν έφεραν τά παιδιά του άπ' τό χωριό, ήταν πολλές γι' αυτόν, πού Χάρο δέ φοβόταν!

Στά μάτα του όλοι τόν θυμοΰνται άνδρα, παλληγάρι πού χόρευε κάτω άπ'

τόν πλάτανο, σηκώνοντας και κρατώντας τό τραπέζι με τά δόντια! Τόν θυμοΰνται σαν έναν από τούς πρώτους οδηγούς, φορητών ή λεωφορείων, στήν Εδρυτανία πολύ πριν άπ' τόν πόλεμο. Πάντα καλωσυνώτο, γελαστόν, άνθρωπο έμπιστοσύνης.

Γιά λίγο κράτησε τή σκυτάλη τής «παλιάς φρουράς» ό Γιάννης Ζαχαρόπουλος, πού ήταν και αυτός μιá συνοδεία στό χωριό. Τήν κηδεία του πού έγινε στό παλιό Μικρό Χωριό παρακολούθησε πολλές κόσμοσ (19.10.79). Αιώνια του ή μνήμη.

**

ΜΠΑΡΛΑΣ

ΔΙΠΛ. ΕΥΡ. Υ.Ε. 37072 - 38891

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΥΡΟΜΕΝΩΝ ΘΥΡΩΝ **ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ Ε.Π.Ε.**

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗ 24 - ΓΑΛΑΤΣΙ

☎ 2013860 - 2912337

Μηχανικοί, Έργολάβοι, Ξυλουργοί

Ο ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

Μετά από πολυετή πείρα επί των Ξυλουργικών εργασιών έφευρε τον τελειότερον μηχανισμόν συρομένων θυρών αντικαταστήσας ούτω άπαντας τούς έν κρήσει μηχανισμούς.

Και τούτο διότι ή ΕΞ άλουμινίου ράγα είναι κατασκευασμένη από σκληρό ντουραλουμίνιον ώστε να δύναται ν' άντέχει σε πολύ βαριά θυρόφυλλα και ό μηχανισμός καλύπτει τό κενόν (χάσμα) άνωθεν τής άνηρτημένης θύρας.

Και τό ποιό **ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ** διά τήν όργάνωσιν τής συγχρόνου κατοικίας. Τόσον ή **ΜΟΝΟΦΥΛΛΟΣ ΧΩΝΕΥΤΗ ΘΥΡΑ** όσον και ή **ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ** τοποθετείται και εξάγεται άνευ ούδεμιός έπεμβάσεως, δηλ: **δέν χρειάζονται καθρέπτες μπροτού και γυψοσανίδες.**

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Ζητάτε μηχανισμούς **ΜΠΑΡΛΑ** και όχι **ΤΥΠΟΥ ΜΠΑΡΛΑ** είναι αντίγραφεις του μηχανισμού μας.

Διά να είναι γνήσιος πρέπει να φέρη τήν σφραγίδα **Π. ΜΠΑΡΛΑΣ ΑΡ. ΕΥΡ. 37072.**

multifilter

ὁ πῖο ἀποτελεσματικὸς
συνδυασμὸς
διαφορετικῶν
φιλτρῶν στὸ

Παλλὰς
INTERNATIONAL

- **τέλειο φιλτράρισμα**
- **καθαρώτερο κάπνισμα**

Ἐκλειστικὴ τοῦ Ἑλβετικοῦ οἴκου
BAUMGARTNER